

LUTKOVNO
GLEDALIŠČE
MARIBOR

Letno poročilo 2015

Vsebina

Splošni del 4

Uvod 5

Vizitka 5

Formalne podlage delovanja 5

Predstavitev gledališča 6

Programski del 9

Letni izvedbeni cilji 10

Program LGM in NPK 2014-2017 14

Programski sklop I 17

Premiere 17

O Vili, ki vidi v temi 17

Mali modri in mali rumeni 21

O dečku in pingvinu 24

Kaj pa če ... 27

Skodelica morja 31

Pobegla hiška 34

Premislek ob premierah 37

Ponovitve naslovov iz preteklih sezon 42

Premislek ob ponovitvah 44

Gostujoče predstave 45

Programski sklop II 47

Gostovanja 47

Mednarodna gostovanja 47

Mednarodne nagrade 49

Festivala 50

Poletni lutkovni pristan 50

Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije 55

Razno 60

Kulturno vzgojni program 60

Minoritska 62

Studio LGM 65

Startboks 66

Studio MaMa2 66

Kamišibaj 68

Razstave 69

Lutka meseca 69

Avditorij 71

Cerkev 72

Dodatni dogodki 73

Izjemni dogodki 74

Dostopnost programa 75

Splošno 76

Medijska prisotnost 77

Blagajna 83

Cenovna politika 84

Urniki 86

Računovodsko poročilo 87

Uvod **88**

Bilanca stanja uporabnikov EKN **89**

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov EKN **92**

Finančno poslovanje 2015 **95**

    Računovodski izkazi **95**

    Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov v letu 2015 **97**

    Izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti v letu 2015 **97**

    Obrazložitev izkazov **98**

    Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka **100**

        Prihodki po načelu denarnega toka **100**

        Odhodki po načelu denarnega toka **102**

Ugotovitev rezultata **103**

Ocena doseženih ciljev in rezultatov 104

Kazalniki **105**

Splošna ocena **106**

Programski sklop I **108**

    Premiere in ponovitve premier **108**

    Ponovitve naslovov iz preteklih sezon **110**

    Premiere, ponovitve premier in ponovitve naslov iz preteklih sezon **114**

    Umetniški ansambel **115**

    Gostujoče predstave **116**

    Programski sklop I v številkah **117**

Programski sklop II **118**

    Gostovanja **118**

        Mednarodna gostovanja **118**

    Festivala **119**

    Poletni lutkovni pristan **119**

    Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije **120**

Razno **121**

    Avditorij **124**

    Cerkev **124**

Dodatni dogodki **125**

Izjemni dogodki **125**

Program LGM v 2015 **126**

Možne nedopustne posledice **127**

Ocena uspehov v primerjavi s prejšnjimi leti **128**

Ocena gospodarnosti in učinkovitosti delovanja **129**

Kadrovska situacija **131**

Investicijsko vzdrževanje **132**

Zaključek 133

Splošni del

Uvod

Lutkovno gledališče Maribor (LGM) je usmerjeno k ohranjanju visokih umetniških standardov lutkovne produkcije in široke postprodukcije, zagotavljanju dostopnosti dogodkov, razvoju inovativnih spremljevalnih vsebin ter strokovnemu in umetniškemu povezovanju in mreženju, predvsem z namenom utrjevanja LGM kot vsestranskega vrhunskega lutkovnega središča, prepoznavnega tako v lokalnem in narodnem kot v mednarodnem prostoru. Hkrati zavod dejavnosti usmerja tako, da ustrezno promovirajo na novo vzpostavljeno kulturno infrastrukturo in omogočajo njeno ekonomično uporabo.

Vizitka

Javni zavod **Lutkovno gledališče Maribor**
Vojašniški trg 2 A, 2000 Maribor, R Slovenija
Matična št. 5103959000
Davčna št. SI39815480
UJP 01270-6030356767
00386 2 2281970
info@lg-mb.si
www.lg-mb.si

Formalne podlage

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur.l. RS, št. 96/02, 77/07-UPB1, 56/08, 94/09, 4/10, 20/11, 100/11)
- Zakon o zavodih (Ur. list RS, št. 12/91, 17/91-I, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94-odl. US, 8/96, 31/00, 6/00 in 127/06)
- Zakon o javnih finančah (Ur. list RS št. 79/99, 124/00, 79/01, 109/08, 49/09, 107/10, 11/11, 110/11)
- Zakon o uravnoteženju javnih financ (Ur. List RS št. 40/12 in 55/12)
- Zakon o izvrševanju proračunov za leti 2015 in 2016 (ZIPRS 1516)
- Zakon o javnih uslužbencih
- Zakon o računovodstvu
- Pravilnik o razčlenjevanju prihodkov in odhodkov oseb javnega prava
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju
- Zakon in spremembe Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS
- Statut Mestne občine Maribor (MUV, št. 27/95, 13/98, 17/98, 23/98, 5/00, 6/04, 13/04 in 26/05)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor (MUV, št. 22/2004)
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor (MUV, št. 33; 30. 12. 2012)
- Pogodba o sofinanciranju operacije Lutkovno gledališče v Minoritskem samostanu, št. C1536-08S330294, št. C1536-10S330066, št. C1536-10S330067
- Druge za javno upravo zavezujoče zakonske podlage

Programsko delo gledališča usmerjata strateška dokumenta:

- Nacionalni program za kulturo 2014-2017
- Lokalni program za kulturo MOM 2015-2020

Poslovni in programski razvoj javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor za obdobje 2015-2020 je od januarja 2015 osnovni strateški dokument, ki upošteva vse zgornje podlage in vodila ter usmerja delovanje gledališča v smeri doseganja zastavljenih ciljev.

Predstavitev gledališča

Vodstvo

V. d. direktorice: Mojca Redjko, prof.

Svet zavoda: mag. Andrej Božin, Metka Jurc, Judita Krivec Dragan in Tanja Lužar (člani) ter mag. Majda Potrata (predsednica)

Programski svet: Jernej Lorenci (član), Silvan Omerzu (predsednik), Danilo Trstenjak (član)

Zgodovina

LGM je bilo ustanovljeno z združitvijo dveh aktivnih ljubiteljskih lutkovnih gledališč v Mariboru, Lutkovnega gledališča KUD Jože Hermanko in Malega gledališča lutk DPD Svoboda Pobrežje. 8. decembra leta 1973 je prišlo do formalne združitve, sezona 1974/75 pa šteje za prvo profesionalno sezono novoustanovljenega slovenskega lutkovnega gledališča za otroke. Vpis v sodni register se je izvršil leta 1975.

LGM je od ustanovitve pripravljalo in redno igralo lutkovne predstave za otroke v domači dvorani (v 1. nadstropju zgradbe Mariborske knjižnice), po Sloveniji in v zamejstvu. Z rastjo kakovosti se je večal tudi interes organizatorjev festivalov in Lutkovno gledališče Maribor je postalo mednarodno prepoznavno, veliko je gostovalo in začelo izvajati mednarodni festival Poletni lutkovni pristan.

Novo obdobje delovanja se začne po preselitvi LGM v prenovljene prostore minoritskega samostana jeseni leta 2010.

Leta 2015 je gledališče prejelo v upravljanje še na novo izgrajen zunanji avditorij, v začasno uporabo pa prenovljen objekt kulturne dediščine – minoritsko cerkev.

Financiranje

Javni zavod LGM je financiran iz sredstev javnih financ. Deleži sofinanciranja niso opredeljeni. LGM letno posreduje predlog programa in finančnega načrta ustanovitelju MOM in državi (MZK) ter prejme sredstva na osnovi predhodnih let in delno presoje strokovne komisije (MZK - program). Večinski financer delovanja je država (51 %), MOM sofinancira delovanje v deležu cca. 34 %, LGM zagotavlja 15 % lastnih prihodkov z naslova opravljanja javne službe. Državna vira sta dva: Ministrstvo za kulturo RS in Zavod za zaposlovanje RS (program javnih del). Sponzorski delež je skromen, veliko več je izmenjav na osnovi partnerskega sodelovanja (npr. oglaševanje, snemanje). Lastni prihodek (iz naslova izvajanja javne službe) je stabilen v okviru nizkih cen vstopnic in omejenosti izvajanja programa (kadrovske manko in visoka obremenjenost zaposlenih). V letu 2015 se je delež sofinanciranja MOM povečal na račun delovanja novih prizorišč (Avditorij in Cerkev).

Kadrovska struktura

LGM sodi med mala gledališča, saj zaposluje 26 delavcev: Umetniški ansambel 8, Tehnična služba 6, Delavnica 5, Uprava 7. Kadrovske manko je dejavnik, ki najbolj bistveno zaznamuje delovanje LGM v vseh segmentih, posebno velik primanjkljaj pa se kaže v enotah Delavnica in Tehnična služba, ki ga je v želji po nadaljnjem uspešnem delovanju potrebno čim prej in čim bolj učinkovito zapolniti. Umetniški ansambel se je leta 2010 bistveno pomladil (povprečna starost 35,7), povprečna zasedenost igralcev je 239 enot (od tega 106 predstav) ali cca. 10 % nad slovenskim povprečjem.

Realizirani delež zaposlitev znaša 70 % sistematiziranega obsega, kot ga predvidevajo pogodbe o investicijski operaciji Lutkovno gledališče v Minoritskem samostanu. Tudi aktualno povpraševanje po programu LGM je večje od možnosti, ki jih podpira realizirani kadrovske načrt zavoda. Kadrovske podhranjenost delno sanirajo visoka delovna motiviranost, uspešno izkušnjsko učenje, notranja povezanost in timski značaj ekipe; gledališče pa nenehno optimizira notranje delovne procese z namenom povečevanja njihove učinkovitosti.

LGM manko kadrov uravnava tudi:

- s pogodbenimi sodelavci (število pogodb narašča za povprečno 5 % letno)

- s študentskim delom (podobna rast)
- s programom javnih del (samo podporne dejavnosti)
- s programskimi omejitvami in prilagoditvami (posledica: manjši lastni prihodek)

Z vzpostavljanjem novih prizorišč nemoteno delo zavoda ne bo mogoče brez učinkovite kadrovske krepitve v skladu z oblikovanim načrtom, ki je sestavni del strateškega dokumenta zavod in naj bo podprt s sofinanciranjem ustanoviteljice in države. To naj bo eden izmed osrednjih ciljev zavoda v obdobju 2015–2020.

Priloga 1: obrazec Zaposleni_2015

Infrastruktura v upravljanju in uporabi

Celoten minoritski kompleks z zunanjimi površinami in souporabo skladišča nalaga zavodu gospodarjenje s cca. **5.069 m²** infrastrukture, v glavnem pridobljene na osnovi Pogodb o sofinanciranju operacije Lutkovno gledališče v Minoritskem samostanu, št. C1536-08S330294, št. C1536-10S330066 (v izvedbi še št. C1536-10S330067).

LGM je po sprejetju *Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor* z dnem 30. 12. 2010, MUV št. 33/10, uradno preseljeno na naslov Vojašniški trg 2 A v prenovljen minoritski samostan iz 13. stoletja. Upravlja z dragoceno kulturno infrastrukturo v obsegu 2.820 m² samostanske površine, 399 m² novo izgrajenega zunanjega avditorija (skupni oder z veliko dvorano LGM) in 1.452 m² zunanjih površin (775 KO Maribor št. 1997/1, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 in 845 KO Maribor št. 2005) ter jeseni 2015 dodatnih 1.335 m² novih prostorov minoritske cerkve s programsko podporo na podstrešju.

Avgusta 2013 se je gledališki fundus preselil v ustrežnejši prostor v Preradovičevi ulici 40. Pogodba št. 41001-0105/2012-25 med MOM in LGM o brezplačni souporabi najetega skladišča (cca. 800 m² od 1.060 m² skupne površine) je bila podpisana 10. 10. 2013, pridobitev ustreznega skladiščnega prostora pa pomeni za LGM bistven napredek in izboljšanje pogojev shranjevanja opreme.

Prizorišče	Kapaciteta (št. sedišč)
Velika dvorana	91 klopi: 182/273**
Mala dvorana	24 klopi: 48/72**
Klub*	45
Studio*	30
Razstavišče*	20
Minoritska*	20
Zunanji avditorij***	522
Minoritska cerkev****	220

*LGM je za javnost vzpostavilo še 'sekundarna' prizorišča, ki podpirajo izvajanje spremljevalnih vsebin.

**Obe dvorani sta opremljeni s klopmi, ki namestijo po dva odrasla ali tri otroke.

***Sezonsko omejen prostor, ki v poletnem času zunaj rednega programa LGM podpira programe zunanjih izvajalcev.

****Izgradnja se je zaključila avgusta 2015, od takrat teče obdobje odprave pomanjkljivosti in uvajanja novih programov.

Priloga 2: obrazec Objekti_2014

Programske usmeritve

LGM je strokovno in umetniško mednarodno primerljivo lutkovno gledališče, zahvaljujoč premišljeni kadrovske politiki v segmentih umetniškega ansambla, delavnice za izdelavo lutk in scene ter tehnične službe v povezavi z jasno umetniško usmeritvijo in pogumnimi programskimi odločitvami.

Osnovni programski poudarki: samosvoja avtorska naravnost lutkovne produkcije, poudarjena ustvarjalna povezovalnost, raziskovalni značaj ustvarjanja, zavezujoča komunikativnost, inovativne in strokovno zasnovane dopolnilne programske, predvsem kulturno vzgojne, vsebine, mreženje z istovrstnimi partnerji v stanovskih zvezah in z raznorodnimi v aktualnih skupnih projektih; ohranjanje prepoznavne javne podobe in visokih umetniških standardov.

Gledališče koncipira program za različne starostne skupine občinstev in ga učinkovito - z jasnimi trženjskimi in pedagoškimi nagovori - posreduje ustreznim naslovnikom.

Gledališče deluje nacionalno povezovalno znotraj stanovskih organizacij (ULU, UNIMA ASSITEJ), predvsem preko izvajanja nacionalnega bienalnega festivala, v mednarodnem prostoru pa išče primerljive partnerje.

Skrbi za permanentno izobraževanje zaposlenih in neguje njihovo celostno ustvarjalnost z namenom krepitev inovativnosti, obenem pa z različnimi oblikami neformalnega učenja izvaja nabor novih kadrov.

Zagotavlja pogoje za varno, dobro organizirano, veselo in umetniško bogato snovanje.

Neguje komunikacijo, ki njegov program (in značaj) posreduje po izvirnih dopolnilnih kanalih.

Gospodarno vzdržuje zahtevno infrastrukturo in prostore zunaj lastnega rednega programa daje na voljo za pripravo in javno izvajanje kulturno-umetniških vsebin zunanjih izvajalcev, ne glede na njihov status, pri čemer imajo prednost lutkovni, gledališki in plesni projekti, ki v mestu nimajo ustrežnejšega prostora.

Obseg delovanja

LGM odigra povprečno 350 predstav in enako število spremljevalni kulturno vzgojnih vsebin letno ter beleži okoli 70.000 obiskov v nacionalnem in mednarodnem gledališkem prostoru. Kakovost uprizoritev dokazuje 40 narodnih in mednarodnih nagrad v obdobju po letu 2010. Gledališče izvede 6 premier letno in na programu ohranja povprečno 25 uprizoritev iz preteklih sezon.

Pospešeno razvija sistem spremljevalnih vsebin, med katerimi so najpomembnejši kulturno vzgojni programi, ki predvsem mladim občinstvom nazorno predstavljajo lutkovno umetnost in jih spodbujajo k razvoju lastne ustvarjalnosti (povprečna letna izvedba 350). LGM izvaja svoje predstave v domačih dvoranah (2/3) ter na gostovanjih v Sloveniji in tujini (1/3). Gosti povprečno 10 lutkovnih predstav letno, dodatno pa zagotavlja vrhunske vsebine v sklopu dveh festivalov, ki predstavljata platformo strokovnega in umetniškega diskurza:

- Mednarodni festival Poletni lutkovni pristan letno
- Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije vsako liho leto

LGM izdaja interaktivne programske liste ob premierah, priložnostne promocijske in predstavitvene publikacije ob drugih dogodkih ter tri obsežnejše kataloge – sezonsko knjižico in festivalska kataloga.

Strateška usmeritev

Poslovni in programski razvoj javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor za obdobje 2015-2020 je od januarja 2015 osnovni strateški dokument, ki upošteva vse zgornje podlage in vodila ter usmerja delovanje gledališča v smeri doseganja zastavljenih ciljev. Usklajen je z usmeritvami in vodili obeh strateških dokumentov na področju kulture, in sicer *Nacionalnega programa za kulturo 2014-2017* in *Lokalnega programa za kulturo MOM 2015-2020*.

Naravnost je k ohranjanju visokih umetniških standardov lutkovne produkcije in široke postprodukcije, zagotavljanju dostopnosti dogodkov, razvoju inovativnih spremljevalnih vsebin ter strokovnemu in umetniškemu povezovanju in mreženju, predvsem z namenom utrjevanja ugleda LGM kot vsestranskega vrhunskega lutkovnega središča, prepoznavnega tako v lokalnem in narodnem kot v mednarodnem prostoru. Gledališča dejavnosti usmerja tako, da ustrezno promovirajo na novo vzpostavljeno kulturno infrastrukturo in omogočajo njeno ekonomično uporabo.

Programski del

Letni izvedbeni cilji (iz Programa dela za leto 2015)

Za preglednejšo neposredno primerjavo doseženih vsebinskih ciljev navajamo besedilo Letni izvedbeni cilji iz potrjenega Programa za leto 2015.

Programski sklop 1

Premiere

V letu 2015 LGM načrtuje šest premiernih uprizoritev. Prvi dve od teh v pomladnem delu leta zaokrožujeta sezono 2014/2015, posvečeno tematiki istovetnosti in praznovanju 40-letnice gledališča, ki so jo uvedle premiere, izvedene jeseni 2014:

- obnovev historične uspešnice **Žogica Marogica** (3+)
- lutkovni muzikal za odrasle **Spake** (18+)
- dinamičen 'site specific' lutkovno-glasbeni poklon mestu **Časoskop** (5+)
- animirana multimedijška klovnada **Psiček iz megle** (3+)

Spraševanje o istovetnosti zaokrožujeta pomladni premieri:

- nežna in barvita vilinska lutkovna pustolovščina, László Bagossy: **O Vili, ki vidi v temi** (3+); režija Rita Bartal Kiss
- filozofska lutkovna premetanka, Leo Lionni: **Mali modri in mali rumeni** (5+); režija Miha Golob

Sezono 2015/2016 jeseni uvajajo štiri predstave, ki se preigravajo skozi tematiko navdihujočih razlik.

To so:

- ljubka interaktivna lutkovna predstava o iskrenem prijateljstvu, Oliver Jeffers: **Izgubljen in najden** (3+); koprodukcija: Mini teater, Moment; režija Zoran Petrović
- igriv in angažiran performans gledališča predmetov o zgodovini in sociologiji igre, Nebojša Pop Tasić: **Eci peci pec** (5+); režija Marko Bulc
- komična lutkovna ekspertiza o trkanju vzporednih svetov, Jakub Folvarčný in ekipa: **Morje čaja** (3+); režija Jakub Folvarčný
- vizualno bogata lutkovna predstava o disciplini in domišljiji, P. L. Travers–Maja Pelević: **Mary Poppins** (5+); režija Ivana Djilas

Ponovitve premier

Leto 2015 je v zasnovi premier bogato in pestro, zato predvidevamo, da bo število ponovitev vseh predstav veliko - 132. Med premierami v letu 2015 nismo načrtovali predstave za odrasle, saj ima LGM na programu še zmeraj precejšnje število predstav za odrasle iz preteklih sezon, posebno poudarjeno bomo izvajali predstavo *Spake* iz septembra 2014, ki je zaradi porodniškega dopusta ne bo na programu do sredine leta. Predstave v okviru abonmajev bomo dopolnjevali s spremljevalnimi kulturno vzgojnimi vsebinami in tako povečevali njihovo ustreznost in komunikativnost.

Ponovitve iz preteklih sezon

Zaradi dosledne želje slediti zastavljenim strateškim ciljem ohranjamo na programu za izvedbo zahtevnih 26 naslovov (212 izvedb):

- Tiste, ki jih želimo ohranjati na programu zaradi njihove visoke umetniške vrednosti (pretežno 'festivalске').
- Tiste, po katerih je veliko povpraševanje in so jih gledalci vzeli za 'svoje', zato začenjajo tvoriti stalni repertoar.
- Tiste, s katerimi želimo občasno vznemirjati javnost (v glavnem za odrasle).

Načrt ponovitev usklajuje nujno uravnoteženja vseh treh skupin (ki se seveda med seboj prekrivajo) v kombinaciji s potrebo po ustvarjanju zadostnega lastnega prihodka zaradi nizkega programskega koeficienta (glede na zastavljene cilje investicijske prenove objekta).

LGM je uspešno vzpostavil svojo politiko gostovanj in sedaj v glavnem gostuje v drugih slovenskih gledališčih ter v večjih dvoranah (pretežno kulturnih domovih z utečenim abonmajskim programom) po Sloveniji in v zamejstvu, štiri predstave pa lahko gostujejo tudi zunaj gledaliških prostorov.

Gostujoče predstave

Stalni izmenjavi najprivlačnejših predstav z LGL in srednji koprodukciji s tem gledališčem dodajamo še izmenjave: bolj vznemirljivi otroški predstavi partnerskega gledališča SLG Celje (*Maček Muri*, *Pika Nogavička*), ena izjemno uspešna predstava HNK Varaždin (*Romeo in Julija*, od 400-letnici smrti Shakespeara) ter lutkovna miniatarka *Duhec Puhec* novoustanovljenega gledališča Talija iz Celja

(izmenjava). Obseg gostujočih predstav ohranjamo v primerljivem obsegu prejšnjim letom, dodatne gostovalne izmenjave pa potekajo skozi festivalska gostovanja (PLP, v sklopu gledaliških abonmajev): Mali Marulić (Split), Revija lutkarskih kazališta (Reka), Lutkokaz (Osijek) idr.

Programski sklop 2

Mednarodna gostovanja

Mednarodna gostovanja v letu 2015 pomenijo dokončno vzpostavitev LGM kot evropsko primerljivega lutkovnega producenta, vrhunsko priznanje pomeni povabilo predstave *Proces* ali *Žalostna zgodba Josefa K.* na svetovni lutkovni festival v Charleville-Mézières (Francija). Tudi ostali festivali – razpršeni med zahodom in vzhodom Evrope – so referenčni in uveljavljeni prostori mednarodne lutkovne izmenjave in izhodišče za nova umetniška sodelovanja. Med festivalsko najuspešnejše predstave LGM sodijo: *Ko je Šlemil šel v Varšavo* (2011), *Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.* (2012), *Kocke* (2012), *Petelin se sestavi* (2014) in *Časoskop* (2014).

Festivala

PLP

Mednarodni lutkovni festival *Poletni lutkovni pristan* je vedno bolj privlačen poletni umetniški dogodek v mestu. S pestro programsko zasnovo (predstave, delavnice, razstave, produkcije) zadovoljuje interes gledalcev po sprostitvi, zabavi, ustvarjanju, hkrati pa nagovarja tudi zahtevnejše občinstvo. Prevladujočim otroškim vsebinam dodaja izbor predstav za odrasle, preko sproščenih avgustovskih vikendov pa festivalski program na začetku septembra zgosti v bogat mednarodni finale. V letu 2015 bo PLP dva festivalska dneva namenil akademski produkciji lutkovnih šol (Osijek, Praga, Bratislava, Budimpešta, Berlin).

Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije

Osmi bienalni festival lutkovnih ustvarjalcev Slovenije bo potekal med 10 in 13. septembrom 2015. Festival bo vseboval tekmovalni in spremljevalni program predstav po izboru selektorja Uroša Trefalta, obogaten pa bo še z dodatnim programom dnevnih pogovorov o predstavah, razprave s strokovnjaki s področja vzgoje in izobraževanja, lutkovnega bazarja, razstav, sklopa animiranih filmov in zabavnih vsebin s področja lutkovne umetnosti (koncert, mini mikro impro). Gre za osrednji nacionalni festival, ki si zadaja nalogo predstavitev slovenskega lutkovnega ustvarjanja širši nacionalni in mednarodni strokovni javnosti (selektorjem, organizatorjem in direktorjem tujih festivalov in gledališč, kritikom, organizatorjem kulturnih programov in drugi zainteresirani javnosti), izmenjave znanj in izkušenj, prikaza najboljših vsebin in nagrajevanju najboljših stvaritev. Je vrhunski praznik lutkovne umetnosti in učinkovita promocija le-te.

Razno

Kulturno vzgojni program

Kulturno vzgojne vsebine trajno razvijamo in jih izvajamo vedno bolj celovito in strokovno definirano. Program v letu 2015 vključuje sedem natančno definiranih enot, namenjenih posameznikom in skupinam, otrokom, mladostnikom in odraslim:

- *Za zaveso*, predstavitev lutkovnega gledališča, prostora, poklicev in lutk
- *101 lutkovna fizika*, ustvarjalne lutkovne delavnice izdelave različnih lutkovnih tehnik (senčnih, prstnih, ročnih lutk in preprostih javajk, izdelava interaktivnih igrač)
- *Tematski pogovori po predstavah*, predvsem za abonente Malega in Velikega abonmaja ter za zainteresirane skupine
- *Časovno okno*, ogled minoritskega samostana (področje kulturne dediščine) in lutkovnega gledališča
- *Lutke na razstavi*, ogled muzejske razstave lutk in predstavitev tradicionalnih vrst lutk
- *Lutkovne počitnice*, sklop tedenskih ustvarjalnih delavnic z zaključno 'mini' produkcijo
- *Minoritska pustolovščina*, performans na temo 'vodeni ogled gledališča' z igralci LGM

V sodelovanju s Pokrajinskim muzejem Maribor v muzeju poteka še *Muzejnica* ob predstavi *Časoskop* (kadar je ta izvedena v Depoju pohištva PoMuM).

Program izvajamo samostojno ali v povezavi s predstavami, a vedno kot možnost učenja o lutkovnem gledališču, ostrenje občutljivosti na umetnost, posebno lutkovno, razvijanje veščin in zmožnosti ter

popularizacijo lutkovnega gledališča, tudi v širših kontekstih. Kulturno vzgojne vsebine so zasnovane ob upoštevanju sodobnih konceptov umetnosti v vzgoji in izobraževanju (posebno Reggio Emilia).

Studio

V sklopu raziskovalnega dela gledališkega programa se v letu 2015 lotevamo dveh na videz popolnoma različnih področij – vključevanja gledalcev v lutkovno ustvarjanje ter spodbujanje umetniško raziskovalnega dela študentov in mladih lutkovnih ustvarjalcev. V letu 2015 načrtujemo dve študijski vsebini:

- *Studio MaMa 2* pod mentorskim vodstvom avtorja ideje, lutkovnega umetnika in pedagoga Noriyuikja Sawe, bo vključil matere in babice, ki bodo skozi celovit ustvarjalni proces oblikovale lutkovno uprizoritev za svoje najdražje. Gre za izkušnjsko učenje o lutkovnem gledališču skozi realni proces, ki najlaže prikaže vse dimenzije tovrstnega snovanja. Tako se lutkovno gledališče med običajnimi gledalci uveljavlja kot kompleksna in polnokrvna umetnost zahtevnih dimenzij, hkrati pa naj bi tak projekt pritegnil pozornost javnosti ter vzpostavil dolžno razumevanje tega področja. Gre torej za projekt, ki uresničuje dva namena hkrati – (v socialnih dimenzijah) vzgojnega in (v umetniškem smislu) izobraževalnega. V letu 2015 ga bomo izvedli drugič, saj se je izkazal kot uspešen.
- *Startboks* je študijski eksperimentalni projekt LGM v sodelovanju s Pedagoško fakulteto Univerze v Mariboru. Gre za povezovalni projekt lutkovnih profesionalcev (s Sawo na čelu), univerzitetnih profesorjev (Dragica Haramija, Sabina Šinko) ter študentov različnih študijskih smeri. Je pozorno zasnovan uvod v lutkovno umetnost s popolnoma praktično zasnovano lutkovne produkcije.

Minoritska je program razširjenih kulturno vzgojnih vsebin za malčke (1+) kot postopno uvajanje v gledališče/umetnost. 'Small size' načelo uveljavljamo skozi sklop sobotnih popoldanskih brezplačnih vsebin, zasnovanih nalašč za najmlajše občinstvo v spremstvu staršev. V letu 2015 bomo izvajali naslednje vsebine

- *Letni časi*, sklop štirih interaktivnih predstav za najmlajše avtorice in režiserke Nike Bezeljak (*Pomlad, Poletje, Jesen in Zima*)
- *Nekoč pred dawnimi časi ...*, pripovedovanje zgodb v sodelovanju z Mariborsko knjižnico
- *Kamišibaj*, malo papirnato gledališče v sodelovanju z društvom Zapik
- *Poslušalnice*, poslušanje radijskih iger in likovno ustvarjanje, v sodelovanju s tretjim programom Radia Slovenia, Programom Ars
- *Gledalnice*, gledanje televizijskih posnetkov predstav LGM v povezavi z delavnico zdravega življenja v sodelovanju z Zadrugo Dobrina

Eno od oken prostora smo preuredili v zunanjo izložbo, v kateri vsak mesec predstavljamo lutke in drugo opremo katere od likovno in tehnično zanimivejših predstav iz preteklosti LGM.

Glede na potrebo po racionalizaciji stroškov delovanja Lutkovno gledališče Maribor v letu 2015 ne načrtuje nobenih izjemnih dogodkov, nujna pa je **prenova štiri leta stare spletne strani**, ki ne podpira več kompleksnosti gledališkega programa.

Med pomembne in kadrovsko obremenjujoče naloge LGM sodi zahtevno upravljanje z razkošno in kompleksno kulturno infrastrukturo, ki poleg osrednjega samostanskega dela (in dejavnosti lutkovnega gledališča) v letu 2015 vključuje tudi:

- Zunanji avditorij
- Minoritsko cerkev

LGM za obe prizorišči oblikuje učinkovite produkcijske modele organizacijskega in programskega delovanja, ki ne bodo načenjali osnovne dejavnosti zavoda ne v obsegu ne v kakovosti. Ker bi to bil greh.

Zunanji avditorij bo v letu 2015 med junijem in septembrom podpiral:

- Festival Lent (Jazzlent, Komedijska, Afterlent, Artkamp)
- Poletni lutkovni pristan (4-5 predstav, Bodi tu!)
- Poletna Animateka (Ciklus animiranih filmov v sodelovanju s festivalom Animateka)
- Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije (Lutkovni koncert, Mini mikro impro, Ciklus animiranih filmov Jana Švankmajerja)
- Razno (predvsem priložnostne glasbene in plesne vsebine neodvisnih producentov)

Minoritska cerkev / Njena izgradnja naj bi bila zaključena poleti 2015 in zanjo bomo v sodelovanju z MOM izvedli razpis za izvajanje rezidenčnih programov z začetkom v sezoni 2015/2016. Sklepamo, da bo šlo predvsem za klasične glasbene vsebine, LGM pa bo v cerkev umestil razstavo, lutkovni bazar in razpravo v sklopu Bienala.

Kazalci

število premier:	6
število ponovitev naslovov iz prejšnjih sezon (št. naslovov):	26
število vseh predstav (izvedbe premier in ponovitev):	355
število obiskovalcev vseh nekomercialnih prireditev:	82.880
število prodanih vstopnic:	35.400
število gostovanj po Sloveniji:	51
število gostovanj po zamejstvu:	5
število mednarodnih gostovanj (brez zamejstva):	18

Program LGM in NPK 2014–2017

Lutkovno gledališče Maribor v skladu s svojo vizijo, temelječo na načelih veljavnih dokumentov NPK in LPK, svoj program letno prenavlja, dopolnjuje in nadgrajuje. Ne povečuje obsega, temveč se vsebinsko in problemsko prilagaja potrebam javnosti, vse na osnovi načel družbene angažiranosti, ki jo gledališče goji.

Gledališče odgovorno preiščuje **program za mlado občinstvo** in skozi optiko novih strokovnih dognanj koncipira programske enote obeh programskih sklopov. To se na prvem mestu odraža v skrbnem vsebinskem, tematskem in estetskem naboru premiernih naslovov in v preišljenem izboru naslovov iz preteklih sezon. Ob tem seveda **razvija področne standarde** – skozi tehniško izpopolnjevanje (delavnica in igralci) in celovito estetsko oblikovanje predstav. Dodatno se gledališče angažira pri oblikovanju spremljevalnih vsebin, ki so združene v sorodne sklope.

Poleg že vpeljanih **kulturno vzgojnih vsebin** je bilo v letu 2015 veliko pozornosti posvečene oblikovanju treh dodatnih programskih sklopov:

1. Brezplačni programi Minoritske družinske kavarne

Njegov osnovni namen je **zgodnje uvajanje v umetnost**, vključene vsebine pa so izvirne in kakovostne: interaktivne predstave, pripovedovanje zgodb, kamišibaj, poslušanje izbora radijskih iger z likovnim ustvarjanjem, posnetki preteklih predstav LGM v povezavi z 'zdravo' delavnico. Gledališče je namensko izvedlo sklop štirih interaktivnih lutkovnih predstav za najmlajše s skupnim naslovom *Letni časi*, ki predstavljajo ogrodje stalnega programa Minoritske.

Zima v Minoritski kavarnici

2. Pogovori o predstavah

V želji po močnejši in neposredni komunikaciji z vzgojitelji in koordinatorji kulturne vzgoje v vzgojno-izobraževalnih organizacijah (pa tudi s starši) je gledališče v letu 2015 vpeljalo **pogovore o premiernih uprizoritvah** (o njih poročamo v opisih premier). So del prepričanega programa, kar vzgojiteljem služi kot pomoč pri pripravi otrok na ogled, dodatne spletne vsebine pa ponujajo še predloge za umetniško refleksijo ali učno obravnavo.

Gledališče izvaja še **pogovore o abonmajskih predstavah** za otroke 5+ ter za mladino in odrasle. Slednji so namenjeni razkrivanju tehničnih značilnosti predstav na način, da otroke in starše dodatno vznemiri in navdihne, ne ruši pa iluzije, ki je potrebna za močan celostni vtis po ogledu.

3. Nadgradnja studijskih programov

Gledališče zaznava manko izobraževanja na področju lutkovne umetnosti. Zato je oblikovalo **sklop studijskih programov**, v letu 2015 pa jih je nadgradilo s povezavo z Univerzo v Mariboru. V program, poimenovan Startboks, so bili vključeni študentje likovne in predšolske vzgoje (PeF) ter

slovenščine (FF). Sodelovali so v procesu ustvarjanja lutkovne produkcije pod mentorskim vodstvom svojih profesorice (Dragica Haramija – mladinska književnost, Sabina Šinko – lutkarstvo), dramaturginje v LGM (Katarina Klančnik Kocutar) in režijskega mentorja Noriyukija Sawe (lutkovni režiser in profesor umetnosti). V zaključni fazi so se združili z udeleženkami Studia MaMa2 in pripravili produkcijo z naslovom *Svetloba sveta*, posvečeno mednarodnemu letu svetlobe (UNESCO).

Svetloba sveta, (ko)produkcija Studia MaMa2 in Startboksa

Prilagajanje potrebam okolja je osnovni pogoj za **komunikativnost gledališkega programa**, ta pa posledično povečuje **dostopnost**. Prilagajanja ne razumemo kot izpolnjevanje uprizoritvenih želja, temveč kot lastno presojo o manku v kulturnem in umetniškem prostoru, ki ga naseljuje LGM.

To pomeni tudi **prilagajanje urnika** – razširitev na petkov popoldan/večer in sobotni popoldan – predvsem pa njegovo zgodnje oblikovanje z namenom optimizacije delovnih obveznosti zaposlenih (posledica je lahko **razširjena postprodukcija**, delno prilagojena povpraševanju). Gledališče je z inovativnim programskim oblikovanjem in učinkovitim izvajanjem uveljavljenega mednarodnega lutkovnega festivala Poletni lutkovni pristan tudi pomemben akter na področju **kulturnega turizma v mestu**, saj beleži v mesecu dni festivala 8.157 obiskov 36 festivalskih vsebin.

Gledališče spodbuja **povezovanje v različnih okvirih**:

- z lutkovnimi ustvarjalci (različnih statusov) z namenom ustvarjanja uprizoritvenih presežkov (LGL, Teatro Matita, MCLU Koper, Konj, Moment, Mini teater, Bufeto)
- z gledališči in kulturnimi organizatorji z namenom povečevanja postprodukcije (tudi v okviru izmenjav; LGL, SLG Celje, MGP, PGK, SNG Nova Gorica idr.)
- z mestnimi zavodi v skupnem oblikovanju inovativnih vsebin in enotni ponudbi kakovostnih kulturnih programov (Pokrajinski muzej Maribor, Narodni dom, Mariborska knjižnica idr.)
- z SNG Maribor pri izvedbi festivala Borštnikovo srečanje
- z Narodnim domom pri izvedbi dela programa Festivala Lent (Avditorij)
- z NVO s prostorsko podporo izvedbe inovativnih umetniških vsebin, tudi neodvisnih festivalov (Plesna izba, Center plesa, Galerija plesa)
- z NVO v partnerskem raziskovalnem snovanju (Bufeto, Zapik, Hiša otrok in umetnosti, Pupila idr.)
- z Zavodom za turizem Maribor pri oblikovanju kulturno turistične ponudbe mesta
- z mediji v okviru vsebinskega in promocijskega sodelovanja (RTV SLO, Regionalni studio Maribor, Tretji program Radio Ars, Večer idr.)

- z organizatorji mednarodnih festivalov in vodstvi lutkovnih gledališč v tujini z namenom mednarodnega umeščanja/mreženja in programskega sodelovanja
- s strokovnimi organizacijami in zvezami (ULU, UNIMA, ASSITEJ, ZDUS idr.)
- z lutkovnimi in gledališkimi šolami v okviru odpiranja možnosti mladim ustvarjalcem na področju lutkovne umetnosti (AGRFT, DAMU, AU Osijek, HUPS Budimpešta, AU Bratislava, Padova, Gledališka šola Prve gimnazije Maribor idr.)
- s socialnimi podjetji v okviru družbene odgovornosti in sledenja skupnim ciljem (Zadruga Dobrina, kooperativa DAME idr.)
- z Univerzo v Mariboru pri oblikovanju in izvajanju študijskih programov (PeF, FF)

Gledališče z jasno vizijo je zlahka kos tem nalogam, saj čvrsto izhaja s svojega gledališča in hitro prepoznava skupne možnosti z različnimi potencialnimi partnerji. V tem primeru je namreč povezovanje v veselje, gledališče pa tako ali tako diha s polnimi pljuči ob veselju lastnega vrhunskega ustvarjanja (9 narodnih in mednarodnih nagrad v letu 2015) za svoje občinstvo, katerega količino konstantno širi.

Takšno gledališče lahko odpira vrata tudi zunanjim izvajalcem, saj se ne boji izgube lastne identitete, ki je bistven gradnik umetniške komunikacije posebno v današnjem obdobju pragmatičnega tržnega tavanja.

Ocena

Gledališče, upoštevajoč vse okoliščine delovanja, ocenjuje svoj pestri program, izveden v letu 2015, kot izjemno uspešen v vseh pogledih – vsebinsko, umetniško, organizacijsko, količinsko in finančno.

Učinkoviti gradniki umetniške komunikacije

Programski sklop I

Premiere in ponovitve premier

László Bagossy

3+

O Vili, ki vidi v temi

Režiserka **Rita Bartal Kiss**

Igralci **Elena Volpi** Tritisočletna vila, ki vidi v temi in Drobcena vila, ki vidi v temi
Metka Jurc Stric Krt, Volk in Palček
Aja Kobe Konj, Malina in Zarja
Tilen Kožamelj Kraljevič Drobižek in Sončev služabnik
Danilo Trstenjak Starec, Volk in Zmaj

Prevajalka Gabriella Gaál // **Avtorica likovne podobe** Sabina Šinko // **Dramaturginja** Szaida Khaled-Abdo // **Avtor glasbe** Árpád Bakos // **Lektorica** Metka Damjan // **Asistentka režiserke in dramaturginje** Eva Nađ // **Oblikovalec svetlobe** Enver Ibrahimagić // **Oblikovalec zvoka** Marko Jakopanec // **Lutkovni tehnologi** Primož Mihevc, Darka Erdelji, Mojca Bernjak // **Oblikovalka kostumov** Mojca Bernjak // **Izdelovalca scenskih elementov** Lucijan Jošt, Branko Caserman

Premiera **Velika dvorana LGM, 19. marec 2015**

Vila, ki išče odgovor

Da vsak kaj zna, dokazuje predstava *O vili, ki vidi v temi*. A človek se mora truditi ugotoviti, kaj je to, v čemer je lahko najboljši. Šele z delom oblikuje svoj smisel in dobi pravo ime.

Več o predstavi je dostopno na: <http://www.lg-mb.si/ponovitve/o-vili-ki-vidi-v-temi/>

Ob predstavi smo v gledališču pripravili dve spremljevalni vsebini:

1. Predlog vsebin za pripravo na ogled predstave ter namigov za obravnavo po ogledu, namenjen spremljevalcem otrok (učiteljem, vzgojiteljem, mentorjem, staršem, drugim skrbnikom), pri čemer je nastal lep in točen predstavitevni zapis filozofinje Marije Švajncer, dostopen na povezavi:
<http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Predlogi-za-pripravo-na-predstavo-in-za-pogovor-po-predstavi.pdf>
2. Strokovni pogovor po javni vaji, šaljivo poimenovan *Osnove praktične vilologije za začetnike*, namenjen zgoraj opredeljenim naslovnikom in zainteresirani javnosti. V pogovoru so sodelovale filozofinja Marija Švajncer, pedopsihiatrinja Nataša Potočnik Dajčman in avtorica likovne podobe predstave Sabina Šinko. Pogovor je skušal osvetliti tematiko in motiviko predstave, njeno estetiko in pomen sporočil, s poudarkom na simboliki in njenem prenosu v mentalni in izkustveni svet otrokovega razvoja.

Predstava je bila deležna zelo lepih odzivov v številnih medijih, zaslediti je bilo moč tudi obsežno in navdušeno razpravo na enem izmed družbenih omrežij. Rezultat je bil izjemno povečan interes in obisk. Predstava je bila 23. 3. izvedena tudi kot program mestne svečanosti ob podelitvi Glazerjevih nagrad, oktobra pa dvakrat v okviru festivala Zlata paličica v Lutkovnem gledališču Ljubljana.

Kraljevič Drobižek na nevarni poti

Iz Lutkovne kritike Barbare Gavez Volčjak, Večer, 24. 3. 2015:

/.../ bo predstava zaradi energije, ki na premieri nastane na odru med ustvarjalci in se glede na pozitiven ali negativen predznak tega večera nadaljuje skozi vse ponovitve, vedno izžarevala enak čar. Nastal je iz prepleta nostalgичnega občutka ugodja ob poslušanju pravljice in prijetnega občutka zadovoljstva ob gledanju učinkov sodobne lutkovne tehnologije. /.../ moderna pravljica ki zveni starodavno in je videti retro, je precej dobro jamstvo za zadovoljitev raznovrstnih kriterijev lutkovnega gledališča. Zadovolji estetske norme in odpira moralna vprašanja./

V celoti objavljena lutkovna kritika je dostopna na: <http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Vecer-24.-marec.jpg>

Druge medijske povezave:

http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Vecer_pz_19.3..jpg

<http://www.rtv slo.si/kultura/novice/z-vilo-po-trnovi-poti-do-svetlobe/360945>

<http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/o-vili-ki-vidi-v-temi>

<http://www.veza.sigledal.org/prispevki/v-lutkovnem-gledaliscu-maribor-o-vili-ki-vidi-v-temi>

Kaj vse mora znati vila

Tema, da bi sablja obvisela na njej

Uganka, zanke, zavozlanke

Premiera predstave je dobila določeno težo tudi z obiskom avtorja slikanice *O Vili, ki vidi v temi*, pomembnega madžarskega režiserja Bagossyja, ki je izrazil svoje veliko zadovoljstvo z mariborsko lutkovno uprizoritvijo.

Projekt ocenjujemo kot izjemno uspešen:

Sodelovanje z 'madžarsko' ekipo je bilo zgledno in ustvarjalno. Izkušena in veščča lutkovna režiserka Rita Bartal Kiss je ves proces vodila suvereno, nežno, navdihujoče. Likovna podoba Sabine Šinko je ganljivo estetska in pomensko plastovita in v vsej polnosti zaživi tudi v premišljeno zasnovanih in mojstrsko izvedenih lutkah (npr. čudovit prizor vilinskega rojstva). Umetniška ekipa je bila močno prisotna in s svojo mirno osrediščenostjo odlično povezovala vse dejavnike v ustvarjalnem procesu. Prav vsi gledališki (in lutkovni) elementi se zlivajo v uravnoteženo celoto, ki se ugnezdi v odlični etnopravljичni glasbi Árpáda Bakossa. Ta je tudi tehnično odlično izvedena v povezavi naravnega zlitja posnetka in žive izvedbe, za katero se je igralka naučila igrati citre in gardon.

Zmajevi trije kozarci marmelade

Živela bosta srečno do konca svojih dni

Predstava ***O Vili, ki vidi v temi*** se je uvrstila v program festivala Zlata paličica in bila dvakrat uprizorjena na velikem odru LGL 6. oktobra 2015.

Leo Lionni

3+

Mali modri in mali rumeni Režiser in avtor likovne podobe predstave **Miha Golob**

Igralca

Miha Bezeljak**Anže Zevnik**

Prevajalka **Mojca Redjko** // Lektorica **Metka Damjan** // Avtor glasbe **Vasko Atanasovski** //
 Asistenta režiserja **Natan Esku** in **Elena Volpi** // Oblikovalec svetlobe **Miljenko Knezoci** //
 Oblikovalec zvoka **Mitja Pastirk** // Lutkovni mojstri **Primož Mihevc**, **Darka Erdelji**, **Mojca Bernjak**
 // Izdelovalca scenskih elementov **Lucijan Jošt** in **Branko Caserman**

Premiera **Mala dvorana LGM, 16. april 2015**

Modri in Rumeni

Mali modri in mali rumeni sta najboljša prijatelja. Skupaj hodita v šolo in se igrata. Nekega dne se objameta in postaneta — zelena. Domov se vrneta drugačna in družini ju ne prepoznata. Mali modri in mali rumeni jočeta in jočeta ... do prepoznavnosti.

Predstava malim in velikim gledalcem skozi dinamično igro barv zastavlja veliko pomembnih vprašanj o prijateljstvu, bližini, identiteti, videzu in vsebini, snovni sestavi vsega bivajočega, o sebi in o drugih.

Več o predstavi je dostopno na: <http://www.lg-mb.si/ponovitve/modri-in-rumeni/>

Uspešnost projekta dokazuje tudi odločitev dedičev Lionnijeve umetniške zapuščine, da LGM dodelijo avtorske pravice za zasnovano uprizoritev in svojo odločitev so po ogledu posnetka predstave navdušeno potrdili.

Vzporedno s predstavo je nastajal tudi prvi slovenski prevod Lionnijeve slikanice iz leta 1959, ki je končno dostopna tudi v slovenščini. Ob premieri jo je izdala Miš založba.

Leo Lionni: *Mali modri in mali rumeni*, Miš založba 2015.

Ob predstavi smo v gledališču pripravili dve spremljevalni vsebini:

1. Predloge vsebin za pripravo na ogled predstave ter usmeritev za obravnavo po ogledu, namenjen spremljevalcem otrok (učiteljem, vzgojiteljem, mentorjem, staršem, drugim skrbnikom), ki jih strokovno uvajata dr. Dragica Haramija in dr. Janja Batič (avtorici knjige *Poetika slikanice*) s premislekom, ki sta ga naslovili *Slikanice niso tako preproste, kakor je videti na prvi pogled*.

Povezava: <http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Predlogi-za-splet.pdf>

2. Strokovni pogovor po javni vaji, poimenovan *Kakšne barve si, kadar si zelen*, namenjen zgoraj opredeljenim naslovnikom in zainteresirani javnosti. V pogovoru so sodelovali dr. Dragica Haramija, redna profesorica za mladinsko književnost, režiser predstave Miha Golob ter igralca Miha Bezeljak in Anže Zevnik. Pogovor je skušal osvetliti filozofske vidike Lionnijeve slikanice in način njihovega prenosa v odrsko uprizoritev z mislijo na naslovniško odprtost. Poleg teoretičnega diskurza so bili pomembni izrazi osebne izkušnje ustvarjalcev, ki so omenjali abstraktnost v odnosu do naivnosti ter otroško igrivost kot osnovno izhodišče ustvarjalnih postopkov predstave. Eden izmed rezultatov pogovora je bila potrditev pred tem obravnavane definicije spodnje starostne meje gledalcev, ki smo jo nato premaknili navzdol (s 5 na 3), saj se je abstraktnost (po režiserjevo naivnost) izkazala kot izjemno točen komunikacijski kod z najmlajšimi gledalci.

Iz ocene Aleksandre Saške Gruden, Radio Slovenija 3, 17. 4. 2015:

/.../ Režiser Miha Golob, ki je obenem tudi avtor likovne podobe predstave, je ilustracije, ki so v originalni slikanici v obliki kolaža, in preprosto zgodbo o dveh madežih, modrem in rumenem, ki se zlijeta v enega in postaneta zelen, prenesel v zelo čisto in obenem zračno uprizoritev, ki vprašanja odnosov, videza in identitete razširjajo v prostor, kjer se lahko domišljija igra skupaj z modro in rumeno packo, se z njima lovi, tuhta, žalosti in radosti. Predvsem pa dovoljuje, da se didaktični načini spojijo v smiselno izpeljanih in igrivih variacijah barv, mešanj le-teh v nove barvne kompozicije, v katerih je prijateljstvo tako magično, da rodi nove kvalitete, ki postanejo mavrica.

Iz zapisa Dragice Haramije *Sporočilo o prijateljstvu, identiteti, odnosih*, Večer 11. 5. 2015:

/.../ Pozen slovenski prevod Malega modrega in malega rumenega v povezavi z navdihujočo in do izvirnika spoštljivo predstavo je zagotovo eden izmed pomembnejših umetniških projektov s področja kulturne vzgoje najmlajših v zadnjem času. /

Povezava: http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Izrez_Vecer_11.maj-Dragica-Haramija.jpg

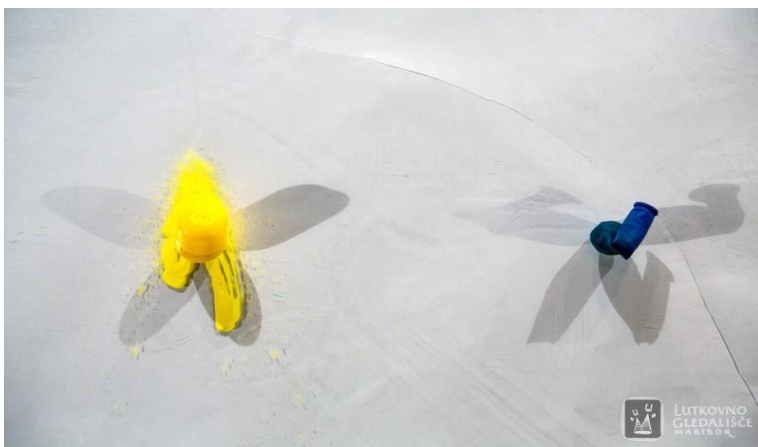

Modri in Rumeni se objameta

Ocena:

Projekt ocenjujemo kot uspešen. Z našega vidika sodi med zahtevnejše in bolj kompleksne študije, potekal je v odličnem kreativnem razpoloženju, zaupanju in veselem tavanju med tehnološkimi izzivi. Miha Golob je bil čudovit vodja – malce negotov, a odločen v iskanju tistega izraza, ki ga je trmasto zasnoval kot ustreznega. Igralca sta mu brez zadržkov sledila, tehnika pa sta tekmovala v iskanju scenskih rešitev. Atanasovski je nekako samoumevno dodal zvok slikanici in predstava se zlije v presenetljivo uprizoritveno formo.

Mali modri in mali rumeni je ena izmed poudarjeno raziskovalno zastavljenih produkcij LGM, na katero smo zelo ponosni. Predvidevamo, da bo živela dolgo in bogato in tudi precej mednarodno lutkovno življenje. Do konca svojih dni.

Kot predmeta

V parku

Mali rumeni doma

Predstava *Mali modri in mali rumeni* je v letu 2015 prejela posebno nagrado za inovativen prenos slikanice na oder na Bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije ter štiri nagrade na mednarodnem lutkovnem festivalu PIF v Zagrebu (za režijo, lutkovno tehnologijo, dve nagradi za igro in animacijo ter nagrado 'Tibor Sekelj' za najbolj humano sporočilo).

Po motivih slikanice Oliverja Jeffersa *Izgubljen in najden*

2+

O dečku in pingvinu

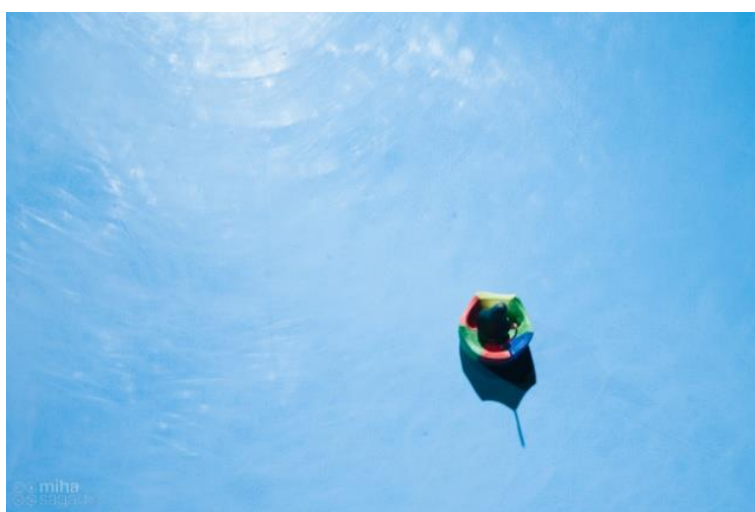
Koprodukcija z Mini teatrom in Momentom

Režiser **Zoran Petrovič**

Igralec **Miha Bezeljak**

Scenograf **Primož Mihevc** // Dramaturg **Marek Turošik** // Avtorica glasbe **Lea Čehovin** // Lektor **Simon Šerbinek** // Oblikovalec svetlobe **Miljenko Knezoci** // Oblikovalec zvoka **Matej Sajko Modrinjak** // Izvedba opreme predstave **Mojca Bernjak, Branko Caserman, Darka Erdelji, Lucijan Jošt, Primož Mihevc**

Premiera **Velika dvorana LGM, PLP, 21. avgust 2015**

Iskanje prijatelja

Predstava **O dečku in pingvinu** (prvotno načrtovana z naslovom *Izgubljen in najden*), ki govori o prijateljstvu, osamljenosti in medsebojnem razumevanju, je namenjena najmlajšim otrokom. Duhovita, nežna in preprosta zgodba o dečku, ki nekega dne pred vrati najde pingvina in ga želi nekemu ali nekam vrniti, je pustolovsko potovanje v iskanju poti do cilja – iskrenega prijateljstva. Mali obiskovalci so povabljeni v osrčje dogajanja – na sredino odra. Zgodba o dečku in pingvinu se nato s silovito močjo, kjer vsi prisotni pomagajo zgodbo v neposredni interakciji gnati naprej, odvrti v krogu okoli njih. Dokler se spet ne umiri v varni domači sobi.

Več o predstavi je dostopno na: <http://www.lg-mb.si/premiere/o-decku-in-pingvinu/>

Medijske povezave:

<http://www.mladina.si/169082/pustolovsko-potovanje-do-iskrenega-prijateljstva/>

<http://www.rtvsllo.si/kultura/oder/o-decku-in-pingvinu-ter-sprejemanju-drugacnosti/372297>

<http://veza.sigledal.org/uprizoritev/o-decku-in-pingvinu>

<http://veza.sigledal.org/prispevki/lutkovno-gledalisce-maribor-z-zgodbo-o-decku-in-pingvinu-o-prijateljstvu>

<http://www.deloskop.si/kultura/oder/deloskop-izpostavlja-predstava-o-decku-in-pingvinu.html>

Ob predstavi smo v gledališču pripravili predloge vsebin za pripravo na ogled predstave ter usmeritev za obravnavo po ogledu, namenjene spremljevalcem otrok (učiteljem, vzgojiteljem, mentorjem, staršem, drugim skrbnikom), ki obiskovalce uvodoma opozarjajo na nenavadno razporeditev občinstva in scene, predstavljajo ustvarjalce, nato pa opozarjajo na motive, ki se pojavljajo v predstavi.

Posebno mesto ima tudi predstavitev lutkovnih tehnik, saj se jih v predstavi zvrsti veliko.

Povezava: <http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Predlogi-za-pripravo-in-obravnavo-po-predstavi.pdf>

Urad za najdene predmete

Morda pa ladja pelje do južnega pola

Ocena:

Zanimiv mali projekt se je razvijal v LGM v poletnem času, in to z veliko skrbjo in ljubečo pozornostjo ustvarjalcev. To se predstavi pozna – njena atmosfera je nežna, varna, nagajiva, dogajanje pa polno presenetljivih slik in ritmičnih sprememb.

Posledica tehtnega pristopa scenografa je tudi nezapletena mobilnost predstave, ki zlahka gostuje in se prilagaja različnim prostorom (že različnim razsežnostim odrov v Mini teatru in LGM).

Izvedba predstave je izvrstna – gre za solistični nastop nosilnega igralca v LGM Mihe Bezeljaka. Kot sicer je tudi v tej predstavi odličen in iskren interpret različnih vlog (deček, pingvin, uradnik, gostitelj) in animator različnih vrst lutk (ročne lutke, javajke, predmeti, igrače), obenem pa sam oživlja tudi scenografijo in izvaja scenske spremembe.

Projekt ocenjujemo kot uspešen, predstava pa bo najbrž na programu še precej sezon.

Predstava je prejela nagrado otroške žirije festivala Poletni lutkovni pristan 2015 za najboljšo otroško predstavo Maček iz žaklja.

Več o nagradi: <http://www.lg-mb.si/novice/najboljsa-predstava-26.-plp-je-o-decku-in-pingvinu/>

Inovativna lutka pingvina pride na obisk

Drobne marionete v knjižnici

Avtomatizirane senčne lutke v trgovini za živali

Nebojša Pop Tasić

5+

Kaj pa če ...

Režiser **Marko Bulc**

Igralci **Metka Jurc**
Tilen Kožamelj
Danilo Trstenjak
Filip Šebšajevič, gost

Avtor glasbe **Damir Avdić** // Avtor likovne podobe **Damir Leventić** // Lektorica **Metka Damjan** // Oblikovalka kostumov **Mojca Bernjak** // Oblikovalec svetlobe **Enver Ibrahimagić** // Oblikovalec zvoka **Mitja Pastirk** // Mojstri v lutkovni delavnici **Lucijan Jošt, Branko Caserman, Primož Mihevc, Darka Erdelji**

Premiera **Velika dvorana LGM, 1. oktober 2015**

Lutkovna predstava brez lutk o igri brez igráč **Kaj pa če ...** je dinamični vrtiljak staromodnih iger na temo 'igrača je v glavi'. Ali kot v nadaljevanju pove avtor besedila, ki je nastalo po kolektivnem zbiranju materiala:

Pojem igre, poleg domišljjskega preganjanja dolgčasa, zajema veliko več. Kadar se otrok igra, preigrava življenje, pravzaprav vadi življenje. (Nebojša Pop Tasić)

Več o predstavi je dostopno na: <http://www.lg-mb.si/premiere/kaj-pa-ce-.../>

Iz kritike Barbare Gavez Volčjak *Kako napolnimo prazen prostor*, Večer, 3. 10. 2015:
/.../ Kdor prisega na sodobno tehnologijo, plastične igrače in računalniške igrice, naj nikar ne hodi gledat predstave Kaj pa če ... Sedež v Veliki dvorani Lutkovnega gledališča Maribor naj raje prepusti komu, ki ima predvsem veliko domišljije, ga ni strah nostalgije in obožuje norčije. /.../
V celoti objavljena kritika je dostopna na: http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Vecer_09.pdf

Iz kritike predstave za portal Kritikaz, Olga Vujović *O da, kamo sreče da ...* (2. 2. 2016):
Mariborsko kazalište lutaka u predstavi "Kaj pa če" pokazuje što se može kad se zna. (Mariborsko lutkovno gledališče v predstavi Kaj pa če ... pokaže, kaj je mogoče, kadar znamo.)
V celoti dostopno: http://kritikaz.com/vijesti/Kritike/9180/O_da,_kamo_sre%C4%87e_da

Medijske povezave:

<http://veza.sigledal.org/uprizoritev/kaj-pa-ce>

<http://veza.sigledal.org/prispevki/igraj-me-igram-te>

<http://veza.sigledal.org/prispevki/v-lutkovnem-gledaliscu-maribor-o-igri-brez-igrac>

<http://www.vecer.com/clanek/201509306146056>

http://kritikaz.com/vijesti/Kritike/9180/O_da,_kamo_sre%C4%87e_da

Pokvarjeni telefon

Telesne / gibalne igre

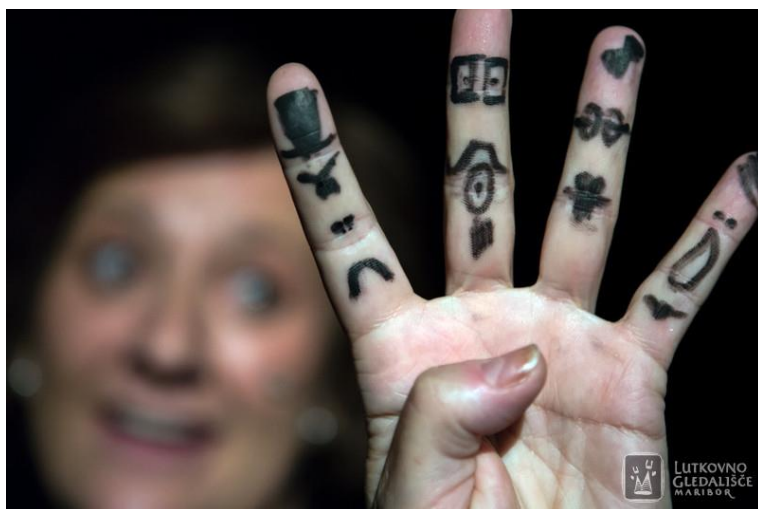
Kdo se boji črnega moža?

Ob predstavi smo v gledališču pripravili dve spremljevalni vsebini:

1. Predloge vsebin za pripravo na ogled predstave ter usmeritev za obravnavo po ogledu, namenjen spremljevalcem otrok (učiteljem, vzgojiteljem, mentorjem, staršem, drugim skrbnikom), ki jih strokovno uvajajo različne definicije igre, zaokrožijo pa predlogi za igranje 'analognih' iger, kot so uganke, rime, protipomenke, gluhi telefon, telesne/gibalne igre, lovljenje, igra z domačimi predmeti, zlaganje papirnatih letal idr.

Povezava: <http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/KPC-Predlogi.pdf>

2. Strokovni pogovor po javni vaji, poimenovan *Kaj pa, če bi se igrali?* V pogovoru so sodelovali: Ana Jerman, univ. dipl. psih., specialistka klinične psihologije, Nebojša Pop Tasić, avtor besedila, in Marko Bulc, režiser predstave, namenjen pa je bil zgoraj opredeljenim naslovnikom in zainteresirani javnosti. Pogovor je skušal predstaviti 'igriv' ustvarjalni proces in pojasniti pomen igre v razvoju otrok. Psihologinja je potrdila nujnost igre za razvoj specifičnih veščin, ki jih bo otrok v življenju potreboval. Avtor besedila in režiser pa sta ob predstavitvi namena predstave posegla tudi po lastni osebni izkušnji očetovstva, ko se velikokrat znajdetta v položaju 'soigralcev' svojih otrok in ugotavljata njihovo visoko motiviranost za igro 'brez igrač'. Kakovostna igra 'kar tako', pogosto igra z drugimi otroki, je po besedah prisotne psihologinje tista, ki razvija domišljijo, uri koncentracijo in razvija zmožnost sodelovanja z drugimi. Utrjuje posameznikovo samozavest in pomaga pri oblikovanju in razumevanju 'pravil'. Vse to pa naj bi spodbujalo zdrav razvoj in polno odraslost. Tasić pa je potegnili še eno vzporednico: med igro z besedami in gledališčem.

Prstne lutke

Papirnata letala

Diči diči diča ...

Igra z elastiko in tvorba likov

Ocena:

Predstava **Kaj pa če ...** je bila zasnovana s prvotnim naslovom **Eci peci pec**. Naslov se je spremenil med procesom, koncept pa čisto nič. Ustvarjalna ekipa je želela s spremembo naslova pozornost usmeriti v nepreglednost možnosti, ki jih ponuja prazen prostor igre in se odmakniti od samo posamezne ideje (izštevanka).

Projekt ocenjujem kot enega najuspešnejših v letu 2015. Zaznamujejo ga čvrst, inteligenten in dobro domišljen celovit koncept, odlična izvedba (krasna igra in iskrena interakcija z občinstvom), logična scenska umestitev (vključno s kostumografijo in z izbranim črno-belimi koloritom), polnost izraza kljub navidezni 'revnosti', sodobna performativna forma, poudarjena komunikativnost in njena družinska naravnost.

Kar je predstavi v ponos, je tudi kakovostno avtorsko besedilo – dosledno in naravno rimano, žlahtno v slogu in živo v široki možnosti interpretacije.

Jakub Folvarčny in ekipa

5+

Skodelica morja

Režiser, avtor koncepta in likovne podobe **Jakub Folvarčny**

Izvajalci

Maksimiljan Dajčman

Elena Volpi

Matija Krečič / David Hlaváč

Avtor glasbe **David Hlaváč** // Lektor **Simon Šerbinek** // Oblikovalec svetlobe **Jason M. Smith** // Oblikovalec zvoka **Matej Sajko Modrinjak** // Oblikovalka kostumov **Mojca Bernjak** // Lutkovni tehnologi in izdelovalci rekvizitov **Primož Mihevc, Darka Erdelji** in **Milan Borovič** // Izdelovalca scenskih elementov **Lucijan Jošt** in **Branko Caserman**

Premiera **Mala dvorana LGM, 29. oktober 2015**

Igranje na zvezde, komete in satelite

Naravni tok življenja nam korak za korakom krade sposobnost, da bi videli vse obraze, barve in plasti resničnosti. Zato igramo predstavo Skodelica morja: igramo zato, da ne pozabimo svojim otrokom povedati, kaj si v svoji omejenosti zares mislimo, in da otrokom, ki še vidijo in vedo več od nas odraslih, pustimo, da nas naučijo, kar smo samo pozabili.

(režiser, avtor koncepta in likovne podobe **Jakub Folvarčny**)

Skodelica morja je inovativna predstava o trku dveh svetov, ki je silovit in konflikten, dokler se ne vzpostavi ustrezno sporazumevanje. Ugotovimo, zakaj je dobro spoštovati pravila in zakaj se je dobro zavedati, kakšno je naše poslanstvo na tem svetu. Šele tedaj lahko postane življenje brezskrbno in lahkotno. Pravzaprav to velja za vse, ne glede na izvor, barvo, obliko ali velikost.

Več o predstavi je dostopno na: <http://www.lg-mb.si/premiere/skodelica-morja/>

Iz kritike Barbare Gavez Volčjak, Večer, 3. 10. 2015:

/.../Ker pa se otroci ne ukvarjajo z interpretacijo, pač pa gledališče dojemajo celostno, kot nas uči teorija, se bodo najbrž zabavali ob nekaterih komičnih prizorih (vklop likalnika pod pazduho, vožnja z motorjem, odpiranje plastične posode) in morda razmišljali o nakazani bivanjski tematiki (kdo smo, zakaj smo, kako smo nastali, kaj delamo prav in česa ne) seveda ob ustreznem vodenju. /.../

V celoti objavljena kritika na: http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Vecer_03112015_10.pdf

Medijske povezave:

<http://www.vecer.com/clanek/201510286153310>

<https://www.sta.si/2191556/skodelica-morja-lutkovnega-gledalisca-maribor-o-pomembnih-vprasanjih>

<http://veza.sigledal.org/uprizoritev/skodelica-morja>

<http://veza.sigledal.org/prispevki/skodelica-morja-lutkovnega-gledalisca-maribor-o-pomembnih-vprasanjih>

Določanje končnosti prostora

Na vrsti je morje

Poskus sporazumevanja Njega in Nje

Ob predstavi smo v gledališču pripravili dve spremljevalni vsebini:

1. Predloge vsebin za pripravo na ogled predstave ter usmeritev za obravnavo po ogledu, namenjen spremljevalcem otrok (učiteljem, vzgojiteljem, mentorjem, staršem, drugim skrbnikom), začeni s preprostimi poskusi razlage fantastičnih zgodb, saj tematika predstave zajema iz njih. Osrednji motiv je vzporednost svetov, zato predlogi napeljujejo tudi na spoznavanje sorodnih stvaritev (predstave, filmi, knjige). Predlogi so dopolnjeni z vodili v spoznavanje vesolja, mitologije in osnovnih fizikalnih zakonov.

Povezava: http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Predlogi-za-pripravo-na-ogled-predstave_2.pdf

2. Strokovni pogovor po javni vaji, poimenovan *Bi ščepec soli?* V pogovoru so sodelovali: dr. Janja Batič, docentka za specialno didaktiko na Pedagoški fakulteti UM, mag. Jakub Folvarčny, avtor koncepta in likovne podobe ter režiser predstave, Jani Šumak, diplomirani teolog, improvizator in (šaljivo) vekoslovec, ter mag. Elena Volpi, igralka v predstavi, zaposlena v Lutkovnem gledališču Maribor, namenjen pa je bil zgoraj opredeljenim naslovnikom in zainteresirani javnosti. Teme pogovora so bile: likovna podoba lutkovne predstave, sporočilnost motivov in njihova uprizoritvena funkcija, likovna umetnost kot pomemben dejavnik in spodbujevalnik razvoja, pomenska razmerja in osnovne definicije na področju bivanjske tematike s prilagoditvijo otroški izkušnji. Pri čemer je bila največ pozornosti deležna razlaga multimodalnosti v uprizoritveni umetnosti kot nadgradnja slikaniške forme (dr. Batičeva).

Me kdo sliši, ko potrebujem pomoč?

Ocena:

Predstava je bila zastavljena z naslovom **Morje čaja**, a se je skozi proces izkazalo, da je tak naslov le preveč abstrakten in predstava terja nekaj več naslovne točnosti. Razlog za spremembo je tudi ponavljajoči motiv metamorfne skodelice, ki jo On izdelal iz kometa, proti koncu pa se razbije in iz nje priteče – morje. (Za Njo jo potem seveda čudežno popravi.)

Med procesom, ki je padel v problematično obdobje leta (zaključni koraki v razpisnem postopku izbora direktorja zavoda), se je zaradi manka celostnega nadzora zgodilo nekaj gledališču ne prav ljubih sprememb: krepko se je obogatila oprema predstave (predvsem scenografija), na odru se je pojavila nuja izvedbe glasbe v živo, težave so bile pri oblikovanju vizualne podobe in spremljevalnih publikacij, obremenjujoče je bilo prevajanje na vajah.

Vse to na srečo ni šlo na škodo predstave, ki se je na koncu izkazala kot komunikativna in otrokom privlačna fantazijska zgodba o iskanju skupnega 'jezika', možnosti sobivanja, predvsem pa skupnih dogodivščin.

Ocenjujemo, da je bila projekt kljub procesnim zatikom uspešen, predvsem je predstava živa, dinamična in odlično izvedena. Igralec Maksimiljan Dajčman je izdelal eno svojih najboljših vlog v LGM.

Ivana Djilas

5+

Pobegla hiška Režiserka **Ivana Djilas**Igralci **Barbara Jamšek
Metka Jurc
Aja Kobe
Tilen Kožamelj**

Scenograf in oblikovalec hišk **Kamil Bělohlávek** // Kostumografka in oblikovalka lutk **Maja Mirkovič** // Avtor glasbe **Sebastijan Duh** // Lektorica **Metka Damjan** // Oblikovalec svetlobe **Miljenko Knezoci** // Oblikovalec zvoka **Marko Jakopanec** // Scenski mojster **Mitja Pastirk** // Lutkovni tehnologi in oblikovalci rekvizitov **Primož Mihevc, Darka Erdelji, Lucia Žitnik in Milan Borovič** // Oblikovalka kostumov **Mojca Bernjak** // Oblikovalci scenskih elementov **Lucijan Jošt, Branko Caserman** // Organizatorica **Mojca Andrilovič**

Premiera **Velika dvorana LGM, 4. december 2015**

Glasno prerekanje žalosti hiško in otroka

Od vseh nesrečnih hiš v mestu je bila majhna hiša z belimi polkni na koncu ulice najbolj nesrečna. Nesrečna, ker je v njej živela nesrečna družina. Tako nesrečna, da se ni dalo več vzdržati. Zato se je hiška odločila, da pobere svoje zadnje nerazbite delčke in gre. Hotela je videti svet. Želela si je novo priložnost. pravljичno življenje. Ker ljudje so srce hiše in njeno srce je bilo zlomljeno. Otroka pa se nista dala, šla sta na pot, da bi jo poiskala.

Več o predstavi je dostopno na: <http://www.lg-mb.si/premiere/pobegla-hiska/>

Medijske povezave:

<http://www.vecer.com/clanek/201512046164009>

<http://veza.sigledal.org/uprizoritev/pobegla-hiska>

<http://veza.sigledal.org/prispevki/na-mariborskem-lutkovnem-odru-o-hiski-ki-pobegne-pred-druzinskimi-prepiri>

Ob predstavi smo v gledališču pripravili dve spremljevalni vsebini:

1. Predloge vsebin za pripravo na ogled predstave ter usmeritev za obravnavo po ogledu, namenjen spremljevalcem otrok (učiteljem, vzgojiteljem, mentorjem, staršem, drugim skrbnikom), ki poskušajo pojasniti pomen doma in družine, navajajo pa tudi seznam mladinskih literarnih besedil, ki obravnavajo hiše, domove, družine in družinske odnose. V zaključku predstavljajo kompleksno scenografijo in zahtevne lutke v predstavi.

Povezava: <http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/PH-Predlogi.pdf>

2. Strokovni pogovor po prepremieri, poimenovan *Bivališče in dom*. V pogovoru so sodelovale: avtorica besedila in režiserka uprizoritve mag. Ivana Djilas, gledališka režiserka, producentka, raziskovalka in publicistka; socialno, vzgojno in estetsko angažirana ustvarjalka umetniških vsebin ter avtorica idejnih projektov za zagotavljanje enake visoke dostopnosti umetnosti za vse otroke ne glede na njihovo biopolitično srečo; **Katja Dougan**, specialistka klinične psihologije, razvojna psihologinja, psihoterapevtka in supervizorka na področju pedopsihiatrije; do upokojitve predstojnica Dispanzerja za pedopsihiatrijo pri Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor; dr. Dragica Haramija, redna profesorica za področje mladinske književnosti, predsednica Društva Bralna značka Slovenije, raziskovalka na področjih otroške in mladinske književnosti, s poudarki na ljudski pripovedi, slovenskem opusu in slikanici. Pogovor je bil namenjen zgoraj opredeljenim naslovnikom in zainteresirani javnosti. Teme pogovora so bile: avtorsko besedilo, besedilna referenca / medbesedilnost, uprizoritvena predloga; lutke in lutkovnost, estetika uprizoritve; bivališče, dom in družina. Kljub široko zastavljeni tematiki so bile najbolj izrazite opredelitve sodelujoče psihologinje, ki je na osnovi lastne prakse navajala največje napake, ki jih starši delamo v odnosu do otrok.

Dnevniško beleženje poskusov popravljanja

Hiša Jage babe

Medenjarkova hiška

Tretji prašiček brez doma

Zaključni prizor dobrih sklepov

Ocena:

Projekt je doživel bistvene spremembe, saj je bila prvotno načrtovana predstava *Mary Poppins*. Ker gledališče ni dobilo zaprosenih avtorskih pravic, se je bilo treba ozreti po drugih možnostih. V dogovoru z režiserko je bila izhodiščna tematika ohranjena (disfunkcionalna družina), le da se je pravljичno obrnila perspektiva – hiška izbira, hiška pobegne.

Ocenjujemo, da je bila odločitev za prilagoditev dobra in da je predstava po režierkini uprizoritveni predlogi odlična, saj kljub poudarjenemu problematiziranju družinske tematike gledalce nagovarja s humorjem, predvsem pa je odrsko privlačna, lutkovno dovršena in izjemno izvedena.

Premislek ob premierah

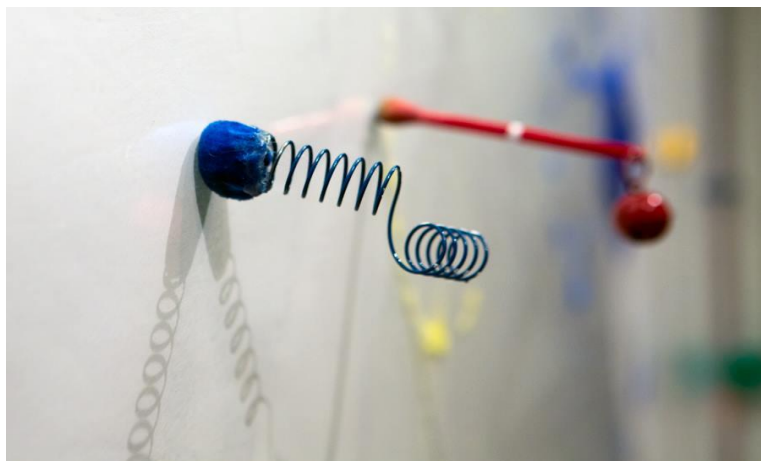
V letu 2015 je Lutkovno gledališče Maribor izvedlo 6 premiernih uprizoritev v skladu z načrtovanim programom dela. Gledališče je načrtovalo 132 njihovih izvedb (leto prej jih je izvedlo 154), realiziralo jih je 115 (= 87,1 % načrta oz. 74,7 % realizacije v letu 2014). Izvedbe premier beležijo 13.770 obiskov ali 76 % od 17.500 načrtovanih ali 76,3 % realizacije obiska v letu 2014.

Več o realizaciji v poglavju *Ocena doseženih ciljev in rezultatov*.

Gledališče ne glede na statistični izkaz (razlog za manjšo realizacijo je predvsem v obolevnosti izvajalcev) ocenjuje umetniško izvedbo premier v letu 2015 kot uspešno. Predstave se pri celovitem pregledu izkažejo kot konceptualno zaokrožene ter estetsko, tehnično in tematsko raznolike, kar ohranja pestrost znotraj čvrstega (in enovitega) okvira. Pokrivajo široko polje lutkovne umetnosti (v smeri gledališča animiranih form), besedilno pestrost, hkrati nagovarjajo različne starostne (in interesne) skupine gledalcev ter omogočajo uravnoteženo izvedbo v obeh domačih dvoranah in na gostovanjih, male predstave pa tudi na mednarodnih festivalih.

Posebni premierski izzivi v letu 2015 in ključne ugotovitve v zvezi z njimi:

Tehnološki eksperiment / LGM se je z režiserjem Miho Golobom na osnovi odlično zastavljenega uprizoritvenega koncepta podalo na eksperimentalno pot razvijanja neobičajne tehnologije navpičnega odra / slike, kjer kombinirano igrajo predmeti in barve. Raziskovanje materiala, vodil, magnetne tehnologije, mešanje barv, uporaba svetlobe in postopno definiranje globine prostora so rezultirali v eni izmed najbolj inovativnih predstav LGM *Mali modri in mali rumeni*. Proces je bil prijeten, koncept celovit in vnaprej dobro premišljen, najbolj pa se je pri tem izkazala delavnica LGM, ki je kljub številnim obremenitvam z dobro voljo, visoko motivacijo in zavidljivo strokovnostjo sledila procesu. Ugotavljamo, da si je tak izrazito raziskovalen proces občasno dobro upati, vendar mora biti obvladljivih dimenzij in v časovno ugodnem delu sezone. Prinese namreč nova znanja in izkušnje, vsekakor pa izjemen rezultat.

Okrogli + ploščati magneti → pravi gib

Koprodukcija z dvema NVO / Na pobudo Mini teatra se je gledališče s to organizacijo povezalo pri izvedbi premiere uprizoritve predstave *O dečku in pingvinu*, v želji po kakovostni realizaciji projekta pa je pristopilo še mariborsko društvo Moment. Trije koproducenti so v procesu odlično sodelovali, privlačna predstava si je zagotovila okrepljeno postprodukcijo v dveh slovenskih mestih, hkrati pa preko mednarodnih zvez dveh gledališč tudi festivalska vabila. Tako vrsto sodelovanja ocenjujemo kot uspešno in učinkovito: prinaša svežino v ustvarjalne in organizacijske procese, krepi in širi postprodukcijo predstave, vzpostavlja večjo povezanost znotraj majhnega (pogosto samozadostnega) narodnega kulturnega prostora in povezuje raznovrstne deležnike v skupnem raziskovanju lutkovne umetnosti.

Odsotnost lutk / Lutkovna predstava brez lutk o igri brez igrač *Kaj pa če ...* je pogumno angažirana predstava o 'analogni' igri – o čisti domišljijiški igri, kjer se animira vse, kar lahko postane igrača. Zato je prav vse videno in doživeto animirana forma – beseda, zvok, telo, del telesa, material, prostor, predmet, odnos ... Bulc in Tasić, ki sta skupaj ustvarjala zasnovo, sta ustvarila najbolj lutkovno izmed lutkovnih predstav, a v sodobnem smislu gledališča animiranih form, in to v njegovem najbolj čistem možnem pomenu. Projekt, ki ne diferencira naslovnikov in ne postavlja žanrskih mej. 'Totalno' gledališče, komunikativno in neposredno, v katerem se vsakdo počuti doma in živo. Odličen projekt, ki ga pogojuje odlična umetniška ekipa, zrela in odgovorna, zato prepriča in motivira vse sodelujoče, ki presežejo sami sebe.

Umetniška zrelost in svoboda / Sodelovanje s samosvojim in umetniško zanimivim neodvisnim tujim lutkovnim ustvarjalcem se je izkazalo za problematično na ravni razumevanja ustroja javnega gledališča v Sloveniji, repertoarne politike le-tega, nuje doslednega načrtovanja ter upoštevanja dogovorov in pogodbenih obveznosti, spoštovanja vzporednih (sočasnih) gledaliških procesov znotraj zavoda in posledično delovnega časa zaposlenih ipd. Vsi nesporazumi so vplivali na razpoloženje znotraj ustvarjalnega procesa in le zaradi zrelosti in odgovornosti izvajalcev niso bistveno vplivali na izvedbo premiere. Predvsem ponovitve so dosegle nujno zgoščenost in celovito logiko kakovostne uprizoritve. A tveganje se je izkazalo za preveliko in proces je močno načel gledališko zdravje.

Tematska kočljivost / Predstava po besedilu in v režiji Ivan Djilas *Pobegla hiška* se je osredotočila na problem družine. Ugotovili smo, da je to problematična tema, saj najbolj prizadene starše. Tiste torej, ki odločajo, kaj je za otroke primerno in kaj ne. Medijska napoved predstave je pokazala, da zna biti prodaja predstave problematična. Dve dejanji sta bistveno sanirali problem: pogovor po predpremieri, kjer so bili jasno opredeljeni nameni predstave s poudarkom ne njeni literarni referenčnosti (pravljice), in sama režijska postavitev z odlično izvedbo, kjer je zadostna mera osvobajajočega humorja zagotovila veliko zadovoljstvo gledalcev. Naučili smo se, da je potrebno tematsko 'problematične' predstave previdno in dobro premišljeno uvajati v repertoar. Nikakor pa to ne sme biti motiv odvratanja gledališča od ključnih tem, ki so sestavni del otroškega doživljanja v obdobju razvoja.

Lutkovni vidik / Leto je bilo pretežno zaznamovano s kombiniranimi odrskimi koncepti igre igralcev in lutk. Zvrstile so se vse mogoče tradicionalne in popolnoma nove tehnike. Največ pred animatorjem vodenih lutk je bilo (*O Vili, ki vidi v temi, O dečku in pingvinu, Pobegla hiška*), ročne lutke (*O dečku in pingvinu, Skodelica morja*), prstne 'lutke' (*Kaj pa če ...*), marionete (*O dečku in pingvinu*), javajke (*O Vili, ki vidi v temi*), namizne lutke (*O dečku in pingvinu, Skodelica morja*), sence (*O Vili, ki vidi v temi, O dečku in pingvinu, Pobegla hiška*), ploske lutke (*O Vili, ki vidi v temi*), predmeti (*Mali modri in mali rumeni, Kaj pa če ..., Skodelica morja*), maske (*O Vili, ki vidi v temi*), svetloba (*O Vili, ki vidi v temi, Mali modri in mali rumeni*) in animirana scenografija (*O dečku in pingvinu, Pobegla hiška*) pa magnetni eksperimenti (*Mali modri in mali rumeni, O dečku in pingvinu*) ter velike vodene lutke-igračice (*O dečku in pingvinu*) in kostumske lutke (*Pobegla hiška*).

Začetek (*O Vili, ki vidi v temi*) je prinesel estetsko izčiščeno in lutkovno bogato uprizoritev prekaljene madžarske lutkovne režiserke Rite Bartal Kiss. Že natančnost priprave je napovedovala umetniško brezhiben in dobro voden proces. In tako je tudi bilo, zato so lahko lepe lutke vseh vrst v lepem prostoru lepo zaživele v eni izmed najbolj točno in uravnoteženo zasnovanih lutkovnih predstav LGM.

Nadaljevanje se je usmerilo v skrajno različen estetski in tehnološki eksperiment z magneti, pleksijem, barvami in dinamično igro dveh igralcev. *Mali modri in mali rumeni* sta v vseh pogledih vnesla mnogo novega in svežega, tako na oder kot v zaodrje LGM. Predstava, ne da bi posegala v abstraktno zasnovo kolaža izhodiščne slikanice, le-to logično odpre v tridimenzionalni prostor.

Z mlado in svežo ekipo je oživila predstava *O dečku in pingvinu*, ki je s svojo krožno postavitvijo tudi parada lutkovnih vrst (ročne lutke, predmeti, marionete, igračice, sence, animirana scena, magneti). Je enciklopedija lutkarstva in za obiskovalce neposredna interaktivna izkušnja, ki jo brezhibno uravnava en izvrstni igralec.

Predstava *Kaj pa če ...* je animacijski eksperiment, ki brez uporabe ene same klasične lutkovne vrste ustvari čisto lutkovno predstavo na osnovi animacije v njenem najčistejšem pomenu – oživljanja mrtvega, v tem primeru bolj nevidnega/nepričakovanega, s čimer razpira polja domišljije in vodi v odkrivanje vseh mogočih lutkovnih izrazov.

Skodelica morja temelji na metamorfnosti scenografije, saj iz praznega prostora najprej ustvari veselje, nato dnevno sobo, morsko obalo, na koncu sintezo vsega skupaj. Prostor definira skrajno lutkovno, vanj pa umešča predmetno gledališče in dve inovativni lutki, v resnici pisali s pokrovčki in 'praznimi' obrazi, na katera animatorja sproti rišeta izraze razpoloženja. Aluzija na sporazumevanje, ki je osrednja tema predstave, je jasna v zasnovi lutk. Lutkovno izjemno izvirna zasnova, ki zaradi preobloženosti mestoma ostaja slabo izražena.

Pobegla hiška se opira na več preverjenih in učinkovitih lutkovnih formul: na kompleksno in osupljivo scenografijo, polno presenetljivih premičnih možnosti; na vloženo poetično senčno pripoved; na duhovite ogromne kostumske hišne lutke; na ljubke vodene lutke, v primeru bratca in sestrice dvojnika igralcev; na inovativne predmete (svetlobne hiške, dnevnik kot gibljivka, skicirana domača hiška ipd.). To je predstava, ki izraža veselje do briljantno izpeljanih lutkovnih možnosti.

Knjižničar išče pingvinov dom

Likovne podobe / V želji po jasnih estetskih usmeritvah, ki naj bodo zaokrožene, tematsko pogojene, predvsem pa prepričljive v smislu omogočanja celostnega doživetja mladih gledalcev, je gledališče natančno premišljevalo o avtorjih. Sabina Šinko, Miha Golob (po Leu Lionniju), Primož Mihevc, Damir Leventič, Mojca Bernjak, Jakub Folvarčný, Kamil Belohlavek in Maja Mirkovič so jih ustvarjali.

Segajo od privzdignjene z ljudskim spogledujoče poetičnosti (*O Vili, ki vidi v temi*), preko nagajivega slikaniškega poigravanja (*Mali modri in mali rumeni*), z lesom in tekstilom definiranega čistega kolorita jasnih linij (*O dečku in pingvinu*), črno-belega sveta oživljenih možnosti (*Kaj pa če ...*) in eklektične preobloženosti estetike osemdesetih (*Skodelica morja*) do sodobne urbane stiliziranosti hladnega in 'minimalističnega' realnega ter povečane barvitosti pravljичnega sveta (*Pobegla hiška*).

Spet se je izkazala estetska raznolikost in s tem posledična presenetljivost gledališkega repertoarja. Vsi sodelujoči avtorji so namreč uspešni pri znakovni vizualizaciji izbranih predlog. Med seboj izrazito različni (kar zagotavlja raznovrstnost podob predstav), z značilno 'osebno estetiko'. Vizualna podoba lutkovne predstave je njena 'kost in koža'. Je tisto, s čimer so gledalci najprej soočeni in kar najdalj časa ostane zapisano v spominu. Vanjo se naseli duša (beseda, glasba, izvedba, sporočilo), kadar so vsi elementi dobro premišljeni. Prav to si upamo trditi za vse premiere v letu 2015 – tudi na račun premišljene vizualne podobe so celovite stvaritve.

Letna bera jasno kaže na premišljene in navdahnjene likovne zasnove nadarjenih in usposobljenih ustvarjalcev. Njihova prepričljivost se zato zoži samo na raven vsečnosti. Tako se nam zdi prav, saj je umetnost tudi pomembna posredovalka estetskega okusa.

Pravljčna in mitološko stilizirana liričnost predstave *O Vili, ki vidi v temi*, privzdignjena arhaičnost

Literarne predloge / Leto 2015 je zajelo:

- sodobna madžarska mladinska književnost, pravljčni govor – Laszlo Bagossy, *O Vili, ki vidi v temi*
- slikanica z vrha svetovne klasike – Leo Lionni, *mali modri in mali rumeni*
- sodobna mladinska književnost – Oliver Jeffers *Izgubljen in najden* (po motivih)
- slovensko avtorsko besedilo – Nebojša Pop Tasić, *Kaj pa če ...* (naročilo LGM)
- avtorsko besedilo – Jakub Folvarčný in ekipa, *Skodelica morja*
- slovensko avtorsko besedilo – Ivana Djilas, *Pobegla hiška* (naročilo LGM)

Prevladujoč je avtorski pristop k odrski interpretaciji besedil, ki ga umetniško vodstvo spodbuja v prepričanju, da avtorski pristop v okvirih lutkovne umetnosti prinaša večjo možnost lutkovne inovativnosti. Vsekakor pa ima pri takem izhodišču izjemno pomembno vlogo izkušen praktični lutkovni dramaturg, in ekipe, ki so to razumele, so veliko bolj jasno zastavile razvoj zgodbe, temelječ na večplastnih znakih skozi logiko lutkovne umetnosti. Dramaturgi oz. asistenti uprizoritev: Szaida Khaled-Abdo, Elena Volpi, Marek Turošik, Nebojša Pop Tasić in podporno 'domača' dramaturginja Katarina Klančnik Kocutar.

Tematika / Opazna je etična angažiranost v okviru osnovnega eksistencializma (tematsko vodilo: *identiteta* v okviru sezone 14/15 in *radovednost* v sezoni 15/16), ki se izogiba oblikovanju neposrednih vzgojnih nauk.

Povzetki najbolj izrazitih obravnavanih tematik:

- Za uspešno oblikovanje identitete in uresničevanje ciljev so potrebne tri stvari: ljubezen, domišljija in pogum – *O Vili, ki vidi v temi*
- Identiteta posameznika, spreminjanje, videz in bistvo, prijateljstvo – *Mali modri in mali rumeni*
- Osamljenost, prijateljstvo, kriteriji zanj, iskanje doma – *O dečku in pingvinu*
- Vrste in vloge otroške igre – *Kaj pa če ...*

- Čas in prostor posameznikovega bivanja, oblikovanje skupnosti, dogovori in odgovornost – *Skodelica morja*
- Družina in dom – *Pobegla hiška*

Jezik / Premiere v letu 2015 so posegale po različnih jezikovnih sredstvih:

- vzvišen poetični slog – *O Vili, ki vidi v temi*
- čist jezikovni minimalizem – *Mali modri in mali rumeni, Skodelica morja*
- prevladujoč neverbalni izraz – *O dečku in pingvinu*
- riman knjižni jezik z arhaizmi in redkimi literarnimi izrazi – *Kaj pa če ...*
- živ sporazumevalni knjižni jezik – *Pobegla hiška*

V vseh primerih v prisotnosti gledališkega lektorja (Metka Damjan, Simon Šerbinek), zavedajoč se ogromne odgovornosti, ki jo prinaša dejstvo pretežno mladega občinstva.

Starostna naravnost / V letu 2015 je gledališče ustvarjalo nove predstave predvsem za mlade gledalce: eno za najmlajše gledališke obiskovalce (2+), tri predstave za otroke od 3. leta dalje in dve za starejše od 5 let.

Vse predstave imajo družinsko naravo – to pomeni, da so večplastno zasnovane na način, da so v njih vnesena tudi sporočila za odrasle.

Prostor / Tri predstave so umeščene na veliki in tri na mali oder LGM. Ena izmed treh na velikem odru na oder umešča tudi občinstvo, s čimer zagotovi intimno neposrednost in bližino prostora igre.

Največ izvedb premiernih uprizoritev se umešča v domači prostor – vabila na gostovanja gledališče prejme na osnovi referenc, običajno šele v prihajajoči sezoni. Izjema sta dve festivalski gostovanji (Zlata paličica in PIF), posebnost koprodukcija, ki ima svoj 'drugi' oder v Ljubljani.

Izraziti presežki / Premierni repertoar leta 2015 kaže veliko presežkov:

- v celoviti estetiki predstav
- v odlični igralski in animacijski izvedbi
- v avtorski glasbi
- v premišljeni pripravi na študij
- v tematski aktualnosti in primernosti
- v premišljeni lutkovni režiji (in dramaturgiji) ter zglednem vodenju procesov

Bistvenih **slabosti**, zunaj že omenjenih ugotovitev, pri izvedbi premier in njihovih ponovitev v gledališču nismo zaznali.

A bo? Bo!

Ponovitve naslovov iz preteklih sezon

V letu 2015 je gledališče izvedlo 20 od 25 načrtovanih naslovov iz preteklih sezon, dodatno je izvedlo nenačrtovano koprodukcijo z Momentom *Vselej ista zgodba* (2 na slovenskem Bienalu). Pet načrtovanih predstav ni bilo izvedenih:

- treh zaradi odsotnosti igralka na porodniškem dopustu
- ene zaradi težavne programske kombinatorike
- ene zaradi njene problematične starostne naravnosti in neuspešnih prodajnih prijemov

Vseeno je realizacija preseгла načrtovano število izvedb, tudi na račun nadomestitve zaradi bolezni odpovedanih ponovitev premiernih uprizoritev.

Več o realizaciji v poglavju *Ocena doseženih ciljev in rezultatov*.

V gledališču ugotavljamo, da tako obsežno število naslovov sicer obiskovalcem omogoča večjo izbiro in prinaša bogatejšo ponudbo, po drugi strani pa otežuje postprodukcijo zaradi kadrovskih omejitev, saj številni odrsko-scenski premiki manjšajo število možnih izvedb. V prihodnje je priporočljivo zmanjšanje načrta na približno 20 'obvladljivih' naslovov.

Pri načrtovanju in izvedbi ponovitev smo upoštevali:

- povpraševanje gledalcev (predvsem organizatorjev skupinskih abonmajev) in možnih gostiteljev,
- interes gledališča po trženju naslovov, ki najbolje predstavljajo program LGM,
- željo po širitvi kroga stalne publike (na srednješolsko in odraslo populacijo),
- kadrovske kapacitete in finančne potrebe gledališča ter
- gostovalne zmožnosti predstave.

Pri izvedbi pa smo morali preprosto pristati na dejstvo možnosti zaradi precej zapletenega programskega načrtovanja, ki ga prinašajo okoliščine delovanja – kompleksna kombinatorika dveh dvoran, možnih gostovanj, vaj (včasih tudi vzporednih vaj) in celo pedagoškega programa ob dejstvu nizke kadrovske zasedenosti.

Najnižjo realizacijo beležimo pri predstavah, ki smo jih nadomestili zaradi porodniškega dopusta igralka, posebej pa nas žalosti dejstvo skromne izvedbe koprodukcije z LGL *Alica v čudežni deželi* (1 od 15 načrtovanih, še ta na festivalu Zlata paličica v Ljubljani, in ne na mariborskem odru), po kateri je v Mariboru veliko povpraševanje. Žal nam ni uspelo doseči dogovora s koproducentom kljub zgodnjemu načrtovanju in vztrajnim poskusom prilagoditve. Res pa je, da je *Alica* leto prej dosegla rekordno število ponovitev in obiskov v obeh gledališčih, tako da se je njena izvedba izplačala.

Največji presežek v realizaciji načrta je v izvedbah predstav *Janček ježek*, *Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.* in *Praktični nasveti za pridne otroke*. Številčno je bilo izvedenih največ *Jančkov*, *Sneguljčic*, *Procesov*, *Petelinov*, *Šlemilov*, *Časoskopov* in *Žogic Marogic*. *Janček ježek* je v mesecu decembru nadomestil predstavi *Skodelica morja* in *Praktični nasveti za pridne otroke* zaradi bolezni izvajalca (gostujočega glasbenika), *Sneguljčica* pa *Pobeglo hiško* prav tako zaradi bolezni igralka (6 izvedb). V prvem primeru gre za 12 dodatnih izvedb (zato ima predstava *Skodelica morja* za 5 izvedb nižjo realizacijo, *Praktični nasveti* pa kljub zavidljivemu indeksu za 7). Skupno torej premiere za 11 manj izvedb zaradi bolezni.

Predvsem število izvedb *Procesa* je gledališču v ponos, saj kaže na izjemno kakovost in mednarodno priljubljenost predstave, ki ni namenjena otrokom. Je predstava, ki je največ gostovala (Charleville, Gleisdorf, Montreal, Talin, Snežnik) in predstavlja enega izmed najzanimivejših lutkovnih projektov na svetu.

Posebnost je tudi avstrijska turneja predstave *Ko je Šlemi šel v Varšavo* z 10 izvedbami. Ponudba izhaja iz gostovanja v avstrijskem Welsu leta 2014 in pomeni za gledališče uvod v pomembno širitev postprodukcijskega prostora.

Visok je delež gostovanj, saj distribucija predstav kaže skoraj pravilne tretjinske deleže: obe domači dvorani in gostovanja. To dokazuje čvrsto umeščenost gledališča v širši kulturni prostor.

Izmed ponovitev iz preteklih sezon sta bili v letu 2015 nagrajeni predstavi:

Praktični nasveti za pridne otroke na festivalu Spectaculo Interesse v Ostravi na Češkem – nagrada Františka Řezníčka za prepričljiv avtorski pristop v predstavi igralke Eleni Volpi

Časoskop – nagrada za najboljšo režijo na na Bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije
Utemeljitev mednarodne žirije: *»Matija Solce je avtor s prepoznavnim režijskim pristopom in konceptom, ki ga odlikuje eruptivna energija, spojena z odličnim poznavanjem sveta objektov in lutke ter občutkom za prostor in igralca. V predstavi Časoskop se s sodelavci loti popolnoma negledališke teme, ki pa jo zna z režijskimi prijemi pretopiti v kompleksno, izrazno večplastno in natančno urejeno gledališko predstavo.«*

Časoskop – grand prix – nagrada za najboljšo predstavo na Bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije
Utemeljitev mednarodne žirije: *»Časoskop je predstava, ki ti ne da dihati. Skozi zgodovino Maribora drvi s hitrostjo in močjo ekspresnega vlaka. Prizor sledi prizori, domislica, domislici ... peklenski tempo gledalca v manj kot uri prestavi za 850 let. Znotraj te na videz spontane silovitosti pa vladajo inteligenca, razum, natančnost, disciplina, odlična uigranost vseh treh nastopajočih, duhovitost in eklektična vizualna podoba. Gledamo kronologijo Maribora, ki pa je odrsko narejena tako, da je hkrati lahko tudi kronologija katerega koli mesta, tudi imaginarnega. Časoskop je kompleksna predstava, ki ponuja toliko, da si jo želiš ogledati znova in znova.«*

Turrrk!

Premislek ob ponovitvah naslovov iz preteklih sezon

Še zmeraj je obseg programa LGM manjši od povpraševanja. 26 naslovov, kolikor jih je gledališče iz preteklih sezon LGM ohranilo na svojem programu, je precejšnja obremenitev, predvsem umetniškega ansambla in tehnične službe. Ko to povežemo še z novimi študijskimi procesi šestih premiernih uprizoritev, je to za 26-članski kolektiv težko premagljiv izziv. Zato gledališče snuje vse mogoče alternativne oblike polnjenja programske sheme (npr. program Minoritske kavarne, petkovi abonmaji idr.), premišljevanje pa gre tudi v smeri omejevanja izbirnosti na račun večjega obsega izvedbe.

Z ambicioznimi 26 naslovi se je v letu 2015 jasno vzpostavila meja izvedljivega – okoli 20 naslovov je število, ki ga maloštevilna ekipa LGM zmore, tako 'naravno' vzpostavljeno razmerje naslovov iz preteklih sezon in premier v letu 2015 pa predstavlja zaokroženo in celovito ponudbo lutkovnih predstav. Dodajanje naslovov nima smisla, saj gledališče širše programske naloge na zmore, znotraj ugotovljenega maksimuma pa je dobro upoštevati vse okuse občinstva – od želje po klasičnih do zahteve po sodobnih lutkovnih predstavah.

Zanimivo je, da vizualna podoba (poleg – na žalost – še vedno najpomembnejšega kriterija naslova) najmočneje vpliva na afiniteto gledalcev do predstav. Na eni strani nostalgija ob srečanju s klasičnimi lesenimi lutkami, na drugi pa dinamična inovativnost materialov in izvedbe sta dve elementa, ki najbolj prepričata. V resnici je vizualna estetika v lutkovnem gledališču najmočnejša dolgoročna nosilka sporočila. V angažiranosti le-te kot sestavnega dela celovite zasnove predstav se vedno bolj izrazito določa programska in umetniška usmeritev LGM.

Pri prodaji predstav za otroke se odlično obnese sezonski abonma, poimenovan **Minoritska sezona**, namenjen organiziranim skupinam iz vrtcev in šol, kjer ciljno ponujamo izbor treh predstav v sezoni za točno določene starostne skupine, vključno s pomočjo pri pripravi na ogled in obravnavi po ogledih predstav. Pedagogi gledališču zaupajo in se zanesejo na presojo. V letu 2015 se je za to obliko obiskovanja gledališča odločilo 38 vzgojno-izobraževalnih zavodov iz Maribora in okolice, skupno 16.689 abonentov. Med njimi sta dve fakulteti s 471 študenti. To je šest več kot v letu poprej in tudi število abonentov raste.

Gledališče je uvedlo individualni abonmajski sistem, v letu 2015 je tekel drugič zapored. V ponudbi se gledališče ravna po interesu javnosti, ob tem pa oblikuje kakovostno ponudbo novih in 'starih' uprizoritev po načelu starostne primernosti. Abonmajskim izvedbam za starejše otroke in za odrasle gledališče dodaja pogovore po predstavah, ki so priljubljena vsebina med lutkovnimi sladokusci in dodatna motivacija za obisk.

(Več v poglavju *Ocena doseženih ciljev in rezultatov*.)

Ugotavljamo tudi, da je delež gostovanj predstav iz preteklih sezon večji kot pri premiernih izvedbah. Interes za predstave LGM se po Sloveniji veča. LGM sodeluje z nekaterimi gledališči v sklopu njihove abonmajске ponudbe (SLG Celje, SNG Nova Gorica, PGD Kranj, Cankarjev dom LJ) ter s posameznimi kulturnimi domovi (Novo mesto, Krško, Mežica, Radovljica, Kamnik, Trbovlje, Domžale idr.) in drugimi organizatorji otroških prireditev (npr. JSKD Ljutomer, Zavod za kulturo Murska Sobota). Tudi v letu 2015 je bilo tako.

Gostujoče predstave

Gostujoče predstave zaokrožujejo temeljni repertoar gledališča, zato njihov izbor ne sme biti naključen. Problem zaznavamo v sodelovanju obeh lutkovnih gledališč zaradi visoke obremenjenosti obeh zavodov. Zato številne načrtovane in zelene oblike sodelovanja niso izvedljive. Med njimi tudi gostovanja. Festivali, ki jih gledališči organizirata (PLP in Bienale v Mariboru ter Sladki oder in Zlata Paličica v Ljubljani), delno izravnata to težavo. Zunaj rednega programa je tako v Mariboru gostovalo pet ljubljanskih predstav (Bienale), v Ljubljani pa štiri mariborske (Sladki oder in Zlata paličica).

Nekatera gostovanja temeljijo na redni izmenjavi gledališč, druga vključujemo v svojo abonmajsko ponudbo (npr. *Volk in lakota*, *Srečne kosti*).

Načrtovali smo naslednja gostovanja v LGM:

- SLG Celje, **Maček Muri**, 2 izvedbi / 400 obiskovalcev
- SLG Celje, **Pika Nogavička**, 2 izvedbi / 400 obiskovalcev
- Lutkovno gledališče Pupilla, Lendava, **Zoopotniki**, 1 izvedba / 100 obiskovalcev
- LGL, **Štiri črne mravljice**, 2 izvedbi / 120 obiskovalcev
- Talia, ustvarjalni laboratorij, Celje, **Duhec Puhec**, 2 izvedbi / 120 obiskovalcev
- Teatro Matita, **Srečne kosti**, 3 izvedbe / 144 obiskovalcev
- Jakub Folvarčny, **Volk in lakota**, 2 izvedbi / 120 obiskovalcev

Izvedli smo naslednja gostovanja:

- SLG Celje, **Maček Muri**, 3. 1. 2015, 2 izvedbi / 394 obiskovalcev
- Talia, ustvarjalni laboratorij, Celje, **Duhec Puhec**, 17. 1., 1 izvedba / 109 obiskovalcev
- Lutkovno gledališče Pupilla, Lendava, **Zoopotniki**, 4. 4., 1 izvedba / 96 obiskovalcev
- Teatro Matita, **Srečne kosti**, 14. in 15. 5. 2015, 3 izvedbe / 123 obiskovalcev
- Jakub Folvarčny, **Volk in lakota**, 19., 21., 22., 23., 24., 25. in 26. 9., 8 izvedb / 464 obiskovalcev

Gostujoča predstava	načrtovano/realizirano število dogodkov	indeks	načrtovano/realizirano število obiskov	indeks
<i>Maček Muri</i>	2 / 2	100	400 / 394	98,5
<i>Pika Nogavička</i>	2 / 0	-	400 / 0	-
<i>Zoopotniki</i>	1 / 1	100	100 / 96	96
<i>Štiri črne mravljice</i>	2 / 0	-	120 / 0	-
<i>Duhec Puhec</i>	2 / 1	50	120 / 109	90,8
<i>Srečne kosti</i>	3 / 3	100	144 / 123	85,4
<i>Volk in lakota</i>	2 / 8	400	120 / 464	386,7
skupaj	14 / 15	107,1	1.404 / 1.186	84,5

Načrtovanih gostovanj predstav *Pika Nogavička* in *Štiri črne mravljice* zaradi terminske neuskkljenosti ni bilo mogoče izvesti. *Štiri črne mravljice* je nadomestila odlična češka solistična predstava *Volk in lakota*, ki jo je gledališče uvrstilo v svoj redni in abonmajski program, in je navdušila precejšnje število obiskovalcev v mali dvorani. Predstava je v letu 2014 prejela najvišje priznanje otroške žirije na domačem Poletnem lutkovnem pristanu in jo igravec izvaja v slovenščini.

Predstavo *Srečne kosti* smo uvrstili še v VELIKI abonma. S svojo specifično izraznostjo, predvsem pa z Matijevo odlično izvedbo je pričakovano prevzela obiskovalce. Tudi pogovor z umetnikom je bil očarljiv.

Celjski *Maček Muri* je v LGM uspešno gostoval že drugič. Spet pred polno dvorano.

Lendavski *Zoopotniki* so pred tem tudi že gostovali v LGM, enkrat v sklopu Poletnega lutkovnega pristani. Dinamična in bistro koncipirana lendavska predstava je zmeraj znova presenečenje.

Duhec Puhec je gostoval v okviru izmenjave s celjsko Talio, ki je gostila mariborskega Jančka ježka.

S SLG Celje nismo uspeli uskladiti vseh terminov, zato Pika Nogavička ni gostovala v Mariboru.

Češki volk (*Volk in lakota*)

Slovenski volk (*Srečne kosti*)

Številke Programskega sklopa I

	načrtovano/realizirano	indeks	načrtovano /realizirano	indeks
premiere	132/115	87,1	17.500/13.295	76
ponovitve	223/227	101,8	29.430/25.081	85,2
gostujoče predstave	14/15	107,1	1.404/1.186	84,5
skupaj	369/357	96,7	48.334/39.562	81,9

Programski sklop II

Gostovanja

Gostovanja so redni del programskega delovanja LGM. Slovenska gostovanja zajemajo predvsem druga slovenska gledališča in kulturne domove z rednim abonmajskim programom za otroke.

V letu 2015 je LGM je z različnimi predstavami izvedlo 93 gostovanj (11.774 obiskov), kar predstavlja 27,2 % lastnega programa. 58 gostovanj je bilo izvedenih po Sloveniji (7.779 obiskov), 35 pa v tujini (3.995 obiskov). Število gostovanj se je zmanjšalo za dobrih 10 %, a delež znotraj programa ostaja enak.

Več o realizaciji v poglavju *Ocena doseženih ciljev in rezultatov*.

Mednarodna gostovanja

Od načrtovanih 7 mednarodnih gostovanj s 13 izvedbami predstav v tujini je gledališče realiziralo vsa (z 22 izvedbami), ob tem pa še 3 dodatna gostovanja, s 5 izvedbami predstav, ki jih je gledališče izbralo med naknadnimi povabili.

Skupaj beležimo 10 festivalskih gostovanj ter 27 izvedb (od 13 načrtovanih), in sicer petih različnih naslovov: *Ko je Šlemil šel v Varšavo*, *Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.*, *Mali modri in mali rumeni*, *Praktični nasveti za pridne otroke* in *Kocke*.

naslov predstave festival	načrtovano/realizirano število ponovitev	načrtovano/realizirano število obiskovalcev
<i>Ko je Šlemil šel v Varšavo</i> Kukuk – 14. deželni gledališki festival , Avstrija	6/6	800/900
<i>Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.</i> Pupille Figurentheater Festival , Gleisdorf, Avstrija	1/1	50/85
<i>Ko je Šlemil šel v Varšavo</i> Sommertraumhafen , Wies, Avstrija	0/2	0/300
<i>Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.</i> Tallinn Treff Festival , Tallinn, Estonija	1/4	50/320
<i>Kocke</i> De Stilte festival , Breda, Nizozemska	2/2	100/120
<i>Mali modri in mali rumeni</i> Mednarodni lutkovni festival PIF , Zagreb, Hrvaška	0/1	0/150
<i>Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.</i> Mednarodni festival lutkovnih gledališč , Charleville-Mézières, Francija	1/4	50/260
<i>Praktični nasveti za pridne otroke</i> Spectaculo Interesse , Ostrava, Češka	1/1	60/100
<i>Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.</i> Festival de Castelier , Montreal, Kanada	1/4	50/260
<i>Ko je Šlemil šel v Varšavo</i> Kukuk – 15. deželni gledališki festival , Avstrija	0/2	0/300
Skupaj	13/27 (208)	1.160/2.795 (241)

Med mednarodno najbolj zanimive predstave LGM še vedno sodi *Proces*. Tudi za naprej prejema številna vabila. Odpira za LGM neobičajne lutkovne prostore in gledališče umešča v sam svetovni vrh. Zahodni kulturni prostor namreč kritično gleda na vzhodno lutkovno tradicijo kot na estetsko zaprašeno in sporočilno tendenčno, *Proces* pa je dejansko uspel prebiti blokado in vzpostaviti polje spoštljivega interesa za prostor 'nekdanjega vzhodnega bloka'. Najpomembnejši festival na svetu (Charleville-Mézières, Francija) je predstavi namenil veliko pozornosti in jo definiral kot enega izmed umetniških vrhuncev festivala. Kanadski Castelier pa je bil pripravljen povrniti vse stroške poti, hkrati pa med samim gostovanjem zaradi izjemnega zanimanja javnosti izprosil dodatno (četrto) izvedbo predstave.

Predstava *Ko je Šlemil šel v Varšavo* je opravila drugo pomembno nalogo: odprla je možnost stalnega sodelovanja s sosednjim avstrijskim okoljem, ki ima šibko lastno tradicijo lutkovne umetnosti, zato išče kakovostne partnerje. (Za naprej je podobno načrtovana turneja predstave *Mali modri in mali rumeni*.)

Lep uspeh je doživela tudi predstava *Kocke* na Nizozemskem. Dejansko je bila odlično selekcionirana – torej izbrana na programsko ustrezen festival, ki se usmerja v plesne in predmetne predstave za malčke. V organizatorju De Stilte je LGM našlo prihodnjega umetniškega partnerja.

Opozarjamo še na tako rekoč 'sekundni' mednarodni interes za premierno uprizoritev *Mali modri in mali rumeni*. Predstava je nase opozorila na slovenskem Bienalu in prejela mednarodna vabila že za leto 2015. Gledališče je sprejelo zagrebško ponudbo (partnerskega festivala PIF), ostale poti pa so predstavljene v leto 2016 in naprej. Razlog za tako navdušenje je v inovativnosti in humanosti koncepta ter v zares briljantni izvedbi. Zelo logično in pričakovano je, da je to naslednja mednarodna uspešnica LGM.

Gledališče je bilo veselo povabila predstave *Praktični nasveti za pridne otroke* v češko Ostravo. To je izjemno kakovosten festival, eden od tistih, ki se najhitreje posodablja in skoraj brez zamika spremlja trende v razvoju lutkovne umetnosti. Že vabilo je bilo gledališču v čast, podelitev ene izmed treh nagrad v prestižni družbi evropske 'smetane' igralki Eleni Volpi pa neverjetno presenečenje.

Dodatne izvedbe v tujini beležita mednarodni koprodukciji s Športniki.

naslov predstave, festival/gledališče, kraj, država	načrtovano/realizirano število ponovitev	načrtovano/realizirano število obiskov
<i>Vrnitev v Bullerbyn</i> ; Praga, Češka	1/1	100/150
<i>Vrnitev v Bullerbyn</i> ; Divadlo Hudbi , Ostrava, Češka	1/1	100/150
<i>Gagarin!</i> ; Praga, Češka	1/1	100/150
<i>Gagarin!</i> ; Divadlo 29 , Pardubice, Češka	1/1	150/150
<i>Vrnitev v Bullerbyn</i> ; Festival Mirakel , Tabor, Češka	1/1	100/150
<i>Vrnitev v Bullerbyn</i> ; Bzenec, Češka	1/1	100/150
<i>Vrnitev v Bullerbyn</i> ; Dobriš, Češka	0/1	0/150
<i>Gagarin!</i> ; Festival Pubert'Ak , Bratislava, Slovaška	1/1	150/150
Skupaj	7/8 (114,3)	800/1.200 (150)

Mednarodna gostovanja skupaj

	načrtovano /realizirano število izvedb	indeks	načrtovano / realizirano število obiskov	indeks
festivalska gostovanja LGM	13/27	207,7	1.160/2.795	241
koprodukciji LGM + Športniki	7/8	114,3	800/1.200	150
skupaj	20/35	175	1.960/3.995	203,8

Nobeno izmed mednarodnih gostovanj ni šlo na račun izvedbe predstav v domačih dvoranah LGM in / ali po Sloveniji.

Mednarodne nagrade

Na dveh (tekmovalnih) mednarodnih festivalih sta dve predstavi prejeli **pet nagrad**:

- **Praktični nasveti za pridne otroke** na festivalu Spectaculo Interesse v Ostravi na Češkem – **nagrada Františka Řezníčka za prepričljiv avtorski pristop v predstavi igralki Eleni Volpi**
Več o nagradi je dostopno na: <http://www.dlo-ostava.cz/en/festivals/spectaculo-interesse/>
- **Mali modri in mali rumeni** na 48. Festivalu PIF v Zagrebu štiri nagrade –
nagrada za najboljšo režijo Mihu Golobu
nagrada za tehnologijo, uporabljeno v predstavi
nagrada za animacijo v predstavi igralcema Mihu Bezeljaku in Anžetu Zevniku
nagrada Tibor Sekelj za najbolj humano sporočilo (stalna nagrada festivala)
Več o nagradah je dostopno na:
<http://www.lg-mb.si/novice/mali-modri-in-mali-rumeni-prejela-4-nagrade-na-mednarodnem-festivalu/>

Elena Volpi in Matija Krečič

Anže Zevnik in Miha Bezeljak

Festivala

LGM je v letu 2015 izvedlo dva festivala – mednarodni Poletni lutkovni pristan in nacionalni Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije. Oba festivala sta bila odlična – v izvedbi, obisku in namenu. V mesto sta vnesla mesec dni intenzivnega kulturnega in umetniškega dogajanja za najširšo javnost vseh starosti in drugih statusov, s poudarkom na lutkovni umetnosti, v prepletu z glasbo, fizičnim gledališčem, novim cirkusom, likovnim ustvarjanjem in razstavno ponudbo.

Poletni lutkovni pristan 2015

Program 26. mednarodnega festivala je bil izveden v obdobju med 8. 8. in 31. 8. 2015. Vključil je 36 dogodkov in 8.157 obiskov.

24 predstav / 4.705 obiskovalcev

- *Enci Benci Katalenci*, Katalena (1 izvedba / 379 obiskov)
- *Čarobna prodajalna*, Gledališče NUKU, Tallin, Estonija (2 izvedbi / 402 obiskov)
- *O dečku in pingvinu*, LGM, Mini teater, Moment Maribor (2 izvedbi / 294 obiskov)
- *Poletje*, LGM, (2 izvedbi / 40 obiskovalcev)
- *Cirkus Dobronka*, Lutkovno gledališče Mesebolt, Szombately in Magamura Creative Workshop, Hottó, Madžarska (1 izvedba / 240 obiskov)
- *Circus Mechanicus*, Tintaló Tarsulas, Kecskemet, Madžarska (2 dneva / 1.535 obiskov)
- *Sadne zgodbe*, Moment Maribor (1 izvedba / 281 obiskov)
- *Janko in Metka*, Mestno lutkovno gledališče Reka, Hrvaška (2 izvedbi / 505 obiskov)
- *Ljubezen P in strast B*, Odivo, Slovaška (1 izvedba / 55 obiskov)
- *Malčkove sanje*, Studio DAMÚZA, Praga, Češka (2 izvedbi / 84 obiskov)
- *Čebula*, Lea Menard (2 izvedbi / 150 obiskov)
- *V deželi prstnih lutk*, LG Zapik in Hiša otrok in umetnosti, Ljubljana (2 izvedbi / 61 obiskov)
- *Mestno kopaljšče*, Bratje v triku, Češka (1 izvedba / 228 obiskov)
- *Čuk na palici*, Zavod KULT (1 izvedba / 62 obiskov)
- *Kamišibaj in japonska zgodba*, LG Zapik, Jerca Cvetko, Jure Engelsberger, Izumi Mizuki (1 izvedba / 43 obiskov)
- *Mini cirkus Bufeto*, Zavod Bufeto (1 izvedba / 346 obiskov)

12 spremljevalnih dogodkov / 3.452 obiskovalcev

- *Lutkovna ustvarjalna delavnica*, Art kamp, Narodni dom (1 izvedba / 23 obiskov)
- *Ogled Lutkovnega gledališča Maribor*, v sodelovanju z društvom Zveza prijateljev mladine Maribor (1 izvedba / 57 obiskov)
- *Likovna ustvarjalnica*, Umetnostna galerija Maribor (1 izvedba / 26 obiskov)
- *Otroška žonglersko-lutkovna delavnica s produkcijo* (6 izvedb / 111 obiskov)
- *Ustvarjalna delavnica*, Zveza prijateljev mladine Maribor (1 izvedba / 28 obiskov)
- *100 let slovenske lutkovne umetnosti*, razstava lutk (1 izvedba / 1.634 obiskov)
- *Cirkus na Poletnem lutkovnem pristanu*, razstava fotografij (1 izvedba / 1.573 obiskov)

Festival praviloma izvajamo v avgustu, ko se dogajanje v mestu močno umiri in je občinstvo željno kulturnih dogodkov. Letos je število gledalcev znova preseglo pričakovanja. Tako se jih je zvrstilo kar 8.157 na šestintridesetih različnih dogodkih. Ob predstavah slovenskih lutkovnih ustvarjalcev, smo uvrstili v program še predstave iz Slovaške, Češke, Estonije, Madžarske, Hrvaške in Japonske. Bogato lutkovno dogajanje so dopolnile lutkovne ustvarjalne delavnice, celotedska lutkovno-žonglerska delavnica za otroke, izjemno odmevna razstava lutk *100 let slovenske lutkovne umetnosti*.

Cirkus Dobronka

Predstave smo izbrali izmed prijavljenih, nekatere pa smo si ogledali na mednarodnih festivalih in jih prepoznali kot dragocene za program Poletnega lutkovnega pristana ter jih povabili na naš festival. Mnoge predstave, ustvarjalne delavnice in razstava so bile ubrane na temo *Cirkus*, ki je bila rdeča nit festivala. Slovenske predstave so bile večinoma uprizorjene na novem letnem prizorišču v Avditoriju Lutkovnega gledališča Maribor, pa tudi pred Umetnostno galerijo Maribor in na Art kampu v Mestnem parku.

Komunikativne in dinamične predstave so bile deležne navdušenja občinstva: otvoritven lutkovni koncert *Enci Benci Katalenci* skupine Katalena, premierno uprizorjena predstava *O dečku in pingvinu* (LGM, Mini teater, Momemt), *Poletje* Lutkovnega gledališča Maribor, zabavna *Čebula* Lee Menart, glasbeno-lutkovni kabaret *Čuk na Palici* (Zavod KULT), interaktivna predstava *V deželi prstnih lutk* (Zapik in Hiša otrok in umetnosti) ter dinamični *Mini cirkus Bufeto*.

Enci Benci Katalenci

Tuje predstave so predstavljale raznolikost lutkovnih dogajanj v Evropi: *Čarobna prodajalna* (Estonija), *Cirkus Dobronka* (Madžarska), *Janko in Metka* (Hrvaška), *Ljubezen P in strat B* (Slovaška), *Malčkove sanje* in *Mestno kopališče* (obe Češka) ter *Japonska zgodba* (Japonska).

Poseben dogodek je bil mehanična lutkovna postavitvev *Circus Mechanicus* (Madžarska), ki je zadnji – najbolj obiskan konec tedna – pred gledališčem privabljal obiskovalce festivala in naključne mimoidoče.

Circus Mechanicus

Odraslo občinstvo smo nagovorili z odlično slovaško predstavo *Ljubezen P in strast B* gledališča Odivo. Predstava je reprezentativen primer kakovostne lutkovne umetnosti, ki klasično predlogo F. G. Lorce nadgradi v sodobno večplastno gledališko umetnino.

Ljubezen P in strast B

Kot vsako leto smo tudi tokrat pripravili celotedensko lutkovno delavnico, namenjeno otrokom. Tokrat je bil poudarek na razvijanju žonglerskih veščin, nato so žonglerski rekviziti postali lutke v zgodbi. Mentorja – gledališka režiserka in pedagoginja Svetlana Patafta ter žongler Krešimir Fijačko – sta pedagoško nadgradila delo z otroki v razmišljanje o zgodbi. Delavnico je zaokrožila produkcija in nastop pred občinstvom.

Vsako leto posvečamo več pozornosti tudi spremljevalnim dogodkom, ki občinstvu približajo lutkovno umetnost skozi njihovo lastno izkušnjo. Tako ob mojstrih iz naše lutkovne delavnice pripravimo program lutkovnega ustvarjanja in ga dopolnimo z vsebinami poustvarjanja v sodelovanju s strokovnjaki iz Umetnostne galerije Maribor, Art kampa (Narodni dom) in Zveze prijateljev mladine Maribor.

Ustvarjalna delavnica

Letošnja razstava je prikazala umetniške fotografije fotografa Boštjana Laha in je posegla v bogat arhiv fotografij, ki so nastajale v preteklih sezonah LGM. Poiskali smo tiste, ki so ubrane na letošnjo temo festivala ter prikazujejo predstave in delavnice z elementi cirkusa. Nabralo se je lepo število reprezentativnih fotografij. Umestili smo jih v Avlo Lutkovnega gledališča Maribor.

Eden od vrhuncev Poletnega lutkovnega festivala je bil razstava *100 let slovenske lutkovne umetnosti*. Razstava je bila premierno postavljena v Narodnem muzeju v Ljubljani in je v ožjem izboru prepotovala številna mesta. V novem razstavišču KleT Lutkovnega gledališča Maribor je zaživela novo življenje.

Začetke lutkovne umetnosti iz prve polovice 20. stoletja so predstavljale fotografije, najstarejše lutke pa so bile iz 50-ih let 20. Stoletja, pregled pa sega vse do sodobnosti. Različne poetike, različne lutkovne tehnike, številni vrhunski likovniki in lutkovni ustvarjalci so navduševali občinstvo, ki si je v času festivala znova in znova ogledovalo razstavo. Zaradi izjemnega zanimanja smo jo podaljšali še v čas Bienala lutkovnih ustvarjalcev Slovenije v sredini septembra.

100 let slovenske lutkovne umetnosti

Prizorišča Poletnega lutkovnega pristana so vsi odri, vse dvorane, vsi kotički Lutkovnega gledališča Maribor, Vojašniški trg, prostor pred Umetnostno galerijo Maribor in Mestni park. Z umeščanjem predstav v mesto opozarjamo občinstvo tudi na lutkovne programe med sezono, ne samo na poletni program. S sodelovanjem z drugimi javnimi zavodi (Umetnostna galerija Maribor, Zveza prijateljev mladine in Art kamp) pa krepimo povezave v mestu.

Čebula v Mestnem parku

V času festivala je **otroška žirija** ocenjevala predstave, namenjene mladim gledalcem, in štirim podelila najvišje točke – 25 zlatih zvezdic:

- *O dečku in pingvinu*, LGM, Mini teater, Moment Maribor
- *Čebula*, Lea Menard
- *Mestno kopališče*, Bratje v triku, Češka
- *Mini cirkus Bufeto*, Zavod Bufeto

Otroška žirija

Izmed teh stalni žiranti, ki so resno spremljali vse njim namenjene lutkovne predstave, izbrali zmagovalko, domačo koprodukcijo *O dečku in pingvinu* in ji podelili nagrado festivala *Mačka iz žaklja*.

PLP program	Izvedbe 2014	Izvedbe 2015	indeks	Obisk 2014	Obisk 2015	indeks
predstave	23	24	104	4.397	4.705	107
drugi dogodki	21	12	57	3.741	3.452	92
vsii dogodki	44	36	82	8.138	8.157	100

PLP program	načrt	realizacija	indeks	načrt	realizacija	indeks
predstave	15	24	160	3.000	4.705	157
drugi dogodki	4	12	300	1.000	3.452	345
vsii dogodki	19	36	189	4.000	8.157	204

8. bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije

Na **8. bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije**, ki je potekal od 10. do 13. septembra v Lutkovnem gledališču Maribor, je bilo izvedenih 25 uprizoritev 14 različnih selekcioniranih predstav, dve razstavi, trije pogovori o predstavah in predavanje z razpravo o vlogi umetnosti v vzgoji otrok. Poleg **35 dogodkov**, namenjenih obiskovalcem vseh starosti, je v času festivala potekal **seminar pisanja za lutkovno gledališče in o njem**, večeri pa so bili namenjeni kreativnemu druženju obiskovalcev festivala.

Vseh obiskovalcev v času bienala je bilo **2.141** od tega je bilo izdanih **1.585 vstopnic**, na dogodkih brez vstopnin (razstave in večeri) pa je bilo evidentiranih **556 obiskov**.

Opomba: 7 izvedb predstav LGM in 375 obiskov je všteti pri ponovitvah predstav LGM iz preteklih sezon. Brez predstav LGM se v statistiki pojavlja podatek **28 dogodkov** in **1.766 obiskovalcev**.

Tekmovalni in spremljevalni program najboljših slovenskih lutkovnih predstav preteklih dveh sezon je izbral selektor mag. Uroš Trefalt. Na festival se je prijavilo 45 predstav, 14 izbranih pa je selektor razvrstil v tekmovalni in spremljevalni program Bienala. Tekmovalni del je razdelil na tri sklope:

Doživljajske lutke

- **Src**e in popek, AEIOU gledališče za dojenčke, malčke in starše – Zavod H'art, Hiša orok in umetnosti, Ljubljana, 2 izvedbi / 75 obiskov
- **V deželi prstnih lutk**, Lutkovno gledališče Zapik in Hiša otrok in umetnosti, Ljubljana, 2 zvedbi / 82 obiskov
- **Časoskop**, LGM in MCLU Koper s PoMuM, 2 izvedbi / 114 obiskov

Resne lutke (Lutke so resna stvar)

- **Račka, smrt in tulipan**, LGL, 1 izvedba / 87 obiskov
- **Krabat**, LGL, Ulrike Quade Company, Nizozemska, Oorkaan, Nizozemska in Umetniško društvo Konj, 1 izvedba / 284 obiskov
- **Ostržek**, LGL, 1 izvedba / 127 obiskov
- **Spake**, LGM, 1 izvedba / 113 obiskov

Domišljajske lutke

- **Mali modri in mali rumeni**, LGM, 2 izvedbi / 80 obiskov
- **Turlututu**, LGL in Centre de Création pour l'Enfance, Tinquieux, Francija, 2 izvedbi / 120 obiskov

V spremljevalni program je uvrstil 5 predstav:

- **Junak našega časa** (resne lutke), LGL – BiTeater, 1 izvedba/69 obiskov
- **Zvočna kuhna** (domišljajske lutke), Zavod Federacija, Ljubljana, 2 izvedbi/74 obiskov
- **Vselej ista zgodba** (resne lutke), Moment Maribor, Studio LGM in DAMU Praga, 2 izvedbi/68 obiskov
- **Pavliha revival** (doživljajske lutke), Teatro Matita, 2 izvedbi/65 obiskov
- **Lučka, grah in pero** (doživljajske in domišljajske lutke), LGL, 2 izvedbi/91 obiskov

V dodatni program je bila vključena povabljen tuja predstava:

- **TUTU**, Lichtbende, Nizozemska, 1 izvedba / 96 obiskov

Selektor je v svojem poročilu zapisal:

V času ogleda enainštiridesetih (41) lutkovnih predstav po vsej Sloveniji ter mrzličnih potovanj iz Prage v Slovenijo in nazaj me je nenehno zaposlovalo vprašanje o namenu lutkovnega gledališča v sodobnem času. Kaj nam to lahko pove danes? Ga ohranjamo iz navade ali iz zavezanosti tradiciji? Zveni banalno in provokativno, že tolikokrat slišano?! K samospraševanju o namenu lutkovnega gledališča me je spodbudila vse večja odsotnost kakovostnih neinstitucionalnih predstav na eni strani in presenetljiva izvirnost nekaterih doživljajskih projektov in predstav na drugi. Razpet med vprašanji in državama sem odgovor našel v povsem izvirnem dojemanju lutkovnega gledališča v Sloveniji.

Doživljajsko gledališče ali *happening*, ki ga poznamo iz 60. let prejšnjega stoletja, ni novost. Naj omenim eno najbolj znanih zgodovinskih lutkovnih skupin Bread and Puppet, ki je v tem pogledu vse do danes močno zaznamovala lutkovno gledališče po estetski, politični, dramaturški in doživljajski plati. V Sloveniji se v stoletju, ki ga obvladujejo sodobna tehnologija in mediji, pojavlja še nekaj posebnega. Gre za predstave *V deželi prstnih lutk*, *Srce in popek* ter *Časoskop*, ki otrokom in odraslim na izviren in poseben način približujejo vprašanja življenja, smrti, fantazije in dojemanja sveta nasploh. Poudarjajo lutkovne značilnosti, ki so v današnjem digitalnem življenju otrok lahko dobrodošlo drugačne. Doživljajskost je tista, ki poudarja moč gledališča, njegovo drugačnost in edinstvenost.

Zato sem se ob ogledu predstav odločil, da dam na letošnjem bienalu prostor tistim predstavam, ki bi jih tradicionalna gledališka kritika prej označila za eksperiment kot za klasično gledališko strukturo, ki bi morda zaradi svoje neobremenjenosti ostale 'zunaj gledališča', v pozabi. Nadgradnja teh predstav ne izhaja le iz t. i. *site-specific* gledališča, ki ne ločuje gledalca od odra, temveč ga vpelje v gledališko doživetje in prostor. Stopnja več so interaktivne predstave, ki mlade gledalce vključijo v odsko dogajanje in na podlagi njihovih izkušenj naredijo iz gledalca igralca. Večina otrok, ki prihaja na take predstave, je najprej plaha in zadržana, odhajajo pa polni vtisov, idej in doživetij. Ti se dotaknejo tudi odraslih, ki gledališče (to ruši njihove utečene navade in zaznave) doživljajo po svoje. Izkazalo se je, da tako ustvarjalci kot gledalci hrepenijo po medsebojni komunikaciji.

Zato se doživljajskim predstavam priključuje velik del domišljijjskih predstav. Gre za predstavi *mali modri in mali rumeni* ter *Turlututu*, ki gledalca ne vključujeta v igro neposredno, a ga spodbudita, da med predstavo razmišlja ter razkriva najrazličnejše znake, pojme, asociacije in išče odgovore. Gre torej za precej abstraktno gledališče, ki dokazuje, da otrok ne smemo podcenjevati, saj predstave dojemajo na povsem drugačen način kot odrasli. Seveda s pogojem, da gre za kakovostne koncepte, kar izbrane predstave zagotovo vsebujejo.

Predstave z resnejšo tematiko – *Račka*, *smrt in tulipan*, *Krabat*, *Ostržek* in *Spake* – potrjujejo, da nekateri ustvarjalci in gledališča vedo, da tudi zahtevnejše teme, kot je smrt, pri otroku vzbudijo zanimanje in mu odprejo vrata v svet, ki ga še ne pozna. Učinek je enkraten. Starši so med predstavo v skrbeh, da otroci ne razumejo dogajanja, ti pa so nestrpni, ker jim starši to nenehno razlagajo in jih tako prikrajšajo za užitek pri spremljanju predstave. Značilen generacijski razkol kot posledica konservativnega vzorca: kaj je oziroma kaj bi lutkovno gledališče moralo biti.

V tem je tudi slutiti razlog za veliko številu prijavljenih predstav, ki so le zapolnjevale klasične vzorce lutkovnega gledališča in niso prisluhnile otroški fantaziji ter izkoristile možnosti, ki jih ponuja lutkovni medij. Podobno grajo poslušamo že desetletja, vendar ne smemo pozabiti, da generacija Z živi v povsem drugačnem medijskem okolju kot generacija X ali Y. Svet, v katerem danes živijo otroci, ponuja 'zanimivejša' doživetja kot 'le' spremljanje skakajočih figuric. Zato potrebujejo tisto doživljajsko drugačnost, ki jo lahko ponudi zgolj lutkovno gledališče. V tem je tudi odgovor na vprašanje o smislu in nalogah sodobnega lutkovnega gledališča. Izbrane predstave ne dokazujejo samo lastne kakovosti, ampak preizkušajo lutkovne možnosti, ki so skrite v bistvu te edinstvene gledališke zvrsti.

Sodelovanju pri zadnjih treh bienalih lutkovnih ustvarjalcev Slovenije se imam zahvaliti za dober vpogled v razvoj slovenskega lutkarstva. To razpolaga s samozavestnimi in kakovostnimi ustvarjalci, ki iz sezone v sezono dvigujejo raven produkcije. Žal po treh letih ugotavljam tudi to, da je ena od šibkih plati uprizoritev slaba dramaturgija. Pojem praktičnega dramaturga v slovenskem lutkarstvu ni naletel na razumevanje. Večina predstav, ki sem jih letos izbral, bi bila lahko popolnejša, če bi pri njej delovala jasna in kakovostna selekcija dramaturga, tako po vsebinski, besedilni kot dramaturški plati. Mnoge uprizoritve v poplavi režiserjevih idej izgubijo jasno opredeljeno zgodbo, zato nekatere ostajajo na nivoju kakovostnega vizualnega dojemanja, fabulativno pa razpadejo že po prvih minutah. To poudarjam tudi zato, ker prav odsotnost praktične dramaturgije preprečuje režiserju in umetniškemu kolektivu doseči večjo popolnost in preglednost ideje, s tem pa niža raven slovenske lutkovne produkcije.

Izbor predstav, tako tekmovalnih kot spremljevalnih, prav tako iz sezone v sezono kaže na vedno večji upad kakovostnih neinstitucionalnih skupin. Vse več je koprodukcij med lutkovnimi in dramskimi gledališči, vse manj je predstav neodvisnih skupin, kar ni niti najmanj spodbudno. Zato sem v spremljevalni informativni program uvrstil projekte, ki si zaslužijo pozornost in podporo in so namenjeni mladini: *Junak našega časa*, *Zvočna kuhna*, *Pavliha Revival*, *Vselej ista zgodba* ter *Lučka, grah in pero*. Omenil sem specifičnost slovenskega lutkovnega prostora, da mnoge nove ideje prihajajo iz neodvisnega, neinstitucionalnega okolja in vnašajo v institucije svež veter, nove ideje in napredek. Ker pa tovrstne skupine in posamezniki v zadnjem času nimajo dovolj možnosti in podpore s strani kulturne politike, je tudi manj svežine in novosti v slovenskem lutkarstvu nasploh. Gledališča se zato oklepajo preizkušenih in dolgočasnih konceptov ali manj kakovostnih komercialnih ustvarjalcev.

Letošnji 8. bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije je kot prirejena otroška izštevanka: *An ban, devet podgan, pet miši v uh me piši, vija vaja ven!* Otroško nesmiselna izštevanka v sebi vendarle nosi smisel, fantazijo, nostalgijo, doživetje in poezijo.

Strokovni odbor: Jelena Sitar Cvetko, Silvan Omerzu (predsednik), Ajda Rooss, Aja Kobe in Danilo Trstenjak

Organizacijski odbor: Mojca Redjko, Irena Rajh, Katja Povše, Špela Juhart in Jason Smith

Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije **osrednji nacionalni festival**, ki si zadaja nalogo predstavitve slovenskega lutkovnega ustvarjanja širši domači in mednarodni strokovni javnosti (selektorjem, organizatorjem in direktorjem tujih festivalov in gledališč, kritikom in drugi zainteresirani javnosti), izmenjave znanj in izkušenj, prikaza najzanimivejših vsebin in nagrajevanju najboljših stvaritev. Je praznik lutkovne umetnosti in promocija le-te. Festival predstavlja jagodni izbor slovenskega lutkovnega gledališča, možnost primerjave, strokovne izmenjave in druženja.

V sklopu festivala smo izvedli predavanje in strokovni pogovor z naslovom *Lutkovno gledališče kot prostor učenja simbolnih jezikov*. Predavala sta Marie Raemakers in Rob Logister (Lichtbende, NL), člana skupine Lichtbende, ki v okviru programa ProjectieProject več kot petindvajset let izvajata vrhunske projekte kulturno-umetnostne vzgoje za šole in posameznike. Leta 2005 sta za svoje delo prejela najvišje nizozemsko priznanje na tem področju – nagrado Jan Kassies. Predavanju je sledil strokovni pogovor kot refleksija, poskus definicije in primerjava dveh evropskih prostorov. V pogovoru so sodelovale doc. dr. Janja Batič, Polona Legvart, Katarina Slukan, Darja Štirn, mag. Elena Volpi in predavateljca.

Pripravili smo tri **pogovore po predstavah**, ki jih je vodila Jelena Sitar Cvetko, ter **dve razstavi**: *Corporis animati*, razstavo z interaktivno predstavo (Zoran Srđić Janežič in Jana Putrle Srđić) ter *Pavliha v uniformi*, razstavo o partizanskem lutkovnem gledališču (Jelena Sitar Cvetko).

Novost sta bila dva družabna večera, namenjena udeležencem in gostom festivala, ter **praktični seminar pisanja o lutkovnem gledališču in zanj**, ki ga je vodila Zala Dobovšek in se ga je udeležilo 11 udeleženk. Seminaristke so v času bienala izdale dva biltena z zapisi, s poročili in s kritikami predstav, ki so si jih ogledale na festivalu.

Pripravili smo dobro obiskan 'showcase', namenjen mednarodni strokovni javnosti, in v okviru tega organizirali tudi pogovor s tujimi gosti in slovenskimi lutkarji. Festivala se je udeležilo 14 tujih gostov.

Na zaključni slovesnosti z gostujočo predstavo *TUTU* (Lichtbende, NL) sta zbrane nagovorila ministrica za kulturo Republike Slovenije *mag. Julijana Bizjak Mlakar* in župan Mestne občine Maribor *dr. Andrej Fištravec*.

Festival je spremljala **mednarodna strokovna žirija** v sestavi *Simon Hart, mag. Mojca Jan Zoran* in *mag. Jasna Vastl*. Podelili so naslednje nagrade za najboljše lutkovne dosežke preteklih dveh sezon:

- **nagrada za najboljšo uprizoritev – grand prix**

Časoskop v produkciji Lutkovnega gledališča Maribor in Mednarodnega centra lutkovne umetnosti MCLU Koper v sodelovanju s Pokrajinskim muzejem Maribor

- **nagrada za najboljšo režijo**

Matija Solce za predstavo *Časoskop* v produkciji Lutkovnega gledališča Maribor in Mednarodnega centra lutkovne umetnosti MCLU Koper v sodelovanju s Pokrajinskim muzejem Maribor

- **nagrada za igro in animacijo**

Asja Kahrimanović v predstavi *Račka, Smrt in tulipan* Lutkovnega gledališča Ljubljana

- **nagrada za igro in animacijo**

Polonca Kores v predstavi *Račka, Smrt in tulipan* Lutkovnega gledališča Ljubljana

- **nagrada za likovno podobo**

Federica Ferrari za predstavo *Račka, Smrt in tulipan* v produkciji Lutkovnega gledališča Ljubljana

- **nagrada za glasbo**

Mitja Vrhovnik Smrekar za predstavi *Račka, Smrt in tulipan* (Lutkovno gledališče Ljubljana) in *Ostržek* (Lutkovno gledališče Ljubljana in UD Konj)

- **nagrada za predelavo kompleksnosti teme v enostavno, enovito in duhovito gledališko celoto**

AEIOU gledališče za dojenčke in malčke za predstavo *Srce in popek* (AEIOU gledališče za dojenčke in malčke, Hiša otrok in umetnosti)

- **nagrada za izvirno vizualno adaptacijo slikanice**

ustvarjalna ekipa predstave *Mali modri in mali rumeni* v produkciji Lutkovnega gledališča Maribor

- **posebna nagrada po presoji žirije**

Miha Arh za animacijo *Brljava* v predstavi *Ostržek* (Lutkovno gledališče Ljubljana, UD Konj)

S predstvo *Časoskop* je že tretjič zapored prejemnik najvišje nagrade, nagrade za najboljšo uprizoritev grand prix, na Bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije Lutkovno gledališče Maribor. Leta 2013 je grand prix prejela predstava *Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.* (prav tako režiserja Matije Solceta), 2011 pa predstava *Meso ali Razodetje* (režiserja Jerneja Lorencija), obe v produkciji Lutkovnega gledališča Maribor.

Ekipa zmagovalne predstave *Časoskop*

Osrednja tema podobe festivala so bile partizanske lutke, ob obletnici smo pripravili razstavo (*Pavliha v uniformi*, Jelena Sitar Cvetko), pri čemer moramo poudariti veliko naklonjenost in odlično izkušnjo sodelovanja z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije, ki hrani lutke in drugo gradivo. Zato je tudi celostna podoba festivala temeljila na partizanski lutki Klovnu. Avtorica

podobe bienala je že drugič zapored oblikovalka Danijela Grgič (ob Omerzujevih ilustracijah). Tako je tudi 8. bienale imel izrazito in prepoznavno podobo. Modro bi bilo v nadaljevanju podobo festivala graditi na tej osnovi.

Izdali smo bilten bienala v slovenskem (300 kosov) in angleškem (300 kosov) jeziku, programsko zloženko festivala (1.000 kosov), zloženko za razstavo *Corporis animati* (300 kosov), priponke za udeležence in obiskovalce (različni motivi, skupaj 1.100 kosov) in Maribor oblekli v plakate (300 kosov).

Osme pripone

Festival je ob očitnem umanjkanju medijskega prostora za lutkovno gledališče spremljalo kar nekaj medijskih hiš (Večer, Val 202, Delo, Radio Slovenija, Radio Maribor, Radio SI, Radio Marš, Si.gledal, itd.), skupaj smo našli 112 objav.

Ugotavljamo, da se festival uveljavlja kot temeljna nacionalna lutkovna platforma, da je zato za strokovno in široko javnost vedno bolj privlačen in dobro obiskan, da ga relevantni tuji selektorji vedno pogosteje izrabijo za zgoščen uvid v vrhunsko lutkovno umetnost v Sloveniji in da so mednarodni festivalski izkupički dobri (primer: za LGM pet festivalskih povabil iz tujine). Obenem je eden redkih festivalov, pretkan z dušo, srcem, umom in lutkovnim ekstraktom v umetniških, strokovnih in družabnih formah.

Zmešani pevski zbor LGM Minoritski angeli s svojim partizanskim venčkom med nastopom ob otvoritvi razstave *Pavliha v uniformi*

Razno

Kulturno vzgojni program

Kulturno vzgojni program je zasnovan v prepričanju, da ima umetniško doživetje že samo na sebi vzgojni pomen, ki ga težko nadomestimo z drugimi mediji, zato so izbrane vsebine na prvem mestu podpora osrednji umetniški produkciji gledališča. Smiselno se nam zdi, da se nekateri predstavitveni programi izvajajo kot razširitev izkušnje ogleda predstave.

Kulturno vzgojne programe zastavljamo različno:

- predstavitveno / izobraževalno
- ustvarjalno / razvoj domišljije in z njo povezanih ustvarjalnih veščin, tudi kognitivnih in etičnih zmožnosti
- problemsko / celostno 'vzgojno'

Oblikujemo jih v povezavi s strokovnjaki s področja vzgoje in izobraževanja, družinske in razvojne psihologije, sociologije kulture, filozofije in estetike ter pedagoškimi praktiki.

Programi v letu 2015

ZA ZAVESO // Predstavitveni program, ki razkriva skrivnosti izza zavese, najbolje v povezavi z ogledom predstave. Na vprašanja odgovarjajo igralci in drugi sodelavci. Razložijo, kako korak za korakom nastane predstava, kako živi in kaj jo krepi.

101 LUTKOVNA FIZIKA // Lahko visijo na nitih ali so natakne na palico, lahko se jih nadene kot rokavice. So vseh mogočih oblik, velikosti in barv, narejene iz nešteto materialov. Razlaga, kako nastajajo lutke različnih lutkovnih tehnologij izpod rok hišnih mojstrov, s katerimi orodji in postopki ob ogledu naše lutkovne delavnice. Ogled odrsko-scenske tehnike in tehnične kabine. Sledi vodena izdelava lutke.

LUTKE NA RAZSTAVI // Vodeni ogled muzejske razstave lutk. Razstavljamo lutke, skice, načrte, scenografske elemente, plakate in fotografsko dokumentacijo iz preteklosti, od začetka 20. stoletja preko ljubiteljske lutkovne dejavnosti v Mariboru do sodobnih predstav Lutkovnega gledališča Maribor. Seznanitev z zgodovino našega gledališča in predstavitev različnih vrst lutk.

ČASOVNO OKNO // Umetnostno zgodovinski in arhitekturni program. Minoritski samostan iz 13. stoletja skriva za svojimi zidovi bogato zgodovino. Mogočna historična zgradba na dravski terasi ni samo bela lepota in zavetje za lutke, pač pa tudi častitljiva pripovedovalka zgodb o lastni preteklosti. Vodeni ogled poslopja, kjer se staro in novo prepleteta v ubrano harmonijo, tudi skozi skrivnosti v Časovnem oknu.

LUTKOVNE POČITNICE // ustvarjalne delavnice za otroke // Vsak počitniški dan je na vrsti druga zgodba in drugačna lutka. Pravlјice o živalih, zgodbe o ljudeh, znane in nove. Lutke pa se rojevajo iz blaga, lesa, stiropora in drugih odpadnih materialov s pomočjo različnih postopkov: režemo s škarjami, barvamo, lepimo in smo na vso moč ustvarjalni tudi pri izdelavi mask in kostumov ter oblikovanju zvoka in svetlobe.

MINORITSKA PUSTOLOVŠČINA // Minoritska pustolovščina je nenavaden sprehod po samostanu z lutkami in lutkarji. Prepleteno s spomini na predstave, humorno začinjeno, lutkovno živahno se odvija popotovanje po Minoritih.

POGOVORI PO PREDSTAVAH // Predstave nagovarjajo k razmisleku, k pogovoru, včasih nesramno provocirajo, včasih se nas nežno dotikajo, spet drugič izzivajo in preizprašujejo naše vrednote. Po ogledu abonmajskih predstav zato ponujamo prostor za soočanja mnenj in vtisov, posredovanje vodil pri razumevanju, spodbujamo ustvarjalno viharjenje. Ta oblika ponuja tudi dragoceno možnost postavljanja vprašanj o izbrani tematiki, idejni zasnovi, likovnih in tehnoloških elementih pa še o čem aktualnem.

V letu 2015 je gledališče uvedlo pogovore pred premiernimi uprizoritvami, namenjene vzgojiteljem (učiteljem, mentorje, staršem, skrbnikom idr.), koordinatorjem kulturne vzgoje in zainteresirani javnosti.

Izvedenih je bilo 5 strokovnih pogovorov.

Ob predstavi *O vili, ki vidi v temi Osnove praktične vilologije za človeške uporabnike*. V pogovoru so sodelovale: doc. Sabina Šinko, docentka za področje lutkarstvo, lutkovno oblikovanje in gledališko scenske umetnosti na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru; slikarka, ilustratorka, oblikovalka lutk in scenografka; ustanoviteljica in vodja lutkovnega gledališča Pupilla, oblikovalka likovnih podob predstav v produkciji Lutkovnega gledališča Maribor (*Pepelka, Rojstni dan, Pitiu in Ponka, Kocke*), predvsem pa avtorica likovne podobe predstave *O Vili, ki vidi v temi*; dr. Marija Švajncer, doktorica filozofskih znanosti in komparativistka, publicistka, pesnica in mladinska pisateljica; in Nataša Potočnik Dajčman, dr. med., specialistka za otroško in mladostniško psihiatrijo ter psihoterapevtka, predsednica Združenja za otroško in mladostniško psihiatrijo ZAMP.

Pogovor je bil namenjen predstavitvi zasnove in ustvarjalnega procesa predstave, razlaga njene večplastne mitološke in pravljичne metaforike ter orisu pomena otrokove izkušnje lutkovne predstave *O Vili, ki vidi v temi* z vidika njene tematske in sporočilne ravni.

Po predstavi *Mali modri in mali rumeni* so o temah literatura in gledališče, prijateljstvo, védenje, snovna sestava, istovetnost na strokovnem pogovoru *Kakšne barve si, kadar si zelen* spregovorili prof. dr. Dragica Haramija, redna profesorica za področje mladinska književnost, predsednica Bralne značke Slovenije in dolgoletna sopotnica Lutkovnega gledališča Maribor; Irena Miš Svobjšak iz Založbe Miš <http://www.zalozbamis.com/>, izdajateljice slovenske izdaje Lionnijeve slikanice *Mali modri in mali rumeni*; in Miha Golob, režiser predstave.

Ob predstavi *Kaj pa če ...* so na pogovoru z naslovom *Kaj pa če bi se igrali?* Sodelovali: Ana Jerman, univ. dipl. psih., specialistka klinične psihologije, Nebojša Pop Tasić, avtor besedila, in Marko Bulc, režiser predstave. Iztočnica za razmišljanje je bila misel avtorja besedila: »*Pojem igre, poleg domišljjskega preganjanja dolgčasa, zajema veliko več. Kadar se otrok igra, preigrava življenje, pravzaprav vadi življenje.*«

Skodelica morja je k razmišljanju z naslovom *Bi ščepec soli?* povabila dr. Janjo Batič, docentko za specialno didaktiko na Pedagoški fakulteti UM; avtorja koncepta in likovne podobe ter režiserja predstave mag. Jakuba Folvarčnjaja; diplomiranega teologa, improvizatorja in vekoslovca Janija Šumaka ter igralko v predstavi mag. Eleno Volpi.

Teme, o katerih so spregovorili ob predstavi *Skodelica morja*, so bile: likovna podoba lutkovne predstave, sporočilnost motivov in njihova uprizoritvena funkcija, likovna umetnost kot pomemben dejavnik in spodbujevalnik razvoja, pomenska razmerja in osnovne definicije na področju bivanjske tematike s prilagoditvijo otroški izkušnji.

Pogovor na temo *Bivališče in dom* je spremljal predstavo *Pobegla hiška*. Sodelovale so: avtorica besedila in režiserka uprizoritve mag. Ivana Djilas, gledališka režiserka, producentka, raziskovalka in publicistka, socialno, edukativno in estetsko angažirana ustvarjalka umetniških vsebin ter avtorica idejnih projektov za zagotavljanje enake visoke dostopnosti umetnosti za vse otroke ne glede na njihovo biopolitično srečo; dr. Dragica Haramija, redna profesorica za področje mladinske književnosti, predsednica Društva Bralna značka Slovenije, raziskovalka na področjih otroške in mladinske književnosti, s poudarki na ljudski pripovedi, slovenskem opusu in slikanici; in Katja Dougan, specialistka klinične psihologije, razvojna psihologinja, psihoterapevtka in supervizorka na področju pedopsihiatrije, do upokojitve predstojnica Dispanzerja za pedopsihiatrijo pri Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor.

Sogovornice so spregovorile o avtorskem besedilu, besedilnih referencah / medbesedilnosti, uprizoritveni predlogi; lutkah in lutkovnosti, estetiki uprizoritve; o bivališču, domu, družini, vrstah družin, družinskih vlogah in družinskih odnosih.

KV programi v številkah	načrt 2015	realizacija 2015	indeks
Zazveso			
izvedbe	15	24	160
obisk	750	1.145	152,7
101 lutkovna fizika			
izvedbe	15	8	53,3
obisk	450	280	62,2
Lutke na razstavi			
izvedbe	20	16	80
obisk	400	494	123,5
Časovno okno			
izvedbe	20	24	120
obisk	400	612	153
Lutkovne počitnice			
izvedbe	14	15	107,1
obisk	140	180	128,6
Pogovori po predstavah (za abonente in koordinatorje kulturne vzgoje)			
izvedbe	9	11	122,2
obisk	250	708	283,2
Minoritska pustolovščina			
izvedbe	5	0	0
obisk	100	0	0
Skupaj			
izvedbe	98	98	100
obisk	2.490	3.419	137,3

Minoritska

Programi so zasnovani s posebnim poudarkom na interaktivnem konceptu zgodnjega uvajanja v umetnost.

V jugozahodnem delu pritličja minoritskega samostana, točno pod sončno uro, je kotiček prav posebne sorte. Do nedavna prazen, otožen in samotni, se sedaj odeva v nove zgodbe, polne barv, zvokov, vonjev in okusov. V njem se naseljuje Minoritska kavarna, po svoji naravi družinski klub. Gostinska ponudba Kooperative Dame je zdrava - naravna, sezonska in v izboru omejena, spreminja pa se od sobote do sobote, vse v povezavi z letnim časom in s programom, ki se ob popoldnevih odvija tam.

Minoritska je prostor druženja in kakovostnega preživljanja časa, in sicer s poudarkom na skupnem družinskem doživetju, kjer prav vsak izmed družinskih članov najde svoj prostor in izpolni svojo željo. Zato je del kavarniškega prostora preurejen v domišljije poln prostor, v katerem lahko najmlajši obiskovalci aktivno preživljajo svoj prosti čas s kakovostnimi vsebinami, ki pomenijo zanje iniciacijo v svet umetnosti, prvo srečanje z njo, uvod v eno izmed najlepših človekovih navad. V popoldanskem času je v letu 2015 tam tekel sklop kakovostnih kulturno-vzgojnih dogodkov za najmlajše: sklop interaktivnih predstav *Letni časi*, *Poslušalnice*, *Gledalnice*, *Pripovedovanje zgodb*, *Kamišibaj*, *Rojstni dan z lutkami*.

Letni časi // Sklop štirih interaktivnih predstav za najmlajšeAvtorica uprizoritvene predloge in režiserka **Nika Bezeljak**Lektorica **Metka Damjan** // Avtorica likovne podobe **Nina Šulin** // Mojstri scene, rekvizitov, kostuma in lutk **Nina Šulin, Primož Mihevc, Lucijan Jošt, Branko Caserman, Mojca Bernjak** // Oblikovalec zvoka **Marko Jakopanec** // Oblikovalca svetlobe **Nina Šulin, Miljenko Knezoci**
Igralki **Metka Jurc** in **Aja Kobe**

Oder, zasnovan kot igralnica, je umeščen v obstoječo arhitekturo tako, da pričara svojevrsten ambient. V tem miniaturnem prostoru igre so dobrodošle družine z vsemi svojimi člani, prosto in vedoželjno pa naj se ga naužijejo najmlajši. Minoritski zajček predstavlja svoj domek in razkriva vrt, obarvan v aktualni letni čas. Igralka v vlogi zajčka otroke popelje skozi celostno gledališko doživetje z izbrano slovensko avtorsko in ljudsko poezijo.

Več o Letnih časih je dostopno na: <http://www.lg-mb.si/letni-casi-v-samostanu/>

Družine z malčki so se leta 2015 navduševale nad interaktivnimi predstavami z naslovi **Zima (9 izvedb / 106 obiskov)**, **Pomlad (4 izvedbe / 80 obiskov)**, **Poletje (6 izvedb / 115 obiskov)** in **Jesen (6 izvedb / 97 obiskov)**.

Pripovedovanje // Zgodbe obstajajo tako dolgo kot jezik. Razlagajo življenje. So glas življenja. Človekova potreba po zgodbi je skoraj tako pomembna kot primarna potreba po hrani, pomembnejša od potrebe po ljubezni in zavetju. Zgodbe pogosto pomagajo učiti, razlagajo in zabavajo, vse tudi z namenom ohranjanja moralnih vrednot. Živa izkušnja pripovedovanja in poslušanja zgodb je pomembna, zato jo s pomočjo igralcev Lutkovnega gledališča Maribor in večjih pripovedovalcev iz Mariborske knjižnice negujemo, spodbujamo in razvijamo za poslušalce vseh starosti.

Prostor Minoritske kavarne je ponudil zavetje intimni formi pripovedovanja zgodb. Izkušnja je pokazala ustreznost izbire in nagovarja k nadaljevanju negovanja žlahtne pripovedovalske tradicije. Izvedenih je bilo **6 dogodkov / 71 obiskov**.

Poslušalnice // V sodelovanju s 3. programom Radia Slovenija, programom Ars, je bila mesečno na sporedu radijska igra za otroke. Idejni vodja projekta je bil režiser Klemen Markovčič, ki je izbral najboljše in najbolj priljubljene iz bogate zakladnice nacionalnega radia. Kakovostne radijske igre so vodile mlade poslušalce od zvočnega vtisa do vizualne refleksije skozi likovno ustvarjanje ob poslušanju. Skozi aktivno udeležbo so otroci s poslušanjem prepoznavali pojave v zgodbi, tvorili lastne zamisli ter ustvarjali lastne simbole. Kombinirana dejavnost skozi umetnost celovito spodbuja otrokovo kognitivno preobrazbo in razvoj. Na sporedu so bile radijske igre: Irena Androjna, *Iščem žogo in medvedka*; Romana Ercegovič, *Pingvin Cofek*; Marcin Palasz, *Miss bakterija*; Svetlana Makarovič, *Škrat Kuzma*; Mira Zelinka, *Zmajček Ferdo*; H. Ch. Andersen, *Palčica*. Izvedenih je bilo **7 dogodkov / 24 obiskov**.

Gledalnice // Lutkovna zgodovina se odstira skozi kakovostne posnetke predstav LGM. Gledališče je v sodelovanju z RTV Slovenija letno zabeležilo po tri izbrane predstave na trak in jih tako ohranjalo kot živ spomin na lutkovno ustvarjanje skozi čas. Minoritska kavarna nudi primeren prostor za zbrano gledanje. Na sporedu sta bili predstavi: Špela Kuclar, *Deževnikarji – Napad hroščev* (režiser Matjaž Latin) in Ludvik Středa, *Ko pride zvezda* (režiser Pavel Polak). Izvedena sta bila **2 dogodka / 6 obiskov**.

Kamišibaj // Program kratkih zgodb v tehniki japonskega namiznega gledališča smo izvedli petkrat. Izvajalke drobnih predstav so se izobraževale na seminarju Igorja Cvetka in Jelene Sitar Cvetko, ki smo ga pripravili v LGM kot program izobraževanja za odrasle. Izvedenih je bilo **5 dogodkov / 79 obiskov**.

Praznovanje z lutkami // V prvi polovici leta 2015 je program praznovanj rojstnih dni zaživel v celoti. Umetniško in ustvarjalno naravnano vključuje ogled predstave in lutkovno delavnico. Kulinarični del pa v povezavi z socialnim podjetjem Kooperativa Dame nagovarja zdrave navade in družbeno odgovoren odnos do narave. Izvedenih je bilo **24 dogodkov / 247 obiskov**.

Delavnice // V prvem polletju je gledališče v sodelovanju z različnimi ustvarjalci izvedlo sklop priložnostnih delavnic za najmlajše. Poimenovali smo jih: *Pustna sobota* (izdelava pustnih mask v sodelovanju s Pokrajinskim muzejem Ptuj), *Igriva sobota* (delavnica ploskih lutk), *Pravljična sobota* (zgodba z lutko) in *Nore barve* (z Noriyukijem Sawo). Izvedeni so bili **4 dogodki / 49 obiskov**.

Jesenski zajec

Jesenska zajklja

Jesenski zajčki

Ugotavljamo, da so minoritski programi na splošno izjemno priljubljeni, na to kaže tudi realizacija, ki sledi povpraševanju, še posebno pa primerjava z letom poprej.

Nekatere programe bo gledališče umaknilo zaradi manjše priljubljenosti in slabše obiskanosti (Poslušalnice in Gledalnice) ter zanje skušalo najti bolj umestitev. Podpirati in razvijati pa je potrebno tiste programe, ki so izjemno priljubljeni: na prvem mestu interaktivne predstave, programe praznovanja z lutkami, pa tudi pripovedovanje, ki je sedaj prešlo šele poskusno fazo uvajanja.

Minoritska v številkah	načrt izvedbe	realizacija izvedbe	indeks	načrt obisk	realizacija obisk	indeks
Letni časi*	10	25	250	120	398	331,7
Pripovedovanje zgodb	10	6	60	200	71	35,5
Poslušalnice	10	7	70	200	24	12
Gledalnice	6	2	33,3	120	6	5
Kamišibaj	8	5	62,5	160	79	49,4
Praznovanje z lutkami	0	24	.	0	247	.
Delavnice	0	4	.	0	49	.
skupaj	44	73	165,9	800	874	109,3

*Letni časi = Zima (9 / 106), Pomlad (4 / 80), Poletje (6 / 115), Jesen (6/97)

Minoritska	2014	2015	indeks
izvedbe	55	73	132,7
obisk	629	874	139

Delavnica senčnih lutk z N. Sawo

Studio LGM

V sklopu raziskovalnega in izobraževalnega dela gledališkega programa smo v letu 2015 pristopili k dvema nalogama – k vključevanju gledalcev v lutkovno ustvarjanje ter k spodbujanju in podpori umetniško raziskovalnega dela študentov in mladih lutkovnih ustvarjalcev.

Zaradi omejene razpoložljivosti mentorja Noriyukija Sawe in logike procesa smo dva studijska programa (Startboks in Studio MaMa2) postopoma povezovali v skupno zaključno produkcijo, poimenovano *Svetloba sveta*.

Startboks

V povezavi s Filozofsko in Pedagoško fakulteto Univerze v Mariboru je v marcu in aprilu potekal zgoščen praktični seminar, poimenovan Startboks, s poudarkom na izbiri uprizoritvene predloge z mislijo na naslovnika, izbiri vrste lutk in oblikovanju likovne podobe. Na prvem mestu je bil proces namenjen (bodočim) učiteljem in vzgojiteljem. Posamezni študentje so po opravljenih obveznih fazah dela sodelovali v skupnem projektu s Studiem MaMa vse do uprizoritve.

Mentorica red. prof. dr. DRAGICA HARAMIJA // Sodelujoči študenti Slovenskega jezika in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Mariboru: Jožica Bračič, Aleš Čeh, Tea Delena, Martina Janežič, Urša Kac, Suzana Kolšek, Lidija Krajnc, Natalija Posavec, Andreja Pucko, Aleksandra Savič, Lara Sobočan, Karmen Strgar in Nastja Škrlec

Mentorica doc. SABINA ŠINKO // Sodelujoče študentke Oddelka za likovno umetnost Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru: Natalija Juhart, Lana Korčulanin, Doris Natalija Križman in Polona Vovk.

Izhodiščna tema celotnega študijskega projekta je bila *svetloba*. 20. decembra 2013 je Generalna skupščina Združenih narodov na svoji 68. seji proglasila leto 2015 za mednarodno leto svetlobe in svetlobnih tehnologij z namenom spodbujanja teh tehnologij za boljšo kakovost življenja v razvitem in razvijajočem se svetu, zmanjševanja svetlobne onesnaženosti in izgub energije, krepitve vloge žensk v znanosti, spodbujanja izobraževanja med mladimi ter zagotavljanja trajnostnega razvoja. Svetloba predstavlja središče vseh človekovih dejavnosti. Že z omogočanjem fotosinteze se vzpostavlja kot osnovni pogoj za življenje, njene aplikacije pa kot presečišče pospešujejo razvoj različnih vej znanosti pa tudi zabave in kulture. Svetloba nam daje življenje in nam omogoča videti v preteklost, vse do velikega poka, pomaga nam sporazumevati se z drugimi čutečimi bitji na Zemlji, v glavnem na osnovi tehnologij s področja optike, razvitih za raziskovanje vesolja. Mednarodno leto svetlobe želi postati navdih za prihodnja raziskovanja in aplikacije enega od najpomembnejših elementov našega obstoja.

Udeleženci so oblikovali predlogo, ki je omogočila raziskovanje prenosa besedila v likovni svet in v prostor lutkovne predstave. Zamisel za lutko, usklajeno z besedilom in na odru živahno, je prešla v raziskovanje materialov in postopkov ter v praktično izdelavo. Spoznavanje odrskega prostora, animacije, interpretacije in glasbe se je povežalo v predstavo za občinstvo, kjer pomembno vlogo igrajo svetloba in sence.

Uprizoritvena predloga črpa iz bogate zakladnice slovenske otroške in mladinske poezije in izgradi zgodbo potovanja skozi vesolje in nočno nebo v jutro, nato med rože in drevesa v dan. V svetlem dnevu se godijo igrive reči, srečata se deček in muca. Zvečer pa vse potihne in zaspi v novo temno noč. **(9 delavnic / 17 študentov / 1 produkcija / 109 obiskov).**

Studio MaMa2

Startboks se je nadgradil v projekt Studio MaMa2 pod mentorskim vodstvom avtorja zamisli, lutkovnega umetnika in pedagoga *Noriyukija Sawe*. Studio MaMa vključuje matere, študentke in radovedne gledalke, ki skozi celovit ustvarjalni proces oblikujejo lutkovno uprizoritev za svoje najdražje. Izkušensko učenje o lutkovnem gledališču poteka skozi realni proces, ki najlažje prikaže vse dimenzije tovrstnega snovanja. Tako se lutkovno gledališče med običajnimi gledalci uveljavlja kot kompleksna in polnokrvna umetnost zahtevnih dimenzij, hkrati pa naj bi tak projekt pritegnil pozornost javnosti ter vzpostavil dolžno razumevanje tega področja.

Noriyuki Sawa je študiral slikarstvo na Japonskem in po študiju poučeval na srednji šoli. Študijske poti so ga po šestih letih poučevanja zanesle v Evropo, kar je zaznamovalo njegovo ustvarjalno pot. Leta 1991 je pod pokroviteljstvom japonskega ministrstva za kulturo odpotoval na mojstrsko delavnico v Cherleville-Méziers v Francijo in tam srečal znamenitega češkega lutkovnega ustvarjalca Josefa Krofto. Preselil se je v Prago in v letih 1992 in 1993 igral v mednarodni koprodukcijski predstavi *Babilonski stolp*. Leta 1999 je za predstavo *Gozd* in za gledališke dosežke prejel evropsko nagrado *medalja Franza Kafke*. S svojimi predstavami potuje po festivalih in za številne je prejel nagrade. V Lutkovnem gledališču Maribor je ustvaril dve uspešnici – *Ribič Taro* (2012) in *Piskač iz Hamelina* (2013) ter vodil prvi Studio MaMa (2013).

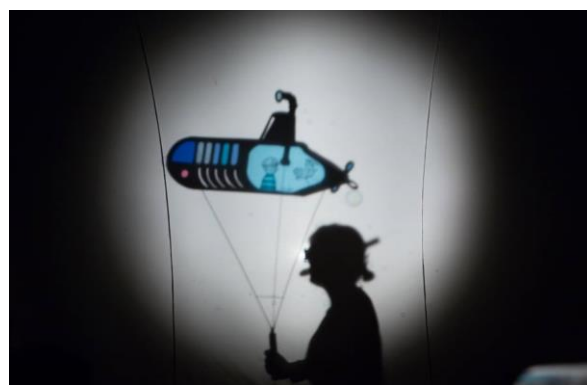
Premiera produkcije z naslovom *Svetloba sveta* je bila 23. aprila 2015 **(27 vaj / 12 udeleženk / 1 produkcija / 109 obiskovalcev).**

naslov	načrt izvedbe	realizacija izvedbe	indeks	načrt obisk	realizacija obisk	indeks
Startboks	1	9	900	110	153	139,1
Studio MaMa2	1	27	2.700	110	324	295
<i>Svetloba sveta</i>	-	1	-	-	109	-
skupaj	2	38	1.900	220	586	266,4

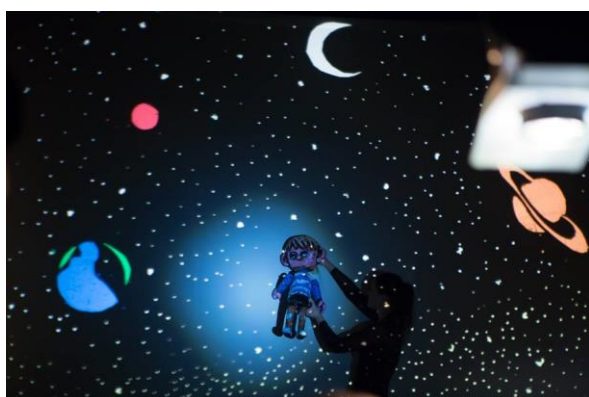
Studijski projekt Studio LGM sodi med najpomembnejše kulturnovzgojne programe, namenjene odraslim, ki jih izvaja Lutkovno gledališče Maribor. Letošnja izvedba je nakazala zanimivo usmeritev v izobraževalno polje, še zmeraj zasnovano na izkušenjskem in ustvarjalnem učenju, a tokrat tudi v tesni povezavi z Univerzo v Mariboru, še vedno pa z vključevanjem staršev (predvsem mater in babic), ki obiskujejo gledališče.

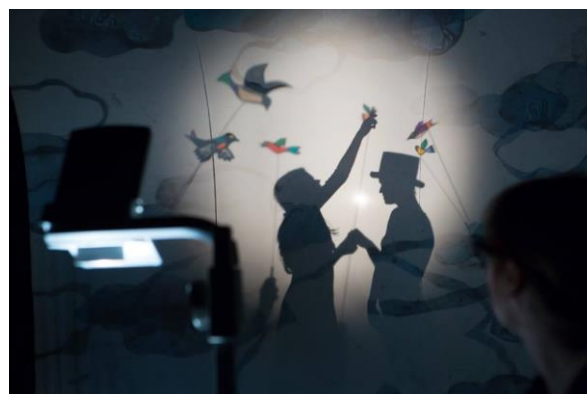
Zvezde – budilke svetlobe

Potovanje – spoznavanje sveta

Deček – iskalec svetlobe

Ptice – zvok svetlobe in življenja

Hiška – dom in varnost

Poklon udeležencev Studia

Kamišibaj

Jeseni 2015 je Malo pa papirnato gledališče s klopom LGM razpisalo študijska srečanja za vse, ki jih zanima kamišibaj. Na treh srečanjih so Metka Damjan, Špela Hren Juhart in Katarina Klančnik Kocutar sedmim udeležencem predstavile zgodovino kamišibaja, osnovne zakonitosti izdelave in nastopanja, praktični prikaz doslej narejenih kamišibajev. Udeleženec seminarja Robert Kereži je nastopil na zaključnem dogodku študijskih srečanj – na 1. festivalu malega pa papirnatega gledališča na malem odru LGM 28. 11. 2015. V treh nastopih je 12 udeležencev iz vse Slovenije predstavilo 15 miniaturnih predstav, namenjenih otrokom in odraslim, 84 obiskovalcem dogodka.

naslov	načrt izvedbe	realizacija izvedbe	indeks	načrt obisk	realizacija obisk	indeks
Startboks	1	9	900	110	153	139,1
Studio MaMa2	1	27	2.700	110	324	295
<i>Svetloba sveta</i>	0	1	-	0	109	-
Kamišibaj seminar	0	3	-	0	21	-
Kamišibaj festival	0	15	-	0	84	-
skupaj	2	55	2.750	220	691	314,1

KAM ŠIBAŠ

prvi tradicionalni festival
malega pa papirnatega gledališča

SOBOTA, 28. NOVEMBER 2015
MALA DVORANA LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA MARIBOR

10.00

PROGRAM ZA OTROKE ➤

Špela Hren Juhart
**Kar moj mož stori,
vse prav stori**
[ZLATI KAMIŠIBAJ 2014]

Jerca Cvetko in
Jure Engelsberger
Trije zajčki

Jošt Hren
O Piki in Črtu

Marjan Kunaver
Petelin, kralj sveta

16.00

PROGRAM ZA OTROKE ➤

Darko in Breda Kočever
**Mehurčki in druge
Župančičeve pesmi**

Enja Grabrijan
Lisica in volk

Metka Damjan
Zgodba o ljubezni in sreči

Katarina Klančnik Kocutar
Daj, zmaj

Tatjana Grabrijan
Frizer, brivec, pediker

19.00

PROGRAM ZA ODRASLE ➤

Robert Kereži
Paglavčeva zgodba

Špela Hren Juhart
Romanca o žabah

Breda in Darko Kočever
Vražja žganica

Jerca Cvetko
Okostnjakinja

Jure Engelsberger
Panter
[ZLATI KAMIŠIBAJ 2015]

Prvi pa tradicionalni festival v Mariboru

Razstave

V preddverju (avli) gledališča smo v letu 2015 pripravili naslednje razstave:

- *Lutkovna zima*; senčna postavitev avtorice Darke Erdelji, januar–februar
- *O Vili, ki vidi v temi*; ilustracije in osnutki za lutke Sabine Šinko, marec
- *Portreti Glazerjevega nagrajenca Andreja Brvarja*; marec–april 2015
- *Adijo, 2014!*; fotografska razstava utrinkov iz sezone 2014/2015 avtorja Boštjana Laha, maj–junij
- *Cirkus na Poletnem lutkovnem pristanu*, avgust–september
- *Časoskop*; likovno poustvarjanje otrok OŠ Bratov Polančičev pod vodstvom mentorice Polone Legvart, oktober–november
- *Praznična avla*; postavitev avtorjev Darke Erdelji, Lucijana Jošta in Mojce Bernjak, december

V izložbi na Gosposki ulici je bila na ogled razstava *Lutkovna zima*. Avtorji: Darka Erdelji, Mojca Bernjak, Lucijan Jošt in Primož Mihevc.

V prvem nadstropju objekta LGM vzdržuje stalno muzejsko razstavo lutk, ki seznanja obiskovalce z zgodovino gledališča v sklopu pedagoškega programa *Lutke na razstavi*. Razstava je doživela nekaj osvežitov in sprememb. Izvedenih je bilo **16 ogledov za 494 obiskovalcev**, ki jih beležimo zgoraj.

Sodelovali smo pri nastajanju **Slovenskega lutkovnega muzeja v Ljubljani**, kjer je na ogled lutkovno, fotografsko in video gradivo, ki priča o zgodovini lutkovne umetnosti v Mariboru od začetka 20. stoletja do danes. Lutke, oprema in posnetki iz predstav LGM:

- *Leteča krava* (1974)
- *Zverinice iz Rezije* (1976)
- *Pegam in Lambergar* (1977)
- *Meso ali razodetje* (2010)
- *Zlata ptica* (2014)

V letu 2014 so lutke in scenski elementi iz predstav *Pegam in Lambergar* (avtor Janez Vidic), *Pepelka* (avtorica Sabina Šinko) in *Turjaška Rozamunda* (Breda Varl) mednarodno gostovale v okviru razstave **100 let slovenske lutkovne umetnosti**, ki sta jo oblikovala Agata Freyer in Edi Majaron za slovensko združenje UNIMA. Na osrednji razstavi v Ljubljani so ob teh treh predstavah zastopale Lutkovno gledališče Maribor še lutke iz predstav *Pitju in Ponka* (Sabina Šinko), *Sonček, kje si?* (Breda Varl) in *Ostržek* (Gregor Lorenci).

V letu 2015 so bile lutke vključene v postavitve:

- Galerija Bibiana, Bratislava, Slovaška, 4. 12. 2014–31. 1. 2015
- Razstaišče KleT, Lutkovno gledališče Maribor, avgust–september 2015

Lutka meseca

Projekt, ki je nastal kot del aktivnosti ob praznovanju 40 letnice LGM, že drugo leto zapored bogati procelje LGM in vsebinsko povezuje zunanost in notranost gledališča. Zvrstile so se predstavitve zgodb in ustvarjalcev predstav:

- *Pedenjped*; avtor likovne podobe Boštjan Štorman, premiera 21. 3. 2008
- *Studio MaMa*; lutke iz projekta Studio MaMa iz leta 2013
- *Pepelka*; avtorica likovne podobe Sabina Šinko, premiera 6. 12. 1992
- *Kakor napravi stari, je zmerom prav*; avtor likovne podobe Viktor Šest, premiera 23. 2. 2001
- *O mrožku, ki si ni hotel striči nohtov*; avtorica Mojca Osojnik in Jože Lašič, premiera 3. 10. 2003
- *Zvezdica Zaspanka*; avtorica likovne podobe Agata Freyer, premiera 2. 4. 1998

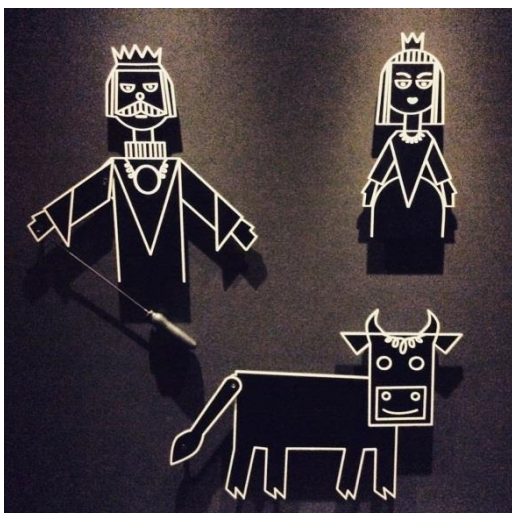
Izvedenih je bilo **6 vsebin** od načrtovanih 12, obiska pa ne štejemo, saj je izložba na ogled vsem obiskovalcem gledališča in mimoidočim pešcem. Gledališče je sprejelo odločitev, da posamezno postavitev ohranja v vitrini po dva meseca, v tem je razlog za razpolovitev zastavljenega načrta različnih vsebin, vitrina pa je bila zmeraj polna in urejena.

100 let v Mariboru

Zaspana lutka meseca

Leteča krava v lutkovnem muzeju

Avditorij

Poletni program na zunanjem prizorišču

Za leto 2015 je bilo načrtovanih 55 programskih enot in 20.000 obiskov. Načrt ni upošteval zakasnjenih gradbenih del, ki so onemogočila uporabo prizorišča.

Izvedenih je bilo 35 dogodkov / 10.920 obiskov, od tega **20 dogodkov / 8.274 obiskov** v okviru Festivala Lent (samo te štejemo v statistiko – lastni programi so všteti po vsebinski logiki):

Odrta plesna scena

- **Sezona lova**, 26. 6., Prefestivalski plesni Lent, Kulturno prireditveni center Narodni dom, 23.–29. 6.; 1 dogodek / 150 obiskov

Komedija

- **Drakula**, 27. 6., Festival Lent 2015, Kulturno prireditveni center Narodni dom, 28. 6.–11. 7.; 1 dogodek / 122 obiskov
- **Ko ko komedija**, 5. 7., komedija / 366 obiskov
- **Slovenska muzka od A do Ž**, 6. 7., komedija / 564 obiskov
- **Ona, bivši in Doni**, 8. 7., komedija / 389 obiskov

Jazz Lent

- **Plaza Francia & Muller & Makaroff**, 3. 7., koncert / 478 obiskov
- **Hugh Masekela**, 4. 7., koncert / 404 obiskov
- **Diogo Nogueira & Hamilton de Holanda**, 7. 7., koncert / 501 obisk
- **Bill Frisell**, 9. 7., koncert / 404 obiskov
- **Al di Meola**, 10. 7., koncert / 570 obiskov
- **Jazzpodij 3**, 11. 7., koncert / 325 obiskov

AfterLent

- **DJ**, 3.–11. 7., dnevno ob 23.45, 9 dogodkov / 4.001 obiskov

Festivalsko poln avditorij

Gledališče ni izvedlo prostorske postavitve *Bodi tu!* zaradi zmanjšanja programskih sredstev in zamude gradbenih del. Za delovanje tako pomembnega in razkošnega prizorišča bo potrebno resno in točno uskladiti pričakovanja in možnosti ter druge okoliščine, predvsem pa zagotoviti potrebno javno financiranje.

dogodek	št. dogodkov	št. obiskov
Festival Lent	20*	8.274*
Poletni lutkovni pristan	13	2.090
Bienale	2	556
skupaj	35	10.920

*statistični podatek

Cerkev

Program v minoritski cerkvi

Za leto 2015 je bilo načrtovanih 10 programskih enot in 2.000 obiskovalcev. Zaključek gradbenih del prenove minoritske cerkve se je zamaknil v mesec september (prekinitev v obdobju Festivala Lent), nato pa se je začelo obdobje odpravljanja pomanjkljivosti. Zato prizorišče še ni prešlo v polno programsko delovanje.

Izvedenih pa je bilo **9 dogodkov / 2.498 obiskov**:

- **otvoritev Minoritske cerkve**, solistični koncert *Joseph Tawadros*, Festival Maribor, Mestna občina Maribor, 9. 9., 1 dogodek / 210 obiskov
- **Podelitev mestnih nagrad**, Mestna občina Maribor, *Časoskop*, 19. 9., 1 dogodek / 215 obiskov
- **Časoskop**, predstava LGM, 17.–24. 10., 6 dogodkov / 439 obiskov
- **100 let slovenske lutkovne umetnosti**, razstava, PLP, avgust–september, 1 dogodek / 1.634 obiskov

	št. dogodkov	št. obiskov
MOM	2*	425*
Časoskop – samostojne izvedbe	6	439
100 let slovenske lutkovne umetnosti	1	1.634
skupaj	9	2.498

*statistični podatek

Otvoritveni dogodek

Prezentacija arheoloških najdb v kleti

Dodatni dogodki

Lutkovno gledališče Maribor zunaj svojega programa omogoča izvedbo kulturnih programov v javnem interesu drugih kulturno-umetniških producentov, ki ne razpolagajo z lastno infrastrukturo. Pri tem imajo prednost sodobne plesne predstave, literarni dogodki širšega formata in predstave s socialnim sobesedilom.

Gostujoči dogodki v LGM (brez programov Avditorija in Cerkev)

39 dogodkov / 3.948 obiskov:

- **Literarna postaja s Prešernovim nagrajencem Andrejem Brvarjem**, Mariborska knjižnica, 12. 2., 1 dogodek / 182 obiskov
- **Prireditev ob podelitvi Glazerjevih nagrad**, Mestna občina Maribor, 23. 3., 1 dogodek / 182 obiskov
- **Literarna postaja z Evaldom Flisarjem**, Mariborska knjižnica, MKC in LGM, 22. 4., 1 dogodek / 182 obiskov
- **Pogum**, OŠ Gustava Šiliha Maribor, 24. 4. in 1. 6., 4 dogodki / 728 obiskov
- **Cinični morilci lastne matere**, Društvo Center plesa, 5. 6., 1 dogodek / 83 obiskov
- **Izbirne pripovedke za male in velike**, Kulturno društvo Plesna izba, 17. in 19. 6., 4 dogodki / 448 obiskov
- Odprta plesna scena, Predfestivalski plesni Lent, Kulturno prireditveni center Narodni dom, 23.–29. 6.
  - 23. 6., **Mladi plesni upi**, 1 dogodek / 28 obiskov
  - 23. 6., **Profil in kazen**, 1 dogodek / 15 obiskov
  - 24. 6., **Cinični morilci lastne matere**, 1 dogodek / 56 obiskov
  - 28. 6., **Pogum**, 1 dogodek / 182 obiskov
  - 29. 6., **Sad sam Lucky**, 1 dogodek / 90 obiskov
- 9. Platforma sodobnega plesa 2015, festival, 1.–5. 9.
  - 1. 9., **Okus tišine**, 1 dogodek / 53 obiskov
  - 2. 9., **Utirjen**, 1 dogodek / 41 obiskov
  - 4. 9., **Okultna manifestacija istega telesa**, 1 dogodek / 62 obiskov
  - 5. 9., **Triptih Tomaža Brenka**, 2 dogodki / 91 obiskov
- **Pogum**, OŠ Gustava Šiliha Maribor, 20. 9., 2 dogodki / 364 obiskov
- SNG Maribor, 50. festival Borštnikovo srečanje, 16 - 23. 10.
  - 16. 10., **E. T. I. D. A.**, avtorski projekt, 1 dogodek / 182 obiskov
  - 17. 10., **In tako dalje in tako naprej**, 1 dogodek / 182 obiskov
  - 18. 10., **Paradise now?Re**, 1 dogodek / 182 obiskov
  - 21.- 24. 10., **DIY (Do it yourself)**, 8 dogodkov / 32 obiskov
  - 22. 10., **Hinkemann**, 1 dogodek / 182 obiskov
  - 23. 10., **Hamletovanje**, 1 dogodek / 182 obiskov
- **deTerminirani**, Ana Germ, KD Center plesa, 27. 11., 1 dogodek / 35 obiskov
- **Brez izhoda**, Galerija plesa, 28. 11., 1 dogodek / 182 obiskov

Skupno število vseh zunanjih dogodkov, vključno s Festivalom Lent (Avditorij) in MOM (Cerkev), je bilo **61**, obiskov pa **12.647**.

Izjemni dogodki

Prenova spletne strani

Proces je v teku. V letu 2015 so bili izvedeni prvi koraki (oblika, hierarhizacija informacij, logika, funkcionalnost), ki jih nadgrajujemo ob dejstvu potrebe po dodatnih podstraneh novih prizorišč.

Natečaj za izvirno (lutkovno) dramsko besedilo

V letu 2015 smo razpisali natečaj za izvirno lutkovno dramsko besedilo. Do zaključka natečaja 31. 3. 2015 je na naslov LGM prispelo 30 besedil: 4 za starostno stopnjo 1,5 (Malčki), 20 za starostno stopnjo 3+ (Otroci) in 6 besedil za starostno stopnjo 10+ (Mladostniki).

Komisija je v sestavi Klemen Markovčič, režiser (predsednik), Katarina Klančnik Kocutar, dramaturginja (članica) in Staša Bračič, dramaturginja (članica), presojala prejeta besedila po treh parametrih: izvirnost, sporočilnost in starostna stopnja; jezik in slog; produkcija z možnostmi izvedbe, s primernostjo predloge za različne lutkovne tehnike in produkcijsko zahtevnostjo glede na število likov, tehnično izvedbo idr.

Bienalni Natečaj Lutkovnega gledališča Maribor je letos potekal tretjič, zato si je Komisija lahko izoblikovala tudi širši pogled na izvirno lutkovno pisavo. V letošnjem letu, kljub precej obsežni beri, celostno zaznava nazadovanje v kakovosti prejetih besedil, kar je glede na jasna razpisna merila in pretekle natečajne izkušnje presenetljivo dejstvo.

Tematsko raznolika besedila se gibajo od preprostih basni in moralk do kompleksnejših socialno zaznamovanih tem. Večina besedil niha med ustreznim slogom, a šibko vsebino in obratno.

Tematsko in motivno je velika večina besedil razpetih med ekologijo, kritiko človeka in bazična čustva. V dramaturškem smislu je zaznati nekaj izstopajočih, a precej ponesrečenih skupnih imenovalcev – pripovedovalec kot pripovedni okvir, popotovanje kot dramaturški princip z nizanjem likov, preobsežno število likov idr. Prispela besedila so v dobršni meri razkrila tudi neinventivnost pri pisavi za najmlajše, še posebej za zgodnje najstnike, hkrati tudi svojevrstno naivnost.

Komisija se je soglasno odločila, da kot eno najbolj ustreznih predlog za lutkovno izvedbo izbere besedilo **Požrešni sesalec** avtorice Samante Kobal. Gre za duhovito zgodbo o dečku Blažu, njegovih igračah in novem prijatelju, hišnem sesalniku. Spretno napisana dramska miniatura ponuja uporabo različnih lutkovnih, pa tudi uprizoritvenih tehnik za dva igralca. Avtorico izbranega besedila je gledališče obvestilo o izboru in možnosti uprizoritve v eni od prihodnjih sezon.

Komisija je bila enotna tudi v tem, da posebej izpostavi še pet besedil, ki so izstopala iz pripovednega in slogovnega ali pa izvedbenega in pedagoškega vidika. Vsekakor gre za besedila, ki bi jih bilo škoda prezreti, ker programsko brez dvoma obetajo in zato ponujajo tudi možni izbor v katerega od prihodnjih repertoarjev. Izpostavljena besedila so navedena v abecednem vrstnem redu naslovov:

- **Čudežna zgodba prička robotka** avtorice Nine Mitrovič
- **Drevo bi se rado posadilo** avtorice Vesne Spreitzer
- **Koza Cilka** avtorice Manice Klenovšek Musil
- **O fantu, ki je nadvse ljubil ptico** avtorice Tine Sovič
- **Živali se igrajo z balonom** avtorice Simone Pinter

Dostopnost programa

Splošno

Lutkovno gledališče Maribor je v letu 2015 zagotavljalo dostopnost vsebin ne različne načine*:

- s kakovostnimi in privlačnimi programskimi vsebinami
- s premišljenimi interaktivnimi vsebinami
- z okrepljeno promocijsko strategijo komuniciranja z javnostjo
- s permanentnim usposabljanjem pedagoških delavcem in pripravo materialov zanje (tudi za starše)
- s prilagajanjem in širjenjem urnika dogodkov
- s sodelovanjem z zunanjimi izvajalci
- s prilagajanjem delovnega časa blagajne
- s spletno prodajo vstopnic
- z možnostjo rezervacije vstopnic
- z nizkimi cenami vstopnic
- z akcijami in s popusti
- z omogočanjem brezplačnih obiskov socialno ogroženim in drugim deprivilegiranim obiskovalcem
- z omogočanjem fizične dostopnosti invalidom
- z načrtom prilagoditve nove spletne strani (v izdelavi) slepim in slabovidnim
- s smotrnim partnerskim povezovanjem (tudi medpodročnim, npr. Zavod za turizem)
- s premišljeno strategijo gostovanj
- s premišljeno postprodukcijo

*Večina jih je natančneje opisanih v drugih poglavjih tega poročila.

Pot k lutkam ...

... za vse!

Medijska prisotnost LGM

Lutkovno gledališče Maribor se v svojem nagovarjanju širše in strokovne javnosti poslužuje različnih komunikacijskih metod.

Medijsko partnerstvo

Redni medijski partnerji in pokrovitelji Lutkovnega gledališča Maribor so:

- Večer
- Radio in televizija Maribor
- Radio Slovenia International
- Press Clipping Maribor
- SiGledal, portal slovenskega gledališča
- Radio City
- Radio Marš

LGM novinarske konference v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2015

V tem časovnem obdobju smo v Lutkovnem gledališču Maribor pripravili sedem novinarskih konferenc, šest ob premierno uprizorjenih predstavah in eno ob predstavitvi sezone.

Novinarske konference LGM v letu 2015:

- *Ob premieri O Vili, ki vidi v temi* (17. 3. 2015), iz fotogalerije <http://www.lg-mb.si/galerije/o-vili-ki-vidi-v-temi---novinarska-konferenca/>
- *Ob premieri Mali modri in mali rumeni* (14. 4. 2015), iz fotogalerije <http://www.lg-mb.si/galerije/mali-modri-in-mali-rumeni---novinarska-konferenca/>
- *Ob predstavitvi sezone Radovednost 2015/2016* (15. 6. 2015), iz fotogalerije <http://www.lg-mb.si/galerije/predstavitev-sezone-1516-za-novinarje---novinarska-konferenca/>
- *Ob premieri predstave O dečku in pingvinu* (19. 8. 2015)
- *Ob premieri predstave Kaj pa če ...* (29. 9. 2015) iz fotogalerije <http://www.lg-mb.si/galerije/kaj-pa-ce-...---novinarska-konferenca/>
- *Ob premieri predstave Skodelica morja* (27. 10. 2015) iz fotogalerije <http://www.lg-mb.si/galerije/skodelica-morja---novinarska-konferenca/>
- *Od premieri predstave Pobegla hiška* (2. 12. 2015) iz fotogalerije <http://www.lg-mb.si/galerije/pobegla-hiska---novinarska-konferenca/>

Vse novinarske konference so bile, kljub zmanjševanju medijskega prostora, namenjenega kulturi, solidno obiskane, število prisotnih novinarjev je bilo med 3 in 6. Redno so prisotni novinarji iz medijskih hiš: Večer, Slovenska tiskovna agencija, RTV Slovenija (Radio in TV Maribor). Na nekaj novinarskih konferencah so prisotni tudi elektronski in lokalni mediji, tako to so: Radio City, BK TV, Maribor 24 in drugi.

O Vili, ki vidi v temi

Nagrade in medijska prepoznavnost v letu 2015

Predstava *O dečku in pingvinu* je prejela nagrado otroške žirije za najboljšo otroško predstavo Maček iz žaklja festivala Poletni lutkovni pristan 2015.

Več o nagradi:

<http://www.lg-mb.si/novice/najboljsa-predstava-26.-plp-je-o-decku-in-pingvinu/>

Predstava *Mali modri in mali rumeni* je na 48. festivalu PIF v Zagrebu prejela 4 nagrade:

- nagrado za najboljšo režijo Miha Golob
- nagrado za tehnologijo, uporabljeno v predstavi
- nagrado za animacijo igralcema oz. animatorjema v predstavi Mihu Bezeljaku in Anžetu Zevniku
- posebno nagrado *Tibor Sekelj* za najbolj humano sporočilo predstave

Več o nagradah:

<http://www.lg-mb.si/novice/mali-modri-in-mali-rumeni-prejela-4-nagrade-na-mednarodnem-festivalu/>

Predstava *Časoskop* je na 8. bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije prejela nagrada za najboljšo uprizoritev – grand prix.

Več o nagradi:

<http://www.lg-mb.si/novice/casoskop---nagrada-za-najboljso-predstavo-v-celoti-grand-prix/>

Režiser *Matija Solce* je na 8. bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije prejel nagrado za najboljšo režijo za predstavo *Časoskop*.

Več o nagradi:

<http://www.lg-mb.si/novice/casoskop---nagrada-za-najboljso-rezijo-matiji-solcetu/>

Ustvarjalna ekipa predstave *Mali modri in mali rumeni* je na 8. bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije prejela nagrado za izvirno vizualno adaptacijo slikanice.

Več o nagradi:

<http://www.lg-mb.si/novice/mali-modri-in-mali-rumeni---nagrada-za--izvirno-vizualno-adaptacijo-slikanice/>

Igralka Elena Volpi je na mednarodnem festivalu Spectaculo Interesse v Ostravi na Češkem prejela nagrado Františka Řezníčka za prepričljiv avtorski pristop v predstavi *Praktični nasveti za pridne otroke*.

Več o nagradi: <http://www.lg-mb.si/novice/nagrada-eleni-volpi/>

Pingvin pred vrati, deček med obiskovalci

Elektronski in tiskani mediji

Dogodki Lutkovnega gledališča Maribor se v elektronskih in tiskanih medijih redno objavljajo. Objave zajemajo redne napovednike v dnevnikih Večer, Delo, Dnevnik in Mladina. Gre za obširne reportaže, lutkovne kritike, foto zgodbe in intervjuje. Še zlasti gre izpostaviti sodelovanje s kulturnim uredništvom RTV Slovenija, kar nakazuje na pomembnost in plodno sodelovanje dveh nacionalnih institucij. V sklopu slednjega se redno predvajajo LGM telopi in radijski spoti. V letu 2015 je RTV Slovenija v svoj redni program vključila predstavi *Ko je Šlemil šel v Varšavo* in *Žogica Marogica*, ki ju je tudi sama televizijsko in režijsko posnela (regionalni RTV center Maribor). Zelo nam je žal, da se s tem letom, zaradi finančnih rezov v program RTV Maribor, to žlahtno sodelovanje zaključuje. S tem se odpira vprašanje kakovostnega trajnega arhiviranja lutkovnih predstav in dostopnosti kulturnih vsebin najširši javnosti. Redno sodelujemo tudi z Otroškimi in mladinskimi programom RTV Slovenija (oddaji Firbcologi in Kiškraš).

Spletna prisotnost

Lutkovno gledališče Maribor javnost redno nagovarja z t. i. e-newsletterji (tedenski napovedniki, napovedniki posebnih dogodkov ter akcij), preko socialnega omrežja Facebook in spletne strani (www.lg-mb.si), katere obisk je v primerjavi z letom 2014 ostal nespremenjen. Spletna stran je dostopna tudi v angleškem jeziku (<http://www.lg-mb.si/en/>). Objava načrtovane prenovljene spletne stran se je zaradi različnih, predvsem finančnih omejitev premaknila v leto 2016.

Na Facebookovi strani Lutkovno gledališče Maribor smo v letu 2015 objavili 336 objav (vključujoč naslovne fotografije, objave premiernih fotografskih albumov itn.). Število oboževalcev LGM facebook profila še vedno organsko raste (s 3.266 oboževalcev konca leta 2014 na 3.593, kar je 324 oboževalcev več), pri čemer gre poudariti, da se oglaševanje na Facebooku ne plačuje.

Svoj program in aktivnosti redno objavljamo tudi na spletnih portalih: Napovednik.com, Siol.net, MMC portal, in Si21.com, še zlasti pa tvorno sodelujemo s spletnim portalom uprizoritvenih umetnosti Sigledal (www.sigledal.org).

Statistika objav po ključnih dogodkih LGM

Predstava oz. dogodek	Število medijskih objav
<i>O Vili, ki vidi v temi</i> PREMIERA	32
<i>Mali modri in mali rumeni</i> PREMIERA	24
Napoved sezone 2014 / 2015	8
<i>O dečku in pingvinu</i> PREMIERA + Poletni lutkovni pristan	52
Bienale (+ nagrade bienala)	112
Nagrade za <i>Mali modri in mali rumeni</i> na Pifu	15
Gostovanje <i>Procesa</i> v Charlevillu	6
<i>Kaj pa če ...</i> PREMIERA	21
Nagrada Eleni Volpi v Ostravi	6
<i>Skodelica morja</i> PREMIERA	13
<i>Pobegla hiška</i> PREMIERA	16
Skupaj	305

Ker zaznavamo, da je le del objav (manj kot tretjina) vezan na osnovno produkcijo zavoda, v nadaljevanju analiziramo število vseh objav po mesecih s kratko analizo glavnih tem, v zvezi s katerimi se v medijih pojavlja Lutkovno gledališče Maribor. Gre za dogodke, ki jih Lutkovno gledališče gosti, so vezani na delovanje LGM ali vplivajo na delovanje zavoda. Vsekakor tudi takšne objave narekujejo medijsko prisotnost in podobo organizacije.

Statistika vseh medijskih objav po mesecih

mesec	št. objav	kratka analiza glavnih tem
januar	130	napoved gostovanja v Charlevillu, Zevnik - kviz Vem!, sejem Dunaj, druge napovedi predstav, napoved razpisa za direktorja LGM, različne napovedi programa
februar	109	problematika financiranja mariborske kulture, sprememba odloka o ustanovitvi LGM, različne napovedi programa, pogovor s Prešernovim nagrajencem, izdaja slikanice Kurtent
marec	179	premiera predstave <i>O Vili, ki je videla v temi</i> , svetovni dan lutk, ministrica za kulturo na obisku, Kulturni bazar, različne napovedi programa, mestni proračun, podelitev Glazarjevih nagrad
april	107	premiera predstave <i>Mali modri in mali rumeni</i> , Studio MaMa, različne napovedi programa, sprejetje občinskega proračuna, gostovanje muzikala Pogum, Slovenski dnevi knjige (pogovor z E. Flisarjem), o arhitekturi LGM
maj	97	napoved Poletnega lutkovnega pristana, različne napovedi tekočega programa, postopek volitev direktorja LGM, Festival Lent, odprtje Lutkovnega muzeja v Ljubljani, obnova minoritske cerkve (arheološka najdba)
junij	171	napoved nove sezone LGM, vpis abonmajev, Festival Lent, postopek volitev za direktorja LGM, Odprta plesna scena, gostovanje Plesne izbe, različne napovedi tekočega programa
julij	60	Poletni lutkovni pristan, napoved sezone, postopek volitev za direktorja LGM, različne napovedi tekočega programa
avgust	163	Poletni lutkovni pristan, premiera predstave <i>O dečku in pingvinu</i> , napoved festivala Performa in Platforma, razstava Agata Feyer, napoved bienala, napoved odprtja Minoritske cerkve, imenovanje direktorja LGM, različne napovedi tekočega programa
september	276	8. bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije, gostovanje predstave Proces v Charlevillu, premiera <i>Kaj pa če ...</i> , nagrade za <i>Mali modri in mali rumeni</i> na Pifu, napoved festivala Zlata paličica, imenovanje direktorja LGM, različne napovedi programa, festival Performa in Platforma, otvoritev Minoritske cerkve, različne napovedi tekočega programa
oktober	189	Premiera <i>Kaj pa če ...</i> , premiera <i>Skodelica morja</i> , imenovanje v. d. direktorice LGM, podelitev občinskih priznanj v Cerkvi, nagrada Eleni Volpi, Borštnikovo srečanje, festival Zlata paličica
november	79	različne napovedi tekočega programa, programsko delovanje Minoritske cerkve, gostovanje plesnih predstav
december	84	Premiera predstave <i>Poblega hiška</i> , različne napovedi tekočega programa, financiranje gledališč, pregled leta

Število vseh medijskih objav skupaj je **1.644**. Vključeni so napovedniki v Večeru, povzemanje medijev naših tedenskih napovednikov itd. Iz mesečne porazdelitve je razvidno, v katerih obdobjih je bilo največ objav.

Oglaševanje

Oglašujemo v dnevniku Večer, na Radiu SI, Radiu Maribor in Televiziji Maribor. V letu 2015 smo dodali še dva medijska partnerja, Radio Center in Radio City (predvsem za pospeševanje prodaje abonmajev).

Oglaševanje je vezano na produkcijo, oglasne akcije so potekale ob obeh premierah in pospešeno ob koncu sezone z vabilom k vpisu abonmajev za prihodnjo sezono.

Zunanje oglasne akcije smo izvedli v dveh obdobjih, ob vpisu abonmajev in v času Bienala lutkovnih ustvarjalcev.

Izdelali smo promocijske svinčnike kot darila za prijatelje LGM, v času bienala pa še priponke in drugo (glej bienale).

Tiskovine

Tiskovine 2015	št. izvodov	format	mesec
<i>O Vili, ki vidi v temi</i> - gledališki list	1.000	210x289 mm, zgibano	marec
<i>Mali modri in mali rumeni</i> - gledališki list	1.000	160x320 mm, zgibano, dodane folije	april
Sezonska knjižica SLO	1.000	210x210mm, 86 strani	junij
Sezonska knjižica ANG	300	210x210mm, 86 strani	junij
Abonmaji - letak	5.000	420x210mm	junij
Poletni lutkovni pristan knjižica	600	200x120 mm, 42+4 strani, zgibano	julij
Poletni lutkovni pristan letak	1.000	200x120 mm zgibano	julij
<i>O dečku in pingvinu</i> - gledališki list	1.000	297X420mm	avgust
<i>Kaj pa če ...</i> - gledališki list	1.000	297X297mm	september
Bienale katalog ANG	300	210x210 mm, 84 + 4 strani	september
Bienale katalog SLO	300	210x210 mm, 84 + 4 strani	september
Bienale letak program	1.000	210x100 mm, zgibano	september
Bienale letak razstava	300	210x100mm, zgibano	september
Poslušalnice - programski list	150	139x148mm, zgibano	oktober
<i>Skodelica morja</i> - gledališki list	1.000	210x210 mm	november
<i>Pobegla hiška</i> - gledališki list	1.000	160x160 mm, zgibano	november
Lutkovni zapiski - knjižica za abonente	300	165x105 mm, speto 1+2 strani	november
Prava lutka ob pravem času - voščilnica	800	148x210mm	december
Koledarji, 5 različic	1.000 (5x200)	680x460 mm	december
Skupaj 2015	18.500		

Ponatis publikacij 2015	št. izvodov	mesec
<i>Kocke</i> - gledališki list	1.000	april
<i>Mož, ki je sadil drevesa</i> - gledališki list	300	maj
<i>Proces ali žalostna zgodba Josefa K.</i> - gledališki list	500	september
Skupaj 2015	1.800	

Po osvežitvi celostne grafične podobe gledališča v letu 2014 smo v letu 2015 nadaljevali z uspešno zastavljeno smerjo oblikovanja, ki je predvsem grafična (namesto ilustrativna kot prej), oblikovanje je izčiščeno. Vsebina je podprta z manjšimi, diskretnimi, še vedno duhovitimi elementi, ki pa ne dušijo zelo raznolike in samosvoje vsebine (in njene podobe). Močno vlogo imajo fotografije predstav in druge fotografije, ki kažejo na kakovost in raznolikost produkcije.

Radovednost je osrednja tema sezone, vsebini sledi oblika radovednega očesa, ki se v tej sezoni pojavlja na različnih materialih in v različnih igrivih variacijah.

Eden od koledarjev LGM za leto 2016, ostajamo pri močni, prepoznavni fotografiji lutke, ki je zelo priljubljena med občinstvom. Z dodatkom domiselnih besednih iger pa podčrtamo sporočilnost.

Blagajna

Z namenom prijaznega in tekočega delovanja blagajna LGM za pripravo in prodajo vstopnic uporablja lastno aplikacijo (ISA.IT), ki omogoča neposredno povezavo z glavno blagajno in statistične izpise, potrebne za pregledno delovanje zavoda. VST program za tiskanje vstopnic je zadovoljivo prilagojen trenutnim potrebam LGM, v letu 2015 smo prilagodili še poenoteno poimenovanje izpisov in uvedli dodaten nadzor na izdajanjem vstopnic z namenom zmanjšanja nepotrebne brezplačne porabe vstopnic za plačljive dogodke. Slednje vzpostavlja več prostora za ugodno (ali brezplačno) izdajo vstopnic tistim obiskovalcem, ki to zares potrebujejo.

Naloge:

- prodaja in izdaja vstopnic za predstave in spremljevalni program
- ažuriranje mesečnih programov na info točki
- obveščanje obiskovalcev o predstavah in spremembah tudi po elektronski pošti
- spremljanje internetne prodaje
- skrb za sprotno izdajo ustreznih gledaliških listov predstav in zloženek za spremljevalni program
- spremljanje knjige pritožb, pohval, mnenj in predlogov
- prodaja abonmajev in informiranje abonementov
- izvajanje rezervacij po elektronski pošti in telefonu (slednje v delovnem času blagajne)

Delovni čas blagajne: ponedeljek–petek 10.00–13.00 // torek in četrtek tudi 15.00–18.00 // sobota 9.00–12.00 // eno uro pred vsako predstavo

Od junija 2011 ponujamo tudi možnost spletnega nakupa vstopnic z moneto. Ta je bila med obiskovalci dobro sprejeta. V letu 2014 pa smo zaradi večje dostopnosti uvedli tudi rezervacije, ki smo jih v letu 2015 ohranili, število pa se je močno povečalo.

Prijazna gneča pred blagajno

Gledališka blagajna predstavlja prvi stik z institucijo, zato veliko pozornosti posvečamo tekočemu delovanju, usposabljanju in urejanju prostora.

V sklopu LGM deluje hostesna služba. Ta je v letu 2015 zajemala 11 hostes (pretežno študentov PeF), zadolženih za prijazen sprejem obiskovalcev. Njihovo delo obsega delo v garderobi, pri vstopu v dvorano, v dvorani, na hodnikih ter poročanje o pripombah obiskovalcev. Vodja hostes je zadolžena za urnik dela ter za mesečni obračun dela hostes. Delo hostes opredeljuje ustrezni pravilnik, s katerim so uradno seznanjeni vsi sodelujoči študentje. Njihovo delo je vse bolj zahtevno, saj poleg običajnega gostiteljskega dela vedno bolj aktivno sodelujejo pri izvajanju različnih spremljevalnih vsebin, tudi v letu 2015 posebej angažirano pri programu Minoritske ob sobotnih popoldnevih.

Cenovna politika gledališča

LGM se trudi ohranjati dostopne cene vstopnic:

- otroške predstave 5 evrov
- predstave za odrasle 10 evrov
- spremljevalni program* 2-4 evre

*razen pedagoških delavnic za odrasle, ki se vrednotijo po sklopih

Ob tem gledališče izvaja številne akcije, ki omogočajo nakupe vstopnic s popustom. Kljub vsemu smo opazili velik delež brezplačnih vstopnic, zato smo v letu 2014 izdali ustrezeni pravilnik za regulacijo le-teh. Začeli smo natančno beležiti izdajo brezplačnih vstopnic in dogodke razdelili na brezplačne in plačljive.

Brezplačni dogodki: predpremiere in premiere, druge akcije, Minoritska (zgodnje uvajanje otrok v umetnost) in Poletni lutkovni pristan (vstopnice samo za uradna prizorišča, ne na prostem).

Brezplačne vstopnice za plačljive dogodke pa dodatno zagotavljamo: spremljevalcem organiziranih skupin otrok, socialno ogroženim, sponzorjem, partnerjem in pokroviteljem, predstavnikom medijev, zaposlenim (LGM in LGL), članom stanovskih združenj DSR, ZDUS in ULU. Distribucijo urejajo ustrezeni interni pravilnik in partnerske pogodbe / pogodbe o sodelovanju.

Abonmaji in popusti

V letu 2015 smo pripravili nabor abonmajev, popustov, izbirno kartico in druge ugodnosti: Oblikovali smo štiri različne individualne abonmaje (Mali, Veliki, Mini in Prvi), ki naj pomagajo olajšati izbor in ogledu predstav dodajajo spremljevalne aktivnosti.

Skupinskim abonmajem (Minoritska sezona) smo namenili veliko možnih terminov, o katerih zainteresirane organizatorje obveščamo pred začetkom sezone. Izjemoma sprejemamo tudi kasnejša naročila, a v tem primeru opozarjamo na omejene časovne možnosti.

Ponujali smo 20 % ugodnosti v partnerstvu s klubom Svet knjige, s časnikom Večer, z nacionalno akcijo Active Slovenia in z Zavodom za turizem Maribor.

Abonmaji

Prvi abonma za najmlajše (1,5–3) // *Kocke, O dečku in pingvinu, Zima, Janček ježek*

Prednosti abonmaja sta vnaprejšnja zagotovitev vstopnic in premišljen izbor primernih vsebin za najmlajše. Predstave so bile na sporedu ob petkih popoldne. **56 prodanih**

Mini abonma za otroke 3+ // *Mali modri in mali rumeni, O dečku in pingvinu, Petelin se sestavi, Pirat in luna*

Prednosti abonmaja sta vnaprejšnja zagotovitev vstopnic in premišljen izbor primernih vsebin za najmlajše. Predstave so bile na sporedu ob petkih popoldne. **50 prodanih**

Mali abonma za otroke 5+ // *Kaj pa če ..., Pobegla hiška, Zmrdica in zmrdek, Piskač iz Hamelina, Skodelica morja*

Vse predstave so bile na sporedu ob petkih popoldne in dopolnjene s pogovori po ogledu. **47 prodanih**

Veliki abonma za dijake, študente in starejše // *Mož, ki je sadil drevesa, Gagarin!, Sen kresne noči, Spake*

Vse predstave so bile na sporedu ob petkih zvečer in dopolnjene s pogovori po ogledu. **25 prodanih**

Prodanih je bilo 178 abonmajev in izdanih 667 abonmajskih vstopnic.

Prilagodljiv izbor

Klub LGM izbirna kartica // Izbirna kartica omogoča imetnikom sezonski nakup dveh vstopnic za vsako otroško predstavo ali ene vstopnice za predstavo z oznako 15+ s popustom 20 % in cena posamezne vstopnice za otroško predstavo znaša 4 €, za predstav o z oznako 15+ pa 8 €. Cena: 10 €

Prodanih je bilo 49 klubskih kartic.

Za skupine

Minoritska sezona skupinski abonma //

Abonma je primeren za vrtce, šole, druge institucije, organizacije, podjetja ipd., saj je ob bogati sezonski ponudbi velikega števila predstav zmeraj mogoče oblikovati kakovosten individualiziran komplet treh predstav za vse potrebe, starosti in pričakovanja. Lahko sledite ključu starosti (tri otroške predstave ali tri predstave za odrasle), lahko pa poljubno kombinirate.

Cena posamezne vstopnice za predstavo pri najmanj treh predstavah v sezoni za organizirane skupine (najmanj 30 članov) znaša 4 € za otroško predstavo ter 8 € za predstavo z oznako 15+.

V letu 2015 ga je koristilo 38 skupin, prešteli smo 16.689 obiskov.

Popusti

SVET KNJIGE // Ob predložitvi članske izkaznice knjižnega kluba Svet knjige znaša cena vstopnice za otroško in mladinsko predstavo 4 evre, za odraslo pa 8 evrov (kar pomeni 20 % popusta na osnovno ceno).

MARIBOR CITY CARD // Ob predložitvi turistične kartice, ki jo izdaja Zavod za turizem Maribor Pohorje, znaša cena vstopnice za otroško ali mladinsko predstavo 4 evre, za odraslo pa 8 evrov (kar pomeni 20 % popusta na osnovno ceno).

ACTIVE SLOVENIA // Ob predložitvi bonitetne kartice znaša cena vstopnice za otroško ali mladinsko predstavo 4 evre, za odraslo pa 8 evrov (kar pomeni 20 % popusta na osnovno ceno).

Klub VEČER // Ob predložitvi zadnje plačane položnice znaša cena dveh vstopnic za otroško ali mladinsko predstavo 4 evre, za odraslo pa 8 evrov (kar pomeni 20 % popusta na osnovno ceno).

Darilni bon za poljubno število predstav in oseb je postal odlično darilo za rojstne dneve ali druge praznike. Obdarovanec si lahko kasneje sam izbere predstavo in termin ter pri blagajni zamenja darilni bon za vstopnico / vstopnice.

V letu 2015 je bilo prodanih 1.552 darilnih bonov, kar je za 34 % več kot v letu poprej (1.157).

Blagajna je v letu 2015 izdala **37.260 vstopnic**, od tega 3.672 brezplačnih za plačljive dogodke, 5.265 pa je bilo izdanih vstopnic za dogodke brez vstopnine.

dogodki z vstopnino	število vstopnic	znesek
prodane vstopnice		
abonmajske vstopnice - skupine	11.975	47.900
abonmajske vstopnice - posamezniki	667	2.347
redna cena	9.117	41.789
moneta	497	2.485
cena za člane	49	98
cena s popustom	785	2.415
svet knjige	64	288
popust večer	178	720
popust 50 %	71	355
popust 40 %	66	198
darilni boni	1.552	6.250
odkup – plačila z nakazili	3.302	-
prodane skupaj	28.323	104.845
brezplačne vstopnice		
marketing	10	-
socialno ogroženi	194	-
sponzorske	92	-
spremljevalci - skupine	1.564	-
gratis pbs	5	-
družbena odgovornost	6	-
mediji	47	-
protokol	46	-
promocija	64	-
službene	357	-
ZDUS	12	-
bienale – gostje, izvajalci	1.275	-
brezplačne skupaj	3.672	-
izdane vstopnice za plačljive dogodke	31.995	104.845

dogodki brez vstopnine	število vstopnic	število dogodkov
predpremiere	536	6
premiere	870	9
plp	2.930	25
pomlad	80	4
poletje	160	8
jesen	97	6
zima	85	9
Glazerjeve nagrade	182	1
Minoritska (brez letnih časov)	280	47
plesna izba	45	2
skupaj	5.265	119

dodatni produkti*	dogodki	produkti	znesek
knjige	-	5	99.80
abonmaji	-	178	3.120
darilni boni - nakazila	17	-	-
odkupi predstav	25	-	14.642
skupaj			27.742

*Tabela izkazuje znesek oz. natisnjena dokazila, ki ne sodijo v statistiko, ker so obravnavana drugje.

Urniki

LGM skuša z iznajdljivo kombinatoriko dosežati čim večji učinek (bogat program) s kadrovskega skopu zasedbo. V letu 2015 smo morali urnik prilagoditi zaradi prevelike obremenjenosti predvsem tehnične službe – za javnost smo načelno 'zaprli' ponedeljek, ki so namenjeni scenskim premikom. Kljub vsemu javnost ni bila prikrajšana za program, ki se zgosti proti koncu tedna – po novem so polni abonmajski petki in cele sobote.

Gledališče izvaja program za otroke:

- med tednom od torka do petka dopoldne (običajno 9.00 in 10.30/11.00) za skupine
- ob sredo popoldne (18.00 predpremiere)
- ob četrtek popoldne (18.00 premiere)
- ob petek popoldne (17.00 in 18.00 za otroška abonmaja)
- ob soboto dopoldne (10.00, po potrebi tudi 11.30) za izven
- ob soboto popoldne (brezplačni program Minoritske) za izven
- ob nedeljah (festivali)
- na gostovanjih (po dogovoru)
- razno po povpraševanju (rojstni dnevi, izredni dogodki, festival, kulturni dnevnik ipd.)

Za odrasle:

- ob četrtek, petek in/ali soboto zvečer (20.00), enkrat mesečno (abonma, izven, zunanji izvajalci)
- na gostovanjih (po dogovoru)
- razno po povpraševanju (glej zgoraj)

Posebni del tega poročila želimo zaključiti z upajočo željo, da odgovorni prepoznajo smiselnost razvojnega vlaganja v zavod, ki sam izkazuje permanenten trud za celovito optimizacijo delovanja, predvsem za racionalno izvajanje rednega, bogatega in vrhunškega programa ob dejstvu skromnih javnih sredstev, ki so mu za to namenjena.

Računovodsko poročilo

Uvod

Lutkovno gledališče Maribor je pravna oseba javnega prava, posredni uporabnik proračuna, določen z Odredbo o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna pod šifro 35670.

Ustanoviteljica je Mestna občina Maribor, za delovanje zavoda zagotavljata finančna sredstva Ministrstvo za kulturo in Mestna občina Maribor, ki zagotavlja del sredstev za plače devetih zaposlenih, del materialnih stroškov, del programskih stroškov, sredstva za izvajanje kulturnih projektov in sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje.

Računovodsko poročilo je sestavljeno na podlagi naslednjih predpisov, ki so bili upoštevani pri vodenju poslovnih knjig in sestavitvi računovodskih izkazov:

- Zakona o javnih financah,
- Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna,
- Zakona o računovodstvu,
- Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava,
- Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov oseb javnega prava,
- Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava,
- Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih in opredmetenih osnovnih sredstev,
- Pravilnika o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu zakona o računovodstvu.

Vsebino letnega poročila uporabnika EKN določata 21. člen Zakona o računovodstvu in Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Sestavljeno je iz računovodskega poročila in poslovnega poročila.

Računovodska izkaza določenih uporabnikov EKN sta bilanca stanja in izkaz prihodkov in odhodkov. Obvezni prilogi k bilanci stanja sta preglednici na obrazcih *Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev* ter *Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil*. Ti preglednici spadata med predpisana vrednostna pojasnila k bilanci stanja. Obvezna priloga k izkazu prihodkov in odhodkov je obrazec *Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti*. Posebna vrsta predpisanih vrednostnih pojasnil pa so tako imenovani evidenčni izkazi, ki jih določa pravilnik o sestavljanju letnih poročil v 21. do 25. členu. To so izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka, izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov in izkaz računa financiranja določenih uporabnikov. Obliko in vsebino bilance stanja ter izkaza prihodkov in odhodkov določa pravilnik o sestavljanju letnih poročil.

BILANCA STANJA UPORABNIKOV EKN

Bilanca stanja, ki je Priloga 1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, je sestavni del računovodskega poročila. Stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov se v poslovnih knjigah lahko razlikuje od dejanskega. Te razlike ugotavljamo s popisom. Le tako ugotovljeni podatki so lahko podlaga za sestavitev bilance stanja.

A. Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Ta sredstva sestavljajo neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve, opredmetena osnovna sredstva, dolgoročne finančne naložbe, dana dolgoročna posojila in depoziti, dolgoročne terjatve iz poslovanja in sredstva, dana v upravljanje.

Neopredmetena sredstva so dolgoročno odloženi stroški razvijanja, naložbe v pridobljene dolgoročne pravice. Neopredmetena sredstva, katerih posamična vrednost ne presega 500 EUR, lahko štejemo kot strošek v obdobju, v katerem se pojavijo. Kot premoženjsko pravico knjižimo tudi nakup računalniških programov, namenjenih opravljanju posameznih funkcij za več kot eno leto. Začetno računovodsko merjenje neopredmetenih sredstev temelji na načelu izvirne vrednosti, ki se šteje kot nabavna vrednost.

Opredmetena osnovna sredstva so sredstva, ki jih imamo v lasti ali finančnem najemu ter jih uporabljamo pri opravljanju storitev. Opredmetena osnovna sredstva v upravljanju so sredstva, prenesena v uporabo in upravljanje od ustanoviteljice, vendar se nanjo ne prenese lastninska pravica. To so zemljišča, zgradbe in oprema.

Opredmetena osnovna sredstva, katerega posamična nabavna vrednost po dobaviteljevem računu ne presega vrednosti 500 EUR, se lahko izkazujejo kot drobni inventar. Stvari drobnega inventarja, katerih posamične nabavne vrednosti ne presegajo 500 €, lahko razporedimo med material.

Pri izkazovanju opredmetenih osnovnih sredstev upoštevamo sodilo istovrstnosti; opredmetena osnovna sredstva se torej uvrščajo med opremo ne glede na vrednost, ki je lahko večja ali manjša od vrednosti 500 EUR. Za uporabo tega sodila se lahko odločimo kadarkoli, vendar moramo odločitev o njegovi uporabi zapisati v svoj akt.

Opredmetena osnovna sredstva se vrednotijo po nabavni vrednosti. Nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva sestavljajo nakupna cena, povečana za davke, stroške prevzema in druge neposredne stroške. Kasneje nastali stroški, ki so povezani z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če le povečujejo prihodnje koristi od njega v primerjavi s prej ocenjenimi.

Odpis opreme in drugih sredstev, ki bi se odpisala zaradi dotrajanosti, se izkaže kot popravek nabavne vrednosti sredstev in v breme virov teh sredstev. Drobni inventar se odpiše enkratno in v celoti ob nabavi.

Amortiziranje

Z amortiziranjem opredmetenih osnovnih sredstev je povezan popravek njihove vrednosti. Obračun amortizacije obravnava pravilnik o odpisu. Predmet obračunavanja amortizacije so amortizirljiva sredstva. To so sredstva, ki se uporabljajo v obdobju, daljšem od poslovnega leta, in imajo omejeno dobo koristnosti. Redni odpis je oblikovanje popravkov vrednosti za znesek amortizacije. Amortizacijo obračunavamo za vsa sredstva, za katera jo moramo obračunavati, ne glede na to, ali so bila kupljena, pridobljena na podlagi pogodbe o finančnem najemu ali pridobljena v upravljanje.

Javni zavod v okviru celotne dobe uporabnosti posameznega neopredmetenega dolgoročnega ali opredmetenega osnovnega sredstva dosledno razporeja njegov amortizacijski znesek med posamezna obračunska obdobja kot amortizacijo. Pri obračunu uporabljamo metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacija se obračunava posamično. Osnovna sredstva postanejo predmet amortiziranja prvi dan v naslednjem mesecu po tistem, ko jih

začnemo uporabljati za opravljanje dejavnosti, za katera so namenjena. Amortizacijska osnova je nabavna vrednost, popravljena pri prevrednotenju. Obračunano amortizacijo izkazujemo na ustreznih kontih skupine 462. V tej podskupini izkazujemo tudi zmanjšanje stroškov amortizacije, ki se nadomešča v breme ustreznih obveznosti do virov sredstev.

Dolgoročne finančne naložbe ter dolgoročno dana posojila in depoziti

Dolgoročne finančne naložbe so naložbe v delnice in druge naložbe. Dolgoročno dana posojila in depoziti so dolgoročno posojila, dana na podlagi posojilnih pogodb in z odkupom vrednostnih papirjev. Zavod jih ne prikazuje.

B. Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve

Denarna sredstva v blagajni in dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah predstavljajo denarne postavke in drugi denarni ustrezniki (gotovina v blagajni ter sredstva na podračunu pri Upravi za javna plačila). Denarna sredstva se pri začetnem pripoznanju izkazujejo v znesku, ki izhaja iz ustrezne listine.

Kratkoročne terjatve do kupcev se pri začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin. Terjatve do oseb v tujini se preračunajo v domačo valuto na dan nastanka in na dan bilance stanja. Obračunane obresti kratkoročnih terjatev se izkazujejo kot samostojna terjatev. Terjatve, za katere obstaja domneva, da ne bodo poravnane, ali pa niso poravnane v rednem roku in so predane v sodno izterjavo, izkažemo kot dvomljive in sporne.

Dani predujmi in varščine so plačila dobaviteljem, ki še niso poračunana z vrednostjo dobavljenih količin oziroma opravljenih storitev.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta so terjatve do uporabnikov, za katere se sestavlja premoženjska bilanca države oziroma občine. To so terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna države, občine, posrednih uporabnikov proračuna države, občine ter terjatve do ZZZS in ZPIZ.

Med **kratkoročnimi finančnimi naložbami** se evidentirajo kratkoročno dana posojila, naložbe v vrednostne papirje in druge finančne naložbe.

Kratkoročne terjatve iz financiranja so terjatve za obresti, terjatve za dividende in deleže v dobičku ter druge kratkoročne terjatve iz financiranja. Najpogosteje se med kratkoročnimi terjatvami iz financiranja izkazujejo terjatve za obresti.

Druge kratkoročne terjatve so terjatve do državnih in drugih institucij ter ostale kratkoročne terjatve iz poslovanja. To so lahko akontacije za potne stroške, terjatve za refundacije nadomestila za bolniško odsotnost nad 30 dni, zavezanci za DDV pa izkazujejo tudi terjatve do države za odbitni DDV.

Aktivne časovne razmejitve vsebujejo zneske vnaprej, vendar za največ dvanajst mesecev, plačanih stroškov, ki se nanašajo na obdobje po izteku obračunskega obdobja, za katero se sestavlja bilanca.

C. Zaloge

Z zalogami materiala so mišljene količine materiala v skladišču, obdelavi, dodelavi in na poti. Med material se uvrščajo osnovni in pomožni material, nadomestni deli, gorivo in mazivo.

D. Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine so dobljeni predujmi, ki jih plačajo kupci za bodoče opravljene storitve in še niso poračunani z vrednostmi dobavljenih stvari ali opravljenih storitev.

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih so obveznosti do zaposlenih za plače, nadomestila in druge prejemke iz delovnega razmerja ter z njim povezane davke in prispevke za zadnji mesec pred izdelavo bilance stanja.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev so obveznosti, ki zapadejo v plačilo v enem letu ali prej. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev so v začetku izkazane z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin (računov, pogodb). Kratkoročne obveznosti do pravnih in fizičnih oseb v tujini se preračunajo v domačo valuto po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan nastanka in na dan bilance stanja.

Med **druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja** se uvrščajo kratkoročne obveznosti iz poslovanja do državnih in drugih institucij in druge kratkoročne obveznosti. Kot druge kratkoročne obveznosti se obravnavajo obveznosti za čista izplačila po podjemnih pogodbah in avtorskih pogodbah, obveznosti na podlagi odtegljajev od plač in podobno.

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta, za katere se sestavlja premoženjska bilanca države oziroma občine.

Kratkoročne obveznosti iz financiranja so opredeljene kot obveznosti za obresti in druge obveznosti iz financiranja.

Med **pasivnimi časovnimi razmejitvami** se izkazujejo največ 12 mesecev vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki, ki nastajajo zaradi enakomernega obremenjevanja dejavnosti ali poslovnega izida. Gre za stroške oziroma odhodke, ki se dejansko nanašajo na to obdobje, čeprav še ni ustreznih računov. Izkazujejo se tudi kratkoročno odloženi prihodki, ki se nanašajo na naslednje obračunsko obdobje. Takšni so zaračunani zneski, ki še niso prihodki, ker stroški ali odhodki, katerih pokrivanju so ti zneski namenjeni, v obračunskem obdobju še niso nastali.

E. Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Dolgoročne finančne obveznosti so tiste, ki zapadejo v plačilo v roku, daljšem od leta dni. Na začetku jih izkazujemo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga. Povečujemo jih za pripisane obresti, zmanjšujemo pa za odplačane zneske. Med druge dolgoročne obveznosti uvršamo dolgoročne blagovne kredite z rokom zapadlosti v plačilo, daljšim od enega leta in dolgoročne obveznosti iz finančnega najema.

Obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje / Obveznosti za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva povečujejo sredstva, prejeta od ustanovitelja. in sredstva, prerazporejena iz poslovnega izida. Zmanjšujejo se za popravke in odpise nabavne vrednosti teh sredstev, ki se pokrivajo v breme teh obveznosti.

Obvezna **priloga k bilanci stanja** je **pregled stanja in gibanja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev**. Obrazec vsebuje prikaz podatkov od 1. januarja do 31. decembra po posameznih kategorijah neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, izkazanih na ustreznih kontih skupin 00, 02 in 04, njihovi popravki pa se izkazujejo na kontih skupin 01, 03 in 05. V obrazcu se posebej izkazujejo podatki za dolgoročno odložene stroške, premoženjske pravice, druga neopredmetena sredstva, zemljišča, zgradbe, opremo in druga opredmetena osnovna sredstva.

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil je **obvezna priloga k bilanci stanja**. To je preglednica stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in dolgoročnih posojil, med katera štejemo tudi dolgoročne depozite.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV EKN

Prihodki

Prihodki so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev ali zmanjšanj dolgov.

Prihodki se razčlenjujejo na poslovne, finančne in druge. **Poslovni prihodki** so prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki. Med poslovne prihodke spadajo prihodki od prodaje proizvodov, blaga, materiala in storitev.

Poslovni prihodki so tudi prihodki iz proračuna, prejeti za pokrivanje poslovnih odhodkov v obračunskem obdobju. Gre za namenska sredstva, ki jih določeni uporabnik za opravljanje svojih z zakonom določenih nalog prejme iz javnofinančnih virov.

Namenska sredstva za pridobitev neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, prejeta iz javnofinančnih virov, se ne izkazujejo kot prihodki, temveč povečujejo obveznosti do virov sredstev.

Dejavnost določenih uporabnikov je predvsem opravljanje storitev. Tako se sredstva, prejeta za pokrivanje nekaterih stroškov, pripoznavajo med prihodki šele takrat, ko taki stroški nastanejo. Velja pa seveda tudi pravilo, da se prihodki izkažejo takrat kot terjatve do kupcev, uporabnikov storitev in drugih.

Sredstva iz proračuna, namenjena pokrivanju poslovnih odhodkov, so sredstva, prejeta iz javnofinančnih virov. Običajno se ločujejo na sredstva iz proračuna in sredstva iz drugih javnofinančnih virov. Med prva se všttevajo sredstva, prejeta iz državnega proračuna in proračunov lokalnih skupnosti, med druga pa sredstva, prejeta od ZZZS, ZPIZ in drugih javnih organizacij.

Prihodki od donacij so denarni zneski ali vrednost stvari, ki jih določeni uporabniki dobivajo od fizičnih in pravnih oseb brez vračilne obveznosti in niso plačila za proizvode in storitve, katerih kupci so lahko sicer te osebe. Med donacije se nikoli ne štejejo sredstva iz proračuna.

Prihodki od odprave dolgoročnih rezervacij nastajajo v zvezi z odpravo rezervacij. Rezervacije na račun vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so se oblikovali. To pomeni, da se v poslovnem letu taki stroški oziroma odhodki ne pojavljajo več v izkazu poslovnega izida.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve na račun dolgoročno odloženih prihodkov določeni uporabniki prenašajo med poslovne prihodke tistega poslovnega leta, v katerem se pojavljajo stroški oziroma odhodki, za pokrivanje katerih so bile oblikovane, in to na ustrezne konte po namenih, ne pa v skupino prihodkov od odprave dolgoročnih rezervacij.

Finančni prihodki so prihodki od naložbenja. Pojavljajo se v zvezi s finančnimi naložbami pa tudi v zvezi s terjatvami. Sestavljajo jih obračunane obresti in deleži v dobičku. To so prihodki iz naslova zamudnih obresti kupcev zaradi prepoznega plačila, prihodki z naslova obresti od danih depozitov ter drugi finančni prihodki.

Drugi prihodki so neobičajne postavke, ki v obravnavanem poslovnem letu povečujejo izid rednega poslovanja. To so lahko prejete kazni in odškodnine, namenske donacije. Med druge prihodke se uvrščajo tudi prihodki od financerja za pokrivanje izgube, vračila vračunanih in že plačanih odhodkov iz preteklih let, npr. povračila sodnih stroškov in podobno.

Odhodki

Odhodki obračunskega obdobja so seštevek stroškov, nastalih v obračunskem obdobju, ter drugih stroškov, ki v skladu s sprejetimi računovodskimi pravili o vštetvanju stroškov v odhodke obračunskega obdobja vplivajo na poslovni izid obračunskega obdobja. Odhodki se delijo na poslovne, finančne in druge.

Poslovni odhodki obračunskega obdobja so stroški, nastali v obračunskem obdobju, ki so izkazani v ustreznih podskupinah skupine 46.

Stroški materiala so vrednosti porabljenega pisarniškega materiala, kuriva, porabljenega za ogrevanje, materiala in rezervnih delov, porabljenih za sprotno in investicijsko vzdrževanje, porabljenega drobnega inventarja z dobo koristnosti do 12 mesecev, izdatki za nakup časopisov, strokovne literature in drugih publikacij, ki nimajo trajnejše vrednosti, ter porabljenih drugih podobnih materialov.

Stroški storitev so najemnine za poslovne prostore, stroški sprotnega in investicijskega vzdrževanja, poštni in telefonski stroški, zavarovalne premije, stroški intelektualnih storitev, stroški prevoznih storitev, komunalnih storitev, stroški strokovnega izobraževanja, nadomestila za bančne storitve in plačila za storitve plačilnega prometa, povračila stroškov nastalih na službenih potovanjih v državi in tujini, stroški podjemnih pogodb, pogodb o avtorskem delu, stroški reprezentance.

Amortizacijske stroške v odhodkih izkazujemo le v znesku, ki se pokrijejo iz prihodkov obračunskega obdobja. Če amortizacijske stroške pokrivamo v breme obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, ali dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev, jih v poslovnih knjigah sicer izkažemo, toda ker se pokrijejo neposredno v breme ustrezne obveznosti do vira sredstev, jih v izkazu prihodkov in odhodkov ne prikažemo.

Stroški dela vsebujejo obračunane plače, ki pripadajo zaposlenim, in nadomestila plač ter prispevke in davke, ki jih zavod obračunava od teh osnov. Med stroške dela štejemo tudi regres za letni dopust, povračila za prevoz na delo in z dela, za prehrano med delom, jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči in druge ugodnosti. Velikosti nekaterih naštetih prejemkov iz delovnega razmerja, ki pripadajo zaposlenim, določajo ZUJF ter aneksi h kolektivni pogodbi za negospodarstvo in h kolektivnim pogodbam za posamezne dejavnosti. Med stroške dela vštevamo tudi plačila delodajalca za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev. Med stroške dela se izkazujejo tudi plače, povračila stroškov in drugi prejemki, do katerih je upravičena oseba vključena v program javnih del. Med stroške dela je knjižena tudi razlika v plači zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah javnih uslužbencev.

Drugi stroški so tisti, ki jih ne moremo uvrstiti v nobeno od sedaj naštetih naravnih vrst, prav tako pa ne spadajo med druge odhodke. To so na primer prispevek za stavbno zemljišče, štipendije, davek od premij za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje v skladu s Sklepom o povračilu davka od prometa zavarovalnih poslov upravljavcu Zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada za javne uslužbence, ko to zavarovanje preneha.

Finančni odhodki nastajajo v zvezi z obveznostmi iz nakupa proizvodov, blaga in storitev ter v zvezi z najetimi dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi posojili. Odhodki se v skladu z načelom nastanka poslovnega dogodka priznajo za znesek obresti, ki se nanaša na pretečeno obdobje.

Drugi odhodki so neobičajne postavke, ki v obravnavanem poslovnem letu zmanjšujejo izid iz rednega delovanja.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve, če zmanjšanje njihove vrednosti ni krito s posebnim prevrednotovalnim popravkom obveznosti za sredstva v upravljanju.

Poslovni izid je razlika med prihodki in odhodki, dosežena v obračunskem obdobju. Pozitivna razlika je presežek prihodkov nad odhodki, negativna je presežek odhodkov nad prihodki.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Določeni uporabniki poleg izkaza prihodkov in odhodkov izpolnijo še obrazec Prihodki in odhodki določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti. Prikazati morajo posebej prihodke in odhodke za izvajanje javne službe ter posebej prihodke in odhodke od prodaje blaga in storitev na trgu, razčlenjene po vrstah prihodkov in odhodkov. Obrazec Prihodki in odhodki po vrstah dejavnosti je po vsebini enak izkazu prihodkov in odhodkov, le da so na njem podatki po vrstah prihodkov in odhodkov oziroma stroškov, ki se nanašajo na leto 2015, razdeljeni na podatke za dejavnost javne službe in podatke za tržno dejavnost, ki je naš zavod ne izvaja.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka je evidenčni izkaz, v katerega se vpisujejo podatki o prihodkih in odhodkih, ki jih določeni uporabniki izkazujejo v poslovnih knjigah v skladu s 16. členom Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov. Namen vodenja tovrstnih evidenc je zagotoviti spremljanje gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov na ravni države in občin. Takšno evidenčno izkazovanje naj bi zagotavljajo primerljive podatke, ki so potrebni za spremljanje gibanja javnofinančnih sredstev na ravneh države in občin.

Pri evidenčnem izkazovanju podatkov se upošteva načelo denarnega toka, in ne načelo nastanka poslovnega dogodka. Načelo denarnega toka pomeni, da se prihodek oziroma odhodek prizna, ko sta izpolnjena dva pogoja, in sicer da je poslovni dogodek nastal ter da je plačilo prejeta oziroma plačano.

Med vrstami evidenčnih odhodkov ni odpisov opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev. Evidenčno se ne knjižijo tudi stroški amortizacije, prevrednotovanje osnovnih sredstev zaradi krepitve ali slabitve, likvidacija popisnih razlik, brezplačna pridobitev opreme.

FINANČNO POSLOVANJE 2015

RAČUNOVODSKI IZKAZI

BILANCA STANJA na dan 31. 12. 2015 v EUR

NAZIV SKUPINE KONTOV	2015	2014
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	11.687.594	12.179.530
Neopredmetena dolgoročna sredstva	8.509	8.509
Popravek vrednosti neopredmetenih sredstev	7.727	6.537
Nepremičnine	13.686.133	13.686.133
Popravek vrednosti nepremičnin	2.068.204	1.657.621
Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	703.603	702.548
Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih sredstev	634.720	553.502
Kratkoročna sredstva in AČR	109.075	107.240
Denarna sredstva in takoj vnovčljive vrednotnice	59	134
Dobroimetje pri bankah in drugih institucijah	40.862	41.834
Kratkoročne terjatve do kupcev	7.064	6.794
Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN	60.668	58.478
Druge kratkoročne terjatve	422	-
AKTIVA SKUPAJ	11.796.669	12.286.770
Kratkoročne obveznosti in PČR	111.161	111.570
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	60.818	54.780
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	38.781	51.518
Pasivne časovne razmejitev	11.562	5.272
Lastni viri in dolgoročne obveznosti	11.685.508	12.175.200
Presežek prihodkov nad odhodki		
Druge dolgoročne obveznosti		1.646
Obveznosti za sredstva v upravljanju	11.679.781	12.172.556
Presežek prihodkov nad odhodki	5.727	998
Presežek odhodkov nad prihodki	-	-
PASIVA SKUPAJ	11.796.669	12.286.770

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

BILANCA STANJA na dan 31. 12. 2015

Bilanca stanja je računovodski izkaz, sestavni del računovodskega poročila, ki prikazuje resnično stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov. Obvezne priloge k bilanci stanja so:

- stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil ter druga pojasnila, ki so določena v 26. členu pravilnika o sestavljanju letnih poročil

SREDSTVA

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju v vrednosti 11.687.594 €, od tega:

- Vrednost dolgoročnih premoženjskih pravic, ki predstavljajo predvsem pravice do uporabe računalniških programov, je 8.509 €. Popravek vrednosti znaša skupaj 7.727 €.
- Stanje nepremičnin je v letu 2015 ostalo v enakem znesku 13.686.133 €. Popravek vrednosti znaša 2.068.204 €.
- Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva so v znesku 703.603 €, popravek vrednosti znaša 634.720 €.
- Nabavili smo sredstva drobnega inventarja v vrednosti 839 €.

Kratkoročna sredstva v skupni vrednosti 109.075 €, od tega:

- Denarna sredstva v glavni blagajni v višini 59 €.
- Lutkovno gledališče Maribor ima kot posredni proračunski uporabnik za brezgotovinsko poslovanje pri Banki Slovenije - Upravi za javna plačila podračun, na katerem je 31. 12. 2015 bilo 40.862 €.

- Kratkoročne terjatve do kupcev imamo evidentirane na kontih skupine 12 v znesku 7.064 €. To so terjatve, ki izvirajo iz izstavljenih računov v mesecu decembru.

Na kontih skupine 14 /kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta/ v skladu z odredbo o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov v znesku 60.668 €, od tega so:

- Kratkoročne terjatve do proračuna znašajo 31.105 € (terjatve za plače mesec december).
- Do Mestne občine Maribor znašajo 17.602 € (terjatve za plače mesec december), do Zavoda za zaposlovanje 2.003 €.
- Na kontih te skupine se zagotavlja analitično evidentiranje terjatev do kupcev, ker se le-ti nanašajo na uporabnike enotnega kontnega načrta. Znesek teh terjatev znaša 9.958 €.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve v skupni vrednosti znašajo **111.161 €**, od tega:

- Na kontih kratkoročnih obveznosti do zaposlenih imamo knjižene obveznosti za plače in povračila stroškov za prehrano in prevoz ter druga povračila delavcem, obračunana za december 2015, ki so bile izplačane v januarju 2016. Skupna višina obveznosti do zaposlenih na dan 31. 12. 2015 znaša 60.818 €.
- Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev na koncu leta 2015 znašajo 38.781 €, sem spadajo vsi računi, ki so izstavljeni v mesecu januarju, veljajo pa za obračunski mesec december.
- Na kontu pasivnih časovnih razmejitev pod kratkoročno odloženimi prihodki je stanje 11.562 €. Tukaj so obračunani stroški plačilnega prometa v znesku 13 € in odloženi prihodki v znesku 11.549 €, ki se pripoznavajo za sredstva, prejeta od financerja – ustanovitelja, katerih namen je točno določen v pogodbi, vendar stroški v zvezi s tem še niso nastali, bodisi zaradi datuma prejema teh sredstev bodisi zaradi namena uporabe.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti prikazujejo stanje 11.685.508 €, od tega:

- Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva – sredstva v upravljanju na dan 31. 12. 2015 znašajo 11.679.781 €.
- V breme je knjižena amortizacija v vrednosti 492.775 €.

Presežek prihodkov nad odhodki Lutkovnega gledališča Maribor z naslova poslovanja v letu 2015 je znašal 4.729 €, v letu 2014 je bil znesek presežka prihodkov nad odhodki 998 €, torej skupaj v letu 2015 je znesek prihodkov nad odhodki **5.727 €**.

Aktiva in pasiva skupaj izkazujeta stanje v znesku **11.796.669 €**.

STANJE IN GIBANJE NEOPREDMETENIH DOLGOROČNIH IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV

O stanju in gibanju neopredmetenih dolgoročnih in opredmetenih osnovnih sredstev podajamo naslednje ugotovitve:

Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju:

- Vrednost dolgoročnih premoženjskih pravic, ki predstavljajo predvsem pravice do uporabe računalniških programov, znaša 8.509 €, popravek vrednosti neopredmetenih sredstev je 6.536 €, znesek amortizacije znaša 1.190 €, ostane znesek neodpisane vrednosti 783 €.
- Stanje nepremičnin je 13.686.133 €, popravek vrednosti nepremičnin znaša 1.657.621 € in znesek amortizacije 410.584 €. Znesek neodpisane vrednosti znaša 11.617.928 €.
- Začetna vrednost opreme je bila 702.547 €, popravek vrednosti 553.502 €, povečanje nabavne vrednosti 839 €, amortizacija znaša 81.001 €. Znesek neodpisane vrednosti znaša 68.883 €.
- Amortizacija znaša 492.775 €.

STANJE IN GIBANJE DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB IN POSOJIL

Ne prikazujemo stanja.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV za leto 2015

Izkaz prihodkov in odhodkov za leto 2015 je pripravljen na osnovi podatkov poslovnih knjig, vodenih v skladu z določbami Zakona o računovodstvu, s Slovenskimi računovodskimi standardi ter s Kodeksom računovodskih načel.

PRIHODKI OD POSLOVANJA	2015	2014
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	1.206.650	1.217.826
Finančni prihodki	-	16
Drugi prihodki	-	-
CELOTNI PRIHODKI	1.206.650	1.217.842

ODHODKI OD POSLOVANJA	2015	2014
Stroški materiala	101.810	91.019
Stroški storitev	483.330	479.789
Stroški dela	613.838	634.275
• osnovne plače zaposlenih	483.126	494.132
• drugi stroški dela	53.416	57.666
• prispevki in davki na plače	77.296	82.477
Drugi odhodki	2.943	2.749
CELOTNI ODHODKI	1.201.921	1.207.832
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	4.729	10.010

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI za leto 2015

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov dopolnjuje še Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti, ki ločeno prikazuje prihodke in odhodke za izvajanje javne službe in prihodke in odhodke od prodaje blaga in storitev na trgu.

PRIHODKI	2015
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	1.206.650
Finančni prihodki	-
Drugi prihodki	-
PRIHODKI SKUPAJ	1.206.650
ODHODKI	2015
Stroški materiala	101.810
Stroški storitev	483.330
Stroški dela	613.838
• osnovne plače zaposlenih	483.126
• drugi stroški dela	53.416
• prispevki in davki na plače	77.296
Drugi stroški	2.892
Finančni odhodki	51
ODHODKI SKUPAJ	1.201.921
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	4.729

Prihodkov in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu zavod ne izkazuje.

OBRAZLOŽITEV IZKAZA PRIHODKOV IN DOHODKOV – DOLOČENIH UPORABNIKOV IN IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

V primerjavi z letom 2014 so se prihodki zmanjšali za 1 % .

Prihodki prikazujejo prihodke **MZK** v znesku 602.193 €. Sredstva MZK so skupaj za 2 % višja kot v letu 2014, in sicer:

- za plače 4 % nižja,
- sredstva za splošne stroške delovanja pa za 11 % višja od leta 2014, predvsem na račun povečanega programskega financiranja na osnovi prepoznane kakovosti programa in bienalnega financiranja nacionalnega festivala.

Prihodki za **javna dela** (ZPIS) so 10.942 € in so za 7 % višja kot leta 2014. V letu 2015 smo imeli zaposlenega enega delavca, ki je opravljal program javnih del.

Sofinanciranje s strani ustanoviteljice Mestne občine Maribor je v znesku 405.744 € in je za 4 % nižje od leta 2014. **MOM** sofinancira:

- plače 7 zaposlenih in dodatno 2 novi zaposlitvi, eno od 1. oktobra in drugo od 23. novembra 2015 v skupnem znesku 160.466 €, kar je za 5 % več kot v letu 2014,
- sredstva za splošne stroške delovanja v znesku 193.725 €, kar je 2 % več kot leta 2014,
- sredstva za programske materialne stroške v višini 51.186 €, kar je v primerjavi z letom 2014 nižje za 37 %,
- program javnih del v znesku 367 € (5 % sofinanciranja programa javnih del), kar je za 10 % manj od leta 2014

Skupni prihodki od prodaje proizvodov in storitev so 187.521 € in so za 1 % nižji od leta 2014.

V tabeli so prikazani prihodki iz prodanih vstopnic, abonmajev in prihodki gostovanj:

Prihodki iz prodaje blaga – vstopnice, abonmaji, gostovanja	2014	2015	Indeks
vstopnice in abonmaji	129.866	123.191	95
gostovanja doma	26.100	23.964	92
gostovanja tujina	15.683	20.209	129
skupaj	171.649	167.364	98
Drugi prihodki	2014	2015	Indeks
sponzorstva	4.500	1.750	61
uporaba dvoran	9.261	11.432	123
vračila	1.775	5.463	308
kavarna	450	886	197
zavarovalnina	2.493	626	25
donacije	205	250	122
obresti	16	-	-
SKUPAJ PRIHODKI OD PRODAJE STORITEV	190.128	187.521	99

Prihodki od sponzorstev so v znesku 1.750 €, nižji za 61% od leta 2014. Glede na gospodarsko stanje v mestu in okolici je pridobitev sredstev izredno težka, čeprav so želje in pričakovanja po večjem prihodku s tega naslova večje. Lažje je zagotoviti popuste ali sodelovalne dogovore s stalnimi partnerji.

Prihodki od uporabe dvorane so 11.432 € in so 23 % višji od leta 2014. Prihodki so le zaračunani stroški, ki nastanejo ob uporabi dvorane, drugim kulturnim izvajalcem.

Prav tako so prihodki tudi od vračila preveč izplačanih plač glede dodatka za izpostavljenost ionizirajočim sevanjem, ki je bilo v nasprotju z 29. členom Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, v znesku 5.463 €.

Ostali prihodki so 1.512 € (kavarna 886 €, vrnjena zavarovalnina 626 €).

Prihodki z naslova donacij so v znesku 250 in so v primerjavi z letom 2014 za 22 % višji. Glede na gospodarsko stanje v povezavi s trenutno zakonsko uravnavo področja nam ne uspe pridobiti donatorjev.

Stroški blaga, materiala in storitev, stroški dela in finančni odhodki

Stroški materiala so za 12 % višji od leta 2014, prav tako so višji stroški storitev za 1 % od leta 2014. Pri nabavi materiala smo bili zelo gospodarni, tako za predstave kot tudi za **vzdrževanje stavbe**, pri sklepanju avtorskih pogodb, pogodb o delu, prav tako smo pozorno nadzirali stroške študentskih storitev.

Stroški dela so se v letu 2015 zmanjšali za 3 % v primerjavi z 2014.

MZK financira 15 zaposlitev, MOM financira 7 zaposlitev in še dodatno 2 zaposlitvi od oktobra in novembra: oktobra smo zaposlili mojstra videa (vir: Avditorij), meseca novembra pa producenta (vir: Cerkev). Zavod za zaposlovanje je sofinanciral 95 % plače za delavca iz programa javnih del, 5 % pa je sofinancirala MOM.

Lutkovno gledališče Maribor financira iz lastnih virov dve zaposlitvi, in sicer scenografko v obsegu polovičnega delovnega časa ter scensko-odrskega mojstra. Zaposlitvi iz lastnih virov sta nujni za zagotavljanje tekočega delovanja zavoda.

Pri stroških dela smo bili racionalni pri načrtovanju in posledičnih izplačilih dodatkov, delovna uspešnost z naslova povečanega obsega dela se je izplačevala delavcem v primerih izjemoma povečanega obsega dela (festivali, gostovanja), prav tako tudi nadurno delo (izdelava dodatne opreme predstav, popravila).

V rezultatu prikazujemo **presežek** prihodkov v znesku 4.729 €.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka prikazujemo prihodke in odhodke v skladu s 16. členom Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov, in sicer po načelu plačane realizacije. Podatki, pridobljeni na podlagi tega izkaza, služijo predvsem bolj učinkovitemu spremljanju gibanja javnih financ.

Obvezni prilogi Izkazu prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka sta tudi: Izkaz računa finančnih terjatev in naložb ter Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov. Podatki so prikazani primerjalno s preteklim letom.

PRIHODKI PO NAČELU DENARNEGA TOKA

PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	2015	2014	indeks
Prihodki iz sredstev javnih financ	1.023.501	1.033.928	99
• iz državnega proračuna	606.634	587.777	103
• iz občinskih proračunov	406.949	436.980	93
• iz javnih skladov	9.918	9.171	108
Drugi prihodki za izvajanje javne službe	184.577	193.551	95
• od prodaje blaga in storitev za izvajanje javne službe	165.742	175.917	94
• prejete obresti	-	16	-
• drugi tekoči prihodki iz naslova javne službe	18.835	17.634	107
Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	-	-	-
PRIHODKI SKUPAJ	1.208.078	1.227.479	98

Denarni tok prihodkov je znašal 1.208.078 € in je v primerjavi s finančnim načrtom za leto 2015 za 5 % nižji od planiranega. V primerjavi z letom 2014 so prihodki nižji za 2 %. Del zmanjšanja gre na račun zamude pri izgradnji novega prizorišča, ki je vplivalo ne programsko delovanje dveh prizorišč (Avditorij in Cerkev). Zato ni bilo realizirano načrtovano zaposlovanje, pa tudi uvajanje novih programov se je zamaknilo. Načrtovanih in potrjenih sredstev LGM ni smelo prerazporediti na nujne postavke v okviru delovanja na področju svoje osnovne javne službe (lutkovnega gledališča).

Prihodki iz sredstev MZK so 100 % realizirani po finančnem načrtu in 3 % višji od leta 2014. Drugi prihodki iz državnega proračuna so sredstva za javna dela, ki jih je prispeval Zavod za zaposlovanje. Glede na finančni načrt so 5 % nižja od planiranih in 8 % višja od leta 2014. Zavod za zaposlovanje prispeva 95 % sredstev.

Prejeta sredstva iz občinskega proračuna so za 8 % nižja od planiranih in 7 % nižja kot v letu 2014. Sredstva, ki jih prispeva MO Maribor za 7 zaposlitev in dodatni 2 zaposlitvi od meseca oktobra in novembra, so se za 13 % zmanjšala od planiranih, v primerjavi z letom 2014 pa za 1 % zvišala. (Pojasnilo glej zgoraj.) Pri planiranju sredstev za blago in storitve je bila realizacija za 3 % manjša, v primerjavi z letom 2014 pa so bila sredstva iz občinskega proračuna za 2 % višja, kar je povezano s povečevanjem upravljavskih nalog zavoda.

Sredstva za projekte so se v primerjavi z letom 2014 zmanjšala za 37 %, v primerjavi s finančnim načrtom pa so bila 100 % realizirana. Sredstva s stani MO Maribor za javna dela so bila v primerjavi z letom 2014 za 40 % nižja, MO je sofinancirala program javnih del v višini 5 %.

Skupni prihodki od prodaje blaga in storitev z naslova izvajanja javne službe so bili za 14 % nižji od planiranih in 5 % nižji od leta 2014. Razlog za to je predvsem v omejevanju program na zakonsko izvedljivo raven (nizka programska sredstva onemogočajo angažiranje zunanjih sodelavcev, kadrovska struktura številčno je prešibka).

Prihodki iz prodaje blaga – vstopnice, abonmaji, gostovanja	2014	načrt	2015	Indeks plan	Indeks 15/14
vstopnice in abonmaji	134.134	127.100	121.569	96	91
gostovanja doma	26.100	20.000	23.964	120	92
gostovanja tujina	15.683	15.000	20.209	135	129
Skupaj prihodki od prodaje blaga in storitev	175.917	162.100	165.742	102	94

Prihodki z naslova oddaje prostorov in opreme kulturnim izvajalcem so za 49 % nižji od načrtovanih (predvsem na račun še ne delujočih novih prizorišč) in za 19 % višji od leta 2014 (postopno uvajanje novih programov). Pri sredstvih sponzorjev smo uresničili 32 % načrta, v primerjavi z letom 2014 je prihodek z naslova sponzorjev 61 %. Glede na gospodarsko stanje in trenutno zakonodajo, ki ne sprošča ugodnosti za gospodarske družbe v primeru aktivnega izražanja družbene odgovornosti, je zelo težko pridobiti sponzorje za našo dejavnost. Prihodki iz naslova prejete donacije so realizirani le v obsegu 5 % glede na plan in so 22 % višji glede na leto 2014. Kljub temu da se trudimo pridobiti donatorje, nam je uspelo pridobiti donatorskih sredstev le za 250 €.

Trend gibanja deleža lastnih prihodkov od leta 2010 do leta 2015 je sledeč:

Leto	%
2010	17,71
2011	17,76
2012	18,52
2013	14,23
2014	15,77
2015	14,87

Dejanski upad lastnih prihodkov v vsoti ni toliko zaskrbljujoč kot okvir, v katerem se upad dogaja: Nezmožnost širitve programa (ki seveda poveča prihodek) v smeri povpraševanja je posledica krčenja programskih sredstev, ki ne sledijo dinamiki razvoja zavoda po selitvi v nove prostore, na eni strani in prepovedi dodatnega zaposlovanja (ZUJF) na drugi. Nove zaposlitve v LGM (2 jeseni 2015) niso podpora osnovni dejavnosti zavoda, temveč trendu uvajanja novih programov zunaj osnovne službe, kar izhaja iz povečanih upravljaljskih obveznosti zavoda v skladu z investicijo prenove minoritskega samostana (Avditorij in Cerkev). Zavod izraža iskreno zaskrbljenost ob tem dejstvu, saj ugotavlja, da je dosegel maksimalni obseg osnovnega programa, ki ga v trenutni kadrovski strukturi in ob dejstvu omejenega (predvsem pa negotovega) financiranja še zmore. Kot kaže trenutno stanje, pa smo znotraj zavoda tudi edini, ki razumemo to kot resno grožnjo izvajanju javne službe na področju lutkovne umetnosti, in sicer tako v obsegu kot v kakovosti. Četudi je potrebno v pridobivanje sponzorskih in donatorskih sredstev usmeriti vse moči, ti prihodki ne bodo rešili kompleksnega problema.

ODHODKI PO NAČELU DENARNEGA TOKA

ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE

	2015	2014
Plače in drugi izdatki zaposlenim	608.101	641.413
• plače in dodatki	460.381	477.547
• regres za letni dopust	10.272	10.515
• povračila in nadomestila stroškov	41.869	41.800
• sredstva za povečan obseg dela	14.978	15.069
• sredstva za nadurno delo	2.824	2.387
• drugi izdatki zaposlenim		10.188
Prispevki za socialno varnost	77.777	83.907
Izdatki za blago in storitve	592.772	563.226
• pisarniški in splošni material in storitve	112.661	106.190
• posebni material in storitve	35.449	25.153
• energija, voda, komunalne storitve	66.685	63.811
• prevozní stroški in storitve	15.527	20.952
• izdatki za službena potovanja	32.223	23.442
• tekoče vzdrževanje	93.954	52.205
• najemnine in zakupnine	2.353	2.628
• drugi operativni odhodki	233.920	268.845
Investicijski odhodki	839	5.470
• nakup opreme	839	5.470
ODHODKI SKUPAJ	1.201.712	1.210.109
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	6.366	17.370

Stroški plač so se v letu 2015 zmanjšali za 8 % od planiranih in so za 5 % manjši od leta 2014. Sredstva za stroške plač, ki jih financira MZK so se za 1 % povečala od planiranih in za 1 % zmanjšala od leta 2014.

Sredstva za stroške plač, ki jih zagotavlja Mestna občina Maribor, lastni viri Lutkovnega gledališča Maribor ter Zavod za zaposlovanje, so bila za 20 % nižja od planiranih in 12 % nižja od leta 2014. Pri stroških dela smo bili izredno previdni pri izplačilih dodatkov, delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela se je izplačevala delavcem v primerih izjemoma povečanega obsega dela, prav tako tudi nadurno delo. Največ napora je bilo potrebno vlagati v organizacijo dela, a v primeru izrednih obremenitev, smo razmišljali podporno tekočemu programskemu delovanju gledališča.

Izdatki za blago in storitve so se za 1 % znižali glede na finančni načrt in za 5 % zvišali glede na leto 2014.

Glede na finančni načrt za leto 2015 so se splošni stroški delovanja zmanjšali za 2 % in za 26 % zvišali glede na leto 2014. Sicer smo bili izredno skrbni pri nabavi materiala in sklepanju pogodb z izvajalci po vzdrževalnih pogodbah, saj je to področje, na katerem lahko bistveno varčujemo (ugodnosti, popusti ipd.). Glede na planirana sredstva smo prekoračili plan pri storitvah varovanja zgradb in prostorov, tekoče pri vzdrževanju poslovnih objektov, saj prihaja do posameznih okvar, ki se morajo nujno odpraviti, to je potrebno tudi za zagotavljanje nemotenega poteka delovnih in ustvarjalnih procesov. Kljub urejenemu vzdrževalnemu načrtu v fazi načrtovanja stroškov za prihodnje leto težko predvidevamo obseg okvar in nujnih popravil. Obenem nenehno odkrivamo 'nedokončane' zgodbe, izhajajoče iz pomanjkljivo izvedenih gradbenih del.

Programske materialne stroške smo znižali za 1 % glede na planirana sredstva, glede na leto 2014 pa smo za 4 % zmanjšali stroške programa.

Glede na zastavljeni plan so se za povečali stroški za časopise, revije, knjige in strokovno literaturo ter izobraževanje, glede na leto 2014 pa so manjši.

Prav tako so stroški za oglaševalske storitve narasli za 39 % od planiranih in stroški reprezentance za 28 %, oboje na račun izvedbe dveh festivalov.

Povečali so se tudi stroški pri posebnem materialu in storitvah – material za sceno, lutke, kostume za 28 %.

Povečali so se tudi stroški prevozov v državi in tujini za 40 %. Gre za nenačrtovana gostovanja v tujini (tudi prihodki so na ta račun večji) in prevoze ljudi ob izvedbi festivala lutkovnih ustvarjalcev.

Stroški avtorskih honorarjev so se znižali za 1 % glede na planirana sredstva, glede na leto 2014 pa za 19 %. Slednje kaže sliko zmanjševanja obsega sodelovanja z zunanjimi izvajalci. To za razvoj področja ni dobro, vendar obseg namenskih sredstev ne omogoča ohranjanja stanja iz preteklega leta, sploh pa ne rasti.

Presežek prihodkov nad odhodki znaša 6.366 €, do presežka je prišlo predvsem zaradi dinamike plačil izdanih računov, ki so bili izstavljeni v mesecu decembru – kupci so poravnali fakture pred datumom valute, ki bi se sicer knjižila v letu 2016.

IZKAZ RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb za leto 2015 je sestavni del Izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka in stanja ne prikazujemo.

IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov je prav tako sestavni del Izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka. V letu 2015 smo do konca izplačali finančni najem vozila.

UGOTOVITEV REZULTATA

Presežek prihodkov nad odhodki Lutkovnega gledališča Maribor z naslova poslovanja v letu 2015 znaša **4.729 €** in ga bomo porabili za nabavo osnovnih sredstev.

Hedvika Mihalič, računovodja

Priloge:

- Prihodki in odhodki določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti 2015
- Prihodki in odhodki določenih uporabnikov po načelu denarnega toka 2015
- LP_2014_5103959000

Ocena doseženih ciljev in rezultatov

Kazalniki

	Načrt 2015	Realizacija 2015	Indeks
Število premier:	6	6	100
Št. ponovitev iz prejšnjih sezon (št. naslovov):	25	21	84
Št. velikih predstav:	7	7	100
Št. malih predstav:	18	15	83
Št. malih koprodukcij:	3	4	133
Št. srednjih koprodukcij:	3	2	67
Št. velikih koprodukcij:	0	0	0
Celotna vrednost lastne produkcije in postprodukcije (ponovitev):	244.321	244.964	100
- Vrednost produkcije (do premiere):	177.300	179.350	101
- Vrednost ponovitev na matičnem odru:	52.761	50.124	95
- Vrednost ponovitev na gostovanjih po SLO in zamejstvu:	14.260	15.490	109
Št. vseh javnih nekomercialnih prireditev skupaj:	641	720	112
- Št. izvedb premiernih produkcij:	132	115	87
- Št. izvedb ponovitev iz prejšnjih sezon:	223	227	102
- Št. izvedb gostujočih predstav:	14	15	107
- Št. ostalih javnih nekomercialnih prireditev:	261	363	139
Št. gostovanj po Sloveniji:	51	58	114
Št. gostovanj v zamejstvu:	5	0	0
Št. mednarodnih gostovanj (brez zamejstva):	18	35	194
Št. obiskovalcev vseh nekomercialnih prireditev:	79.014*	66.782	85
- V lastnih dvoranah ali matičnih prizoriščih:	67.274	55.008	82
- Na gostovanjih po Sloveniji:	6.750	7.779	115
- Na gostovanjih v zamejstvu:	1.000	0	0
- Na mednarodnih gostovanjih (brez zamejstva):	1.990	3.995	201
Povprečno število obiskovalcev na prireditev:	132	162	123
Povprečna zasedenost lastnih dvoran (v % na predstavo):	94	87	92
Povprečna cena vstopnice:	4,50	4,22	94
Število prodanih vstopnic:	35.400	37.260	105
Št. koprodukcij /z mednarodnimi koproducenti/ s slovenskimi NVO:	6 / 3 / 3	6 / 2 / 4	100/67/133
Število vseh zaposlenih v javnem zavodu:	27,5	26,5	96
Število zaposlenih igralcev:	8	8	100
Zasedenost zaposlenih igralcev (povprečno št. nastopov v letu):	136	106,4	78
Načrtovano št. honorarnih zunanjih sodelavcev:	137	85	62
- Od tega igralcev:	23	9	40
- Od tega igralcev, zaposlenih v drugih javnih zavodih:	1	1	100
Višina sredstev iz mednarodnih virov:	0	9.546	-
Višina sredstev, namenjenih avtorskim honorarjem:	168.330	166.560	99

Splošna ocena

LGM je v letu 2015 uspešno delovalo. To velja tako za repertoarno snovanje s poudarjeno umetniško refleksijo in strokovnim osredotočanjem na celotno ponudbo ter vzporedno na posamezne ravni vsake nove uprizoritve kot za odlično zasnovano obogatitev kulturno vzgojnih vsebin, pa tudi za povečano učinkovitost izvedbe posameznih programov iz obeh programskih sklopov.

LGM je delovalo v skladu z visoko postavljenimi standardi kakovosti, kar dokazuje privlačnost programa (zadovoljiv obisk v domačih dvoranah, povpraševanje gledalcev in organizatorjev po Sloveniji pa tudi organizatorjev pomembnih mednarodnih festivalov), indikator pa so tudi uspešne umestitve v strokovnem okviru. V finančno neugodnih časih je gledališče stabilno poslovalo in s skromnimi javnimi sredstvi ravnalo gospodarno. Žal je izgubilo nekatere dosedanje sponzorje, a je razširilo obseg partnerskega sodelovanja.

Gledališče je prenavljalo svojo podobo v skladu z zastavljenim načrtom in se močneje vključilo v nacionalno mrežo kulturno umetnostne vzgoje. Pomembno se je zdelo tesno strokovno sodelovanje, predvsem z najvidnejšimi strokovnjaki s področja umetnosti (posebno gledališča), vzgoje, razvojne in družinske psihologije, pedagogike in sociologije.

Okrepili smo partnersko sodelovanje z gledališči, kulturnimi domovi in drugimi organizatorji kulturnih prireditev (podpora izvedbe, koprodukcije, tudi redne izmenjave programov), z organizatorji mednarodnih festivalov, z umetniškimi šolami in z medijskimi hišami. Intenzivnejše povezovanje na vseh ravneh je dosegalo presenetljive učinke: v izvornih uprizoritvah, v okrepljenih gostovanjih, v zagonu novih spremljevalnih programov in v izvedbi obsežnejših akcij (npr. predstave s pogovori, sodelovanje z UM).

V vsem svojem delovanju je gledališče zvesto sledilo načelom *Nacionalnega programa za kulturo 2014-2017* in usmeritvam *Lokalnega programa kulture* ter v skladu s tema dokumentoma januarja 2015 izdelalo svoj strateški dokument. Dosledno je sledilo obvezam javne službe in zahtevam po zmanjševanju odhodkov.

Gledališče s 27 zaposlenimi in 1,208.078 € denarnega toka (2 % manj kot v letu 2014) je izvedlo 720 dogodkov (6 % več) in ustvarilo 66.782 obiskov (precej manj kot v letu 2014, predvsem zaradi omejenih kapacitet prizorišč), od tega 342 lastnih predstav, 15 gostujočih, 71 dogodkov dveh festivalov in 241 lastnih spremljevalnih vsebin. Ob tem je gledališče gostilo 61 zunanjih vsebin (Festival Lent v Avditoriju, MOM v Cerkvi, plesne in dramske predstave v Veliki dvorani).

Deleži sofinanciranja	2014	2014 %	2015	2015 %	indeks
državni proračun	596.948	49	616.552	51	103
občinski proračun	436.980	35	406.949	34	93
lastni vir	193.268	16	184.835	15	94
skupaj	1,227.479	100	1,208.078	100	98

Gledališče je za slab odstotek zmanjšalo lastne prihodke z naslova izvajanja javne službe. Razlog je predvsem v omejenem programskem delovanju na račun revne kadrovske slike, v obveznosti izvedbe nacionalnega festivala, ki 'zasede' ves september, in omejenega delovanja Avditorija (velika kapaciteta sedežev – 522) zaradi zakasnelih gradbenih del v minoritski cerkvi. Državni delež sofinanciranja je večji na račun festivalskega financiranja (bienio), občinski pa manjši zaradi zamika prevzemanja obveznosti v zvezi z novo infrastrukturo.

LGM je izvedlo vseh 6 načrtovanih premier in ponudilo 21 naslovov iz preteklih sezon (4 manj od načrtovanega nabora). Premiere so dosegle pričakovane (in zelene) kakovostne standarde na

področju lutkovne umetnosti; vse so celovite, estetske in sporočilno angažirane predstave, ki odlično odražajo umetniške usmeritve profesionalnega lutkovnega gledališča.

Število ponovitev premier ni doseglo načrta za leto 2015. Razlog: odpoved predstav *Pobegla hiška* (zamenjava s *Sneguljčico*) in *Skodelica morja* (zamenjava z *Jančkom ježkom*) zaradi bolezni v mesecu decembru.

Število izvedb naslovov iz preteklih sezon je malo (za tri) večje od načrta in primerljivo z letom poprej (tri manj). Ob tem ugotavljamo, da je za učinkovito izvedbo potrebno zmanjšati obseg različnih naslovov na približno 20, kot je to bilo v preteklih letih.

Delež gostovanj (približno tretjina lastnega programa) je ostal primerljiv preteklim letom: 8 manj v Sloveniji in 5 manj v tujini, a so mednarodna gostovanja glede na merodajnost festivalov bila 'pomembnejša'.

Realizacija gostujočih predstav je v obsegu in kakovosti zadovoljiva kljub nenačrtovanim menjavam dveh naslovov (3 več kot lepo prej, 1 več od načrta).

Število mednarodnih gostovanj je sicer večje od načrtovanega, a primerljivo z letom poprej, število nagrad je nekoliko višje, osem, in sicer za tri različne predstave: *Časoskop*, *Mali modri in mali rumeni* ter *Praktični nasveti za pridne otroke*.

V letu 2015 smo izvedli dva festivala:

- Poletni lutkovni pristan, vedno bolj priljubljen mednarodni festival, ki se uspešno vključuje tudi v dejavnosti kulturnega turizma v mestu;
- Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije, ki z velikim angažmajem LGM postaja vsebinsko in organizacijsko merodajen tudi v mednarodnem lutkovnem prostoru.

Minoritska kavarna v programskem sodelovanju s Kooperativo DAME postaja vse bolj prepoznaven prostor kakovostnih vsebin. Poseben sklop smo ustvarili za družinski klub (kar je narava družinske kavarne) z namenom zgodnjega uvajanja v umetnost ter promoviranja zdrave, lokalne in ekološke prehrane. Z odprtjem lokala smo zadostili še zadnji zahtevi projekta prenove samostana.

V strokovnem in promocijskem pogledu so pomembna nova vsebina vpeljani pogovori o predstavah (abonmaji in predpremiere), saj podpirajo komunikativnost programa in pričajo o premišljenosti posameznih vsebin. To naj bi podprlo tudi ugled gledališča kot odločnega in strokovnega snovalca programa.

Sklepamo, da se dober premislek izplača, da odlična in visoko motivirana gledališka ekipa lahko usklajeno izvaja dobrodošle presežke, da so strateške smernice delovanja primerne in so letni cilji realni, kadar nanje ne vplivajo zunanji dejavniki. Prav ti so v svoji nepredvidljivosti največja omejitev v delovanju zavoda:

Bistveni poseg v delovanje LGM je prevzemanje novih prizorišč v upravljanje. Ne gre samo za nedopustno povečan obseg dela, temveč tudi za spremenjeno sezonsko dinamiko – odprto prizorišče (brez lastne podporne infrastrukture) namreč terja poletno prisotnost in snovanje dodatnih zunanjih vsebin zunaj osnovne javne službe zavoda. S prešibko kadrovske podpro lahko nova organizacija dela bistveno poseže v zmanjšanje osnovnih lutkovnih vsebin v primeru visokih pričakovanj novega delovanja.

Ponovno opozarjamo na povečane naloge LGM zunaj osnovne javne službe (nova prizorišča – novi programi), ki nimajo finančne osnove ne v programskem sofinanciranju ne v sofinanciranju stroškov dela.

Programski sklop I

Premiere in ponovitve premier

Avtor Naslov	datum premiere	izvedbe načrt doma / gost	izvedbe realizacija doma / gost	indeks	obisk načrt doma / gost	obisk realizacija doma / gost	indeks
László Bagossy O Vili, ki vidi v temi	VD, 19. 3.	22 22 / 0	21 19 / 2	95,5 86,4 / 100	4.400 4.400 / 0	4.129 3.729 / 400	93,8 84,7 / -
Leo Lionni Mali modri in mali rumeni	MD, 16. 4.	25 25 / 0	30 29 / 1	120 116 / -	1.500 1.500 / 0	1.488 1.338 / 150	99,2 89,2 / -
O dečku in pingvinu Kopr. Mini teater in Moment	VD, 21. 8.	20 10 / 10	17 5 / 12	85 50 / 120	1.400 600 / 800	1.159 309 / 850	82,8 51,5 / 106
Nebojša Pop Tasić Kaj pa če ...	VD, 1. 10.	15 15 / 0	12 12 / 0	80 80 / 0	3.000 3.000 / 0	1.885 1.885 / 0	62,8 62,8 / 0
Jakub Folvarčny Skodelica morja	MD, 29. 10.	20 20 / 0	13 13 / 0	65 65 / 0	1.200 1.200 / 0	816 816 / 0	68 68 / 0
Ivana Djilas Pobegla hiška	VD, 4. 12.	30 30 / 0	22 22 / 0	73,3 73,3 / 0	6.000 6.000 / 0	3.818 3.818 / 0	63,6 63,6 / 0
Skupaj	LGM, 2015	132 122 / 10	115 100 / 15	87,1 82 / 150	17.500 16.700 / 800	13.295 11.895 / 1.400	76 71,2 / 175

V letu 2015 je LGM izvedlo vse načrtovane premiere v enakem obsegu in na predvideni kakovostni ravni. Ugotavljamo prepoznavno lutkovno avtorsko specifiko gledališča, ki prispeva k uveljavljanju privlačnosti programa institucije: poudarek na slovenskih izvirnih predlogah in izrazitih avtorskih pristopih. Med premierami sta dva nova slovenska teksta, ena izvirna priredba, en prvi slovenski prevod, ena neverbalna vizualna predelava izvirnika, ki je služil zgolj za navdih, ter ena avtorska predstava.

Spremembe so se dogajale v glavnem na ravni naslovov, a nespremenjenih konceptov, le v zadnjem primeru je bilo potrebno iskati ustrezno estetsko in tematsko zamenjavo za prepoved uporabe avtorskih pravic (*Mary Poppins*).

Posebnost je tudi čvrsta koprodukcijska podlaga ene uprizoritve – *O dečku in pingvinu*. Povezava dveh institucij in mladih lutkovnih diplomantov se je izkazala za izjemno učinkovito.

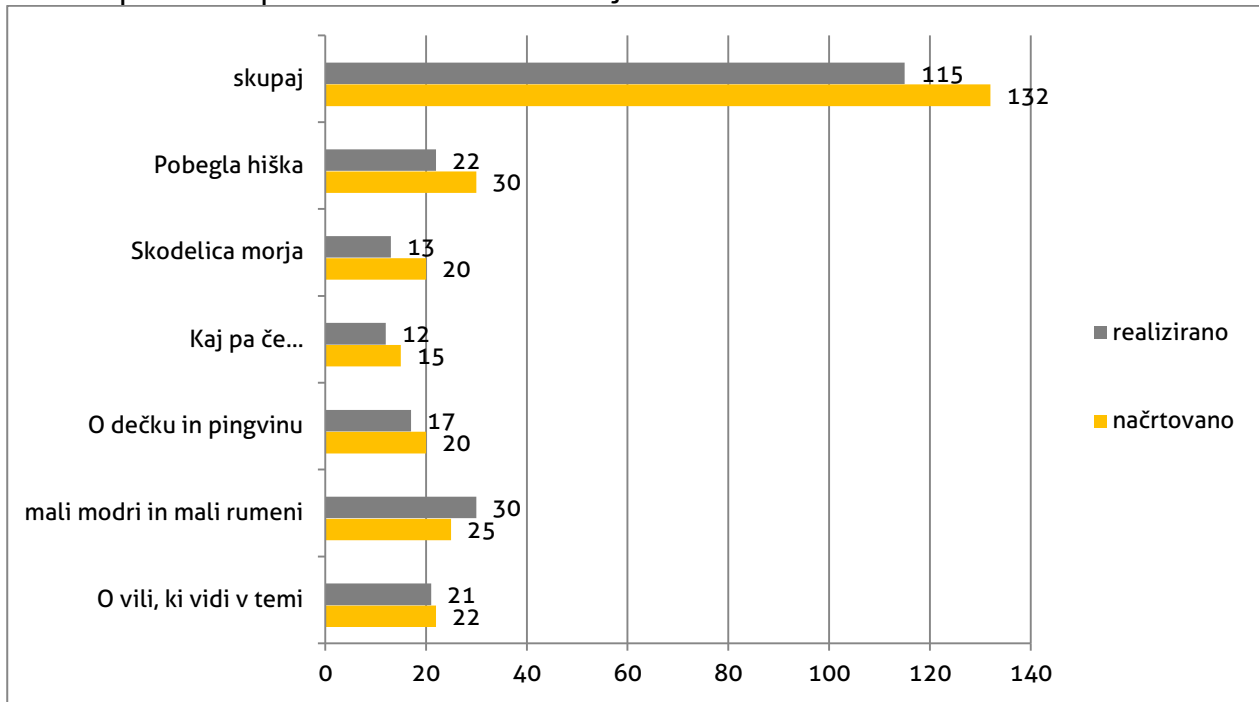
Ocenjujemo, da je bil nabor premiernih uprizoritev uspešen, njihova izvedba pa zadovoljiva. V primeru bolezni pač ni drugega izhoda kot odpoved predstave (= zamenjava programa).

Ena predstava je preseгла načrtovano število ponovitev, a ni dosegla obiska doma, vendar odstopanja niso velika. V dveh primerih gre za odpovedi zaradi bolezni, kar se v realizaciji močno pozna.

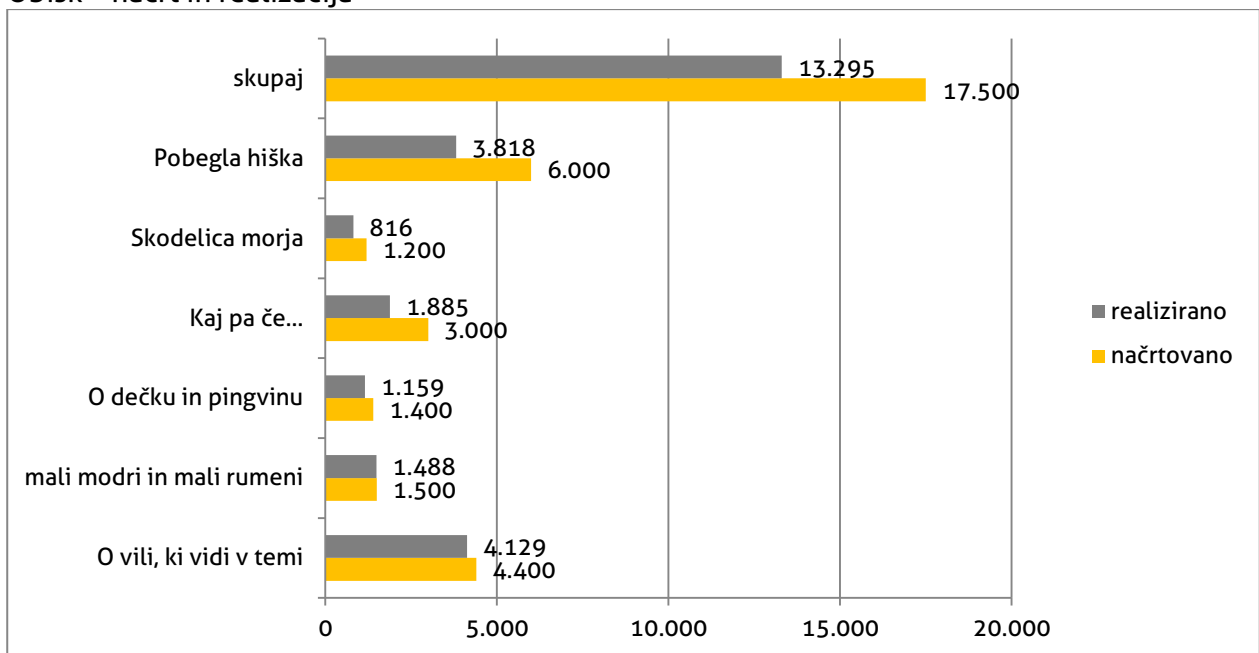
V primerjavi z letom 2014 je število ponovitev premier občutno nižje, za slabo četrtno, a sledi trendu preteklih let (močno preseže število 89 iz leta 2013). Očitno je LGM doseglo možni obseg programa, kot ga glede na okoliščine delovanja lahko zagotovi.

V povzetku premiere iz leta 2015 ocenjujemo kot finančno uspešne (vsebinska ocena stoji v poglavju *Programski del*), kar argumentiramo tudi z načrtno porabo sredstev, kjer nismo odstopali od načrta (indeks 101) ne v celoti ne v posameznih stroškovnih segmentih (npr. avtorski honorarji – indeks 99).

Izvedbe ponovitev premier – načrt in realizacija

Obisk – načrt in realizacija

Premiere in ponovitve premier – 2014 in 2015

	2014	2015	indeks
izvedbe	154	115	74,7
obisk	17.417	13.295	76,3

Primerjava z letom 2014 kaže tričetrtinsko realizacijo. Podrobnejša analiza je odkrila razlike predvsem v treh mesecih: januar zaradi priprave premiere na velikem odru, delno še februar iz istega razloga in drobna razlika v decembru na račun prazničnih predstav za organizirane skupine.

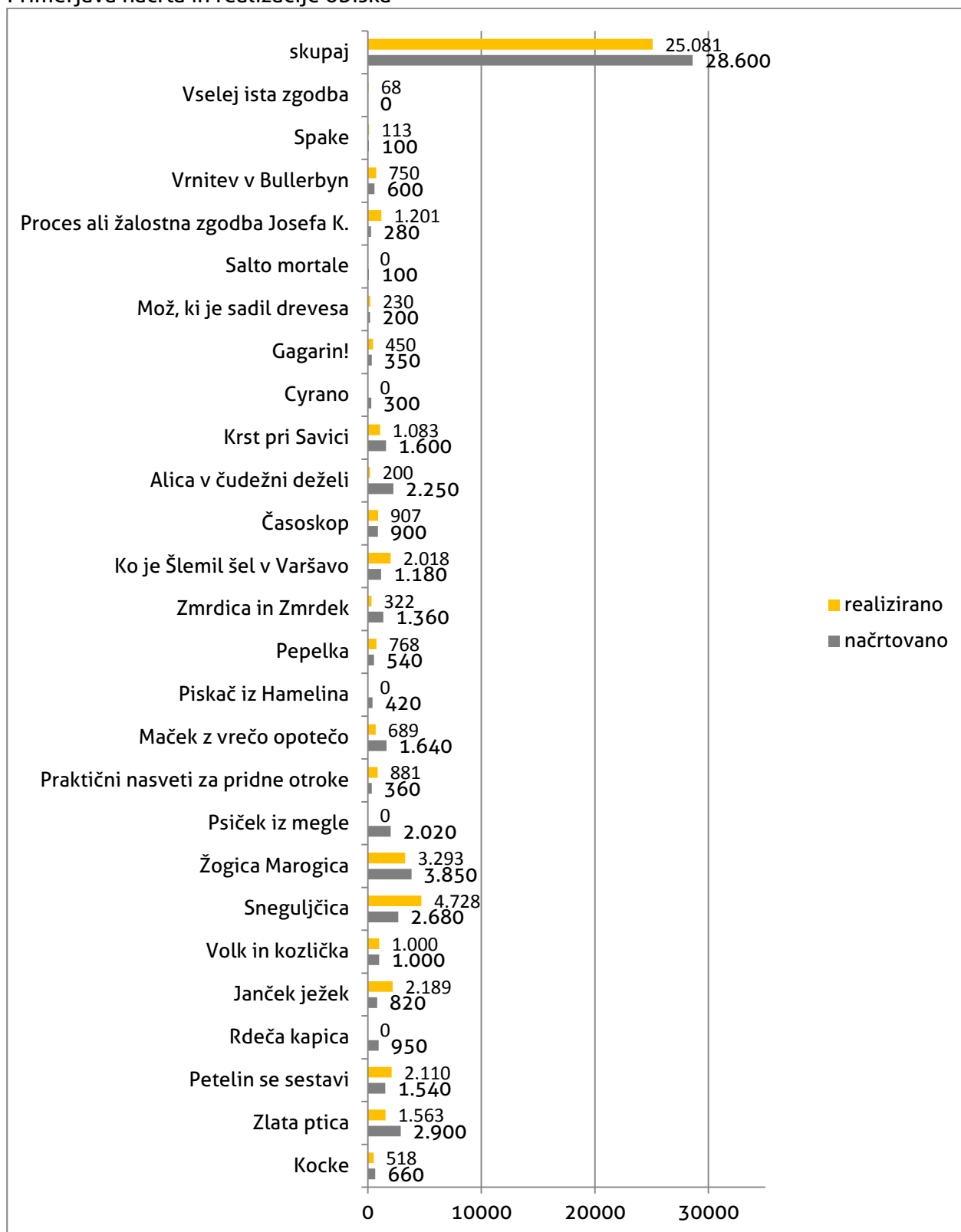
Ponovitve naslovov iz preteklih sezon

	Avtor Naslov	letnik starost	izvedbe načrt skupaj doma / gost	izvedbe realizacija skupaj doma / gost	indeks	obisk načrt skupaj doma / gost	obisk realizacija skupaj doma / gost	indeks
1	Nika Bezeljak Kocke	2012 1,5-4	11 8 / 3	9 7 / 2	81,82 87,5 / 66,7	660 480 / 180	518 398 / 120	78,5 83 / 66,7
2	Nebojša Pop Tasić Zlata ptica	2014 3+	15 10 / 5	9 7 / 2	60 70 / 40	2.900 1.900 / 1.000	1.563 1.163 / 400	53,9 61,2 / 40
3	Dane Zajc Petelin se sestavi	2014 3+	21 14 / 7	18 10 / 8	90,0 71,4/114	1.540 840 / 700	2.110 560 / 1.550	137 66,7 / 221
4	S. Makarovič po Grimm Rdeča kapica	2012 3+	5 5 / 0	0	0	950 950 / 0	0	0
5	Avtorski projekt Janček ježek	2012 3+	11 7 / 4	34 30 / 4	309,1 429 / 100	820 420 / 400	2.189 1.639 / 550	267 390,2 / 137,5
6	Pavel Polak po bratih Grimm Volk in kozlička	2009 3+	5 3 / 2	5 0 / 5	100 0 / 166,7	1.000 600 / 400	1.000 0 / 1.000	100 0 / 250
7	Pavel Polak po bratih Grimm Sneguljčica	1995 3+	14 12 / 2	24 20 / 4	171,4 83,3 / 200	2.680 2.280 / 400	4.728 3.928 / 800	176,4 172,3 / 200
8	Jan Malik Žogica Marogica (obnovitev iz 1994)	2014 3+	20 15 / 5	18 17 / 1	75 113,3 / 20	3.850 2.850 / 1.000	3.293 3.093 / 200	85,5 108,5 / 20
9	Borut Gombač Psiček iz megle koprodukcija Zavod Bufeto	2014 3+	10 8 / 2	0	0	2.020 1.520 / 500	0	0
10	Avtorski projekt po Twainu Praktični nasveti za pridne otroke	2014 5+	6 5 / 1	13 10 / 3	216,7 200 / 300	360 300 / 60	881 481 / 400	244,7 160,3 / 666,7
11	Tamara Kučinović Maček z vrečo opotečo	2013 5+	8 6 / 2	4 4 / 0	50 66,7 / 0	1.640 1.140 / 500	689 689 / 0	42 42 / 0
12	Noriyuki Sawa po motivih Piskač iz Hamelina	2013 5+	7 7 / 0	0	0	420 420 / 0	0	0
13	Pavel Polak po bratih Grimm Pepelka	1997 5+	9 9 / 0	14 14 / 0	155,6 155,6 / 0	540 540 / 0	768 768 / 0	142,2 142,2 / 0
14	Tamara Kučinović in Aja Kobe Zmrđica in Zmrdek	2012 5+	7 4 / 3	3 2 / 1	42,9 50 / 33,3	1.360 760 / 600	322 122 / 200	23,7 16 / 33,3
15	Isaac Bashevis Singer Ko je Šlemil šel v Varšavo	2011 5+	13 3/10	17 3/14	130,8 100/140	1.180 180/1.000	2.018 118/1.900	171 65,6/190
16	Avtorski projekt Časoskop Koprodukcija MCLU Koper in PoMuM	2014 6+	15 10 / 5	16 6 / 10	106,7 60 / 200	900 600 / 300	907 424 / 483	101 70,7 / 161
17	Lewis Carol – Blažka Müller Pograjc Alica v čudežni deželi Koprodukcija LGL	2013 6+	15 10 / 5	1 0 / 1	6,67 0 / 20	2.250 1.500 / 750	200 0 / 200	8,9 0 / 26,7
18	Po Francetu Prešernu Krst pri Savici	2010 7+	8 8 / 0	7 7 / 0	87,5 87,5 / 0	1.600 1.600 / 0	1.083 1.083 / 0	67,7 67,7 / 0
19	Rostand – Jarkovský – Vašiček Cyrano	2013 12+	2 2 / 0	0	0	300 300 / 0	0	0
20	Avtorski projekt Gagarin! Koprodukcija Športniki	2012 15+	3 0 / 3	3 0 / 3	100 0 / 100	350 0 / 350	450 0 / 450	128,6 0 / 128,6
21	Po motivih Jeana Gionoja Mož, ki je sadil drevesa	2012 15+	4 4 / 0	6 6 / 0	150 150 / 0	200 200 / 0	230 230 / 0	115 115 / 0
22	Nebojša Pop Tasić Salto mortale	2012 15+	2 2 / 0	0	0	100 100 / 0	0	0
23	Matija Solce po motivih Franza Kafke Proces ali žalostna zgodba Josefa K.	2012 15+	6 2 / 4	18 3 / 15	300 150 / 375	280 80 / 200	1.201 116 / 1.085	429 145 / 542,5
24	Avtorski projekt Vrnitev v Bullerbyn Koprodukcija Športniki	2011 15+	4 0 / 4	5 0 / 5	125 0 / 125	600 0 / 600	750 0 / 750	125 0 / 125
25	Rok Vilčnik po motivih iz filma Freaks Spake	2014 15+	2 2 / 0	1 1 / 0	50 50 / 0	100 100 / 0	113 113 / 0	113 113 / 0
26	Avtorski projekt Vselej ista zgodba Koprodukcija Moment	2013 15+	0	2 2 / 0	-	0	68 68 / 0	-
	Skupaj	2015	223 156 / 67	227 149 / 78	101,8 95,5 / 116,4	28.600 19.660 / 8.940	25.081 14.993 / 10.088	87,7 76,3 / 112,8

Primerjava načrta in realizacije izvedb

Primerjava načrta in realizacije obiska

Tako številnega nabora predstav LGM v preteklosti še ni ponujalo. Izbrana strategija skuša zagotoviti:

- ohranitev vrhunskih predstav na repertoarju
- ohranitev lutkovne klasike na repertoarju
- pestrost ponudbe in širok izbor
- 'žive' predstave za odrasle

V glavnem se število naslovov širi prav na račun predstav za mladino in odrasle (razširjeni program LGM po preselitvi leta 2010), v naboru leta 2015 jih je bilo 8, a ene (*Salto mortale*) nismo izvajali zaradi porodniškega dopusta.

Ene predstave (*Vselej ista zgodba*) nismo več načrtovali, a smo je izvedli na Bienalu (selekcija). Zaradi porodniškega dopusta na program nismo uvrstili dveh otroških predstav (*Piskač iz Hamelina* in *Rdeča kapica*), ene mladinske (*Cyrano*) nam ni uspelo prodati, ene otroške (*Psiček iz megle*) pa se zaradi zasedbe preprosto ni dalo umestiti v program. Zmanjšanje nabora različnih naslovov bi kazalo ustaliti na nekdanjem številu cca. 20.

Največje presežke načrta kažejo predstave: *Janček ježek*, *Sneguljčica* (obe decembrski vskok), *Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.*, *Praktični nasveti za pridne otroke* in *Pepelka*. Najbolj pa smo nezadovoljni z umikom odlične predstave *Cyrano* s programa v letu 2015. Lutkovno gledališče ima očitno težavo z odraščajočim občinstvom, ki ga nekako izgubi – kot da so najstniki že 'preveliki' za lutke, vzgojiteljem pa ne moremo dopovedati, da ustvarjamo namensko zanje, da torej obstaja tudi lutkovno gledališče, ki nagovarja starejše gledalce.

LGM optimizira izvedbo programa s cikličnim izvajanjem predstav po logiki tedenskega urnika (in ne z dnevnimi menjavami scene in druge opreme). Na ta račun se stabilizirajo delovne obremenitve predvsem tehnične službe in umetniškega ansambla. Potrebno je spretno zasedanje ekip v novih uprizoritvah zaradi enakomerne razporeditve obremenitev. LGM zaradi premajhnega obsega zaposlitev za izvajanje rednega programa občasno sodeluje tudi z zunanjimi izvajalci (igralci in tehniki).

Programsko najbolj problematične ter za umetniški ansambel in tehnično službo naporne so kombinacije gostovanj z vajami za nove predstave. Zato je potrebno skrbno spremljanje obremenitev in zgodnje načrtovanje sezone, kar omogoča boljšo organizacijo dela.

Te odločitve so glede na realizacijo očitno učinkovite, saj so omogočile izvedbo predstav v skladu z načrtom:

- glede na načrt 223 ponovitev je število rahlo naraslo na 227,
- število obiskov je bilo manjše od načrta – 25.081, kar predstavlja 88 %,
- tudi v primerjavi z letom 2014 je število ponovitev nekoliko naraslo – z 221 na 227 (indeks 103), a se je število obiskov zmanjšalo s 30.417 na 25.081 (indeks 83).

Ponovitve iz preteklih sezon – načrt in realizacija

	načrt	realizacija	indeks
izvedbe	223	227	101,8
obisk	28.600	25.081	87,7

Ponovitve iz preteklih sezon – 2014 in 2015

	2014	2015	indeks
izvedbe	221	227	102,7
obisk	30.417	25.081	82,5

Premiere, ponovitve premier in ponovitve naslovov iz preteklih sezon

V letu 2015 je bilo skupaj izvedenih premier in ponovitev predstav iz preteklih sezon **342**. Skupno število obiskovalcev je **38.376**.

Od tega je bilo v domačih dvoranah **249** predstav (**26.602** obiskov) in na gostovanjih **93** predstav (**11.774** obiskov), od tega po Sloveniji **58** predstav (**7.779** obiskov) in v tujini **35** predstav (**3.995** obiskov).

Premiere + ponovitve iz preteklih sezon – načrt in realizacija

	načrt	realizacija	indeks
izvedbe	355	342	96,3
obisk	46.100	38.376	83,2

Premiere + ponovitve iz preteklih sezon – 2014 in 2015

	2014	2015	indeks
izvedbe	375	342	91,2
obisk	47.834	38.376	80,2

V primerjavi z letom 2014 je gledališče izvedlo nekoliko manj lastnih predstav – indeks 96. Delno gre to na račun povečanih obveznosti, ki jih zavod prevzema bienalno, ko zagotovi dodatnih 28 dogodkov v sklopu nacionalnega festivala. Ker gre za vrhunske predstave, ki se na festival uvrstijo s strogo selekcijo, ocenjujemo, da gledalci niso prikrajšani za dober lutkovni program, ki tudi v obsegu zadovolji kriterij gostote lutkovnega programa v Minoritih.

V primerjavi s prav tako bienalnim letom 2013 je obseg lastnih predstav primerljiv – 340 v 2013 in 342 v 2015 (indeks 101). Nekoliko manjše je število obiskov – 41.044 v 2013 in 38.376 v 2015 (indeks 94). Vse te številke se seveda pojavljajo v okviru povečanih upravljavskih obveznosti, v obravnavanem obdobju leta še brez dodatnih dveh zaposlitev.

Tudi razmerje med finančnim vložkom in učinkom tega (premiere in ponovitve lastnih predstav, indeks realizacije vseh stroškov je 100) kaže na visoko optimizacijo delovanja. Nekaj 'prihranka' gre zagotovo tudi na račun možnosti bivanja gostujočih ustvarjalcev v prostorih minoritskega samostana (tri bivalnice, šest postelj); v letu 2015 smo zabeležili 629 nočitev 72 različnih gostov (umetniških sodelavcev in partnerjev LGM). Okvirna vrednost nočitev bi bila približno 12.600 €.

Umetniški ansambel

Za ilustracijo dodajamo sliko obremenjenosti ansambla, točno sliko pa kažeta prilogi Zaposleni _2014 in Simulacija normativov. Slednjo smo izdelala slovenska gledališča za merodajno primerjavo obremenjenosti umetniških ansamblov različnih zavodov.

Zasedenost redno zaposlenih igralcev

Ime in priimek	Starost nad 50 let	Št. odigranih predstav	Št. premiernih uprizoritev	Št. prezasedb / vskokov	Število vaj
Miha Bezeljak	ne	147	2	0	116
Maksimiljan Dajčman	da	58	1	0	69
Barbara Jamšek*	ne	32	1	0	72
Metka Jurc	da	125	3	2	199
Aja Kobe	ne	119	2	0	138
Tilen Kožamelj	ne	75	3	2	178
Danilo Trstenjak	da	149	2	0	146
Elena Volpi	ne	146	2	1	142
skupaj	3	851	6	5	1.060
povprečje	35,7	106,4	1,8	0,6	132,5

*Porodniški dopust do 20. 6. 2015.

Povprečno 106,4 odigranih predstav in 132,5 izvedenih vaj (skupno 238,9 enot) na igralca v letu 2015.

Zasedenost zunanjih sodelavcev

Ime in priimek	Št. odigranih predstav	Št. premiernih uprizoritev	Število izvedb vaj
Miha Arh	18	-	8
Klemen Bračko	9	-	7
Mojca Kasjak	5	-	5
Nataša Keser	1	-	6
Davorin Kramberger	12	-	5
Matija Krečič	26	1	55
Maruša Majer	7	-	2
Filip Šabšajevič	12	1	12
Anže Zevnik	47	1	72
skupaj	137	3	172
povprečje	15,2	0,3	19,1

Devet zunanjih sodelavcev (gostov v predstavah) je povprečno odigralo 15,2 predstav in izvedlo 19,1 vaj (skupno 34,3 enote).

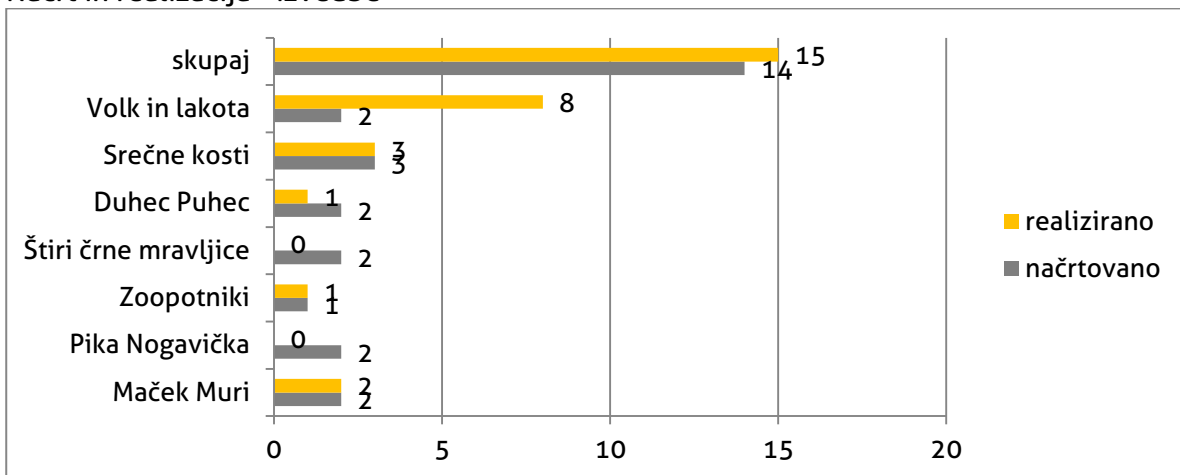
Pretežno mlad matični umetniški ansambel LGM je visoko motiviran za delo in se rad sooča z raznovrstnimi umetniškimi izzivi, njihova delovna obremenjenost se stabilizira. Število zunanjih sodelavcev skušamo ohranjati nizko, s poudarkom na sodelovanju s specifičnimi profili (npr. glasbeniki, plesalci), s samozaposlenimi in z mladimi. Kakor koli diskriminatorno to zveni: prednost dajemo mladim na eni strani in preverjeno odličnim lutkarjem na drugi. Na račun skromnega obsega umetniških zaposlitev nismo presegli načrtovanega obsega avtorskih honorarjev. Rešitev se kaže v t. i. malih zasedbah, četudi veliki oder terja močnejšo ekipo:

<i>O Vili, ki vidi v temi</i>	5 igralcev	0 gostov
<i>Mali modri in mali rumeni</i>	2 igralca	1 gost
<i>O dečku in pingvinu</i>	1 igralec	0 gostov
<i>Kaj pa če ...</i>	4 igralci	1 gost
<i>Skodelica morja</i>	3 izvajalci	1 gost - glasbenik
<i>Pobegla hiška</i>	4 igralci	0 gostov

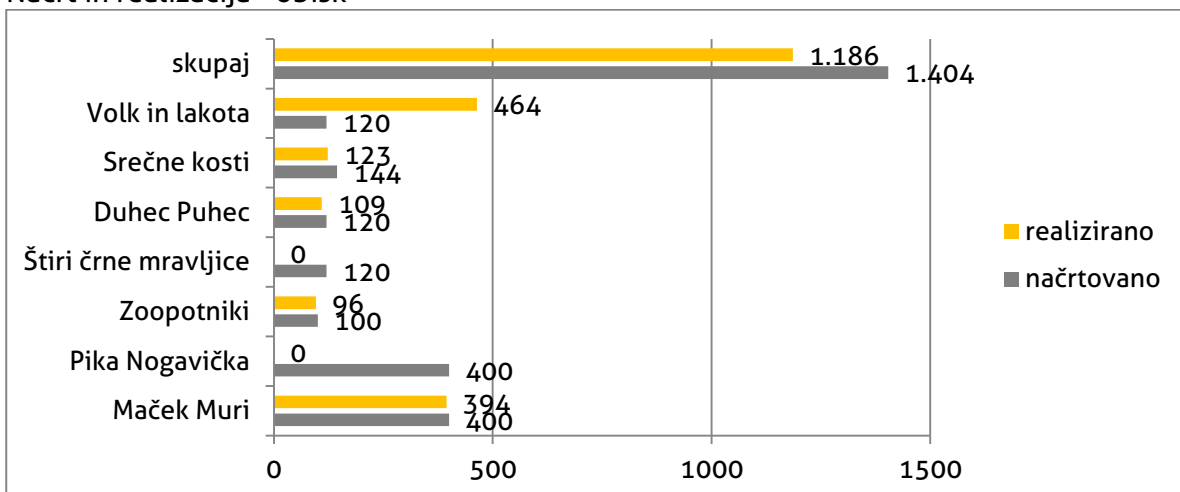
Gostujoče predstave

producent naslov	št. gostujočih predstav načrt / realizacija	indeks	št. obiskov načrt / realizacija	indeks
SLG Celje Maček Muri	2 / 2	100	400 / 394	98,5
SLG Celje Pika Nogavička	2 / 0	0	400 / 0	0
Pupilla Zoopotniki	1 / 1	100	100 / 96	96
LGL Štiri črne mravljice	2 / 0	0	120 / 0	0
Talija Celje Duhec Puhec	2 / 1	50	120 / 109	90,8
Teatro Matita Srečne kosti	3 / 3	100	144 / 123	85,4
Jakub Folvarčny Volk in lakota	2 / 8	400	120 / 464	386,7
skupaj	14/15	107,1	1.404/1.186	84,5

Načrt in realizacija - izvedbe

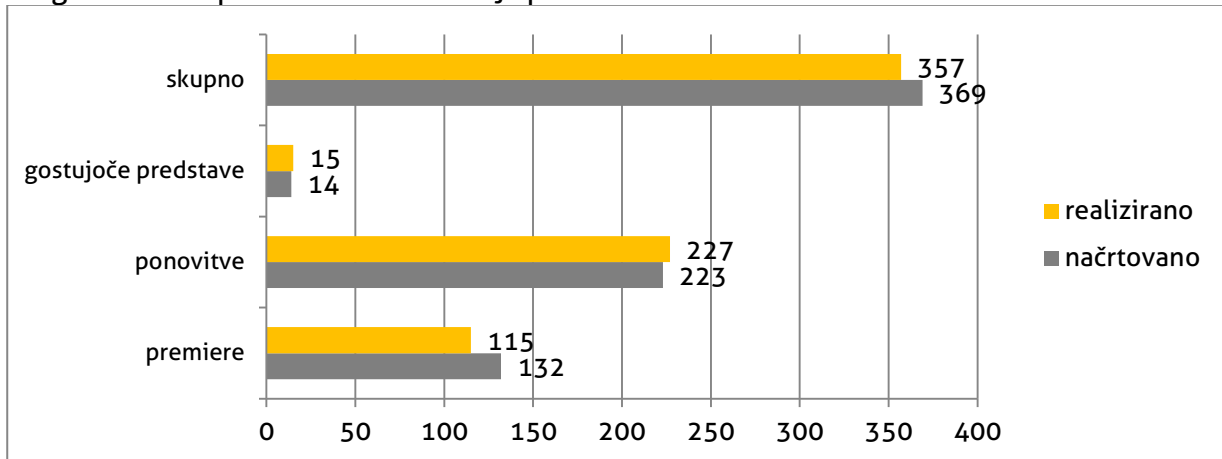
Načrt in realizacija - obisk

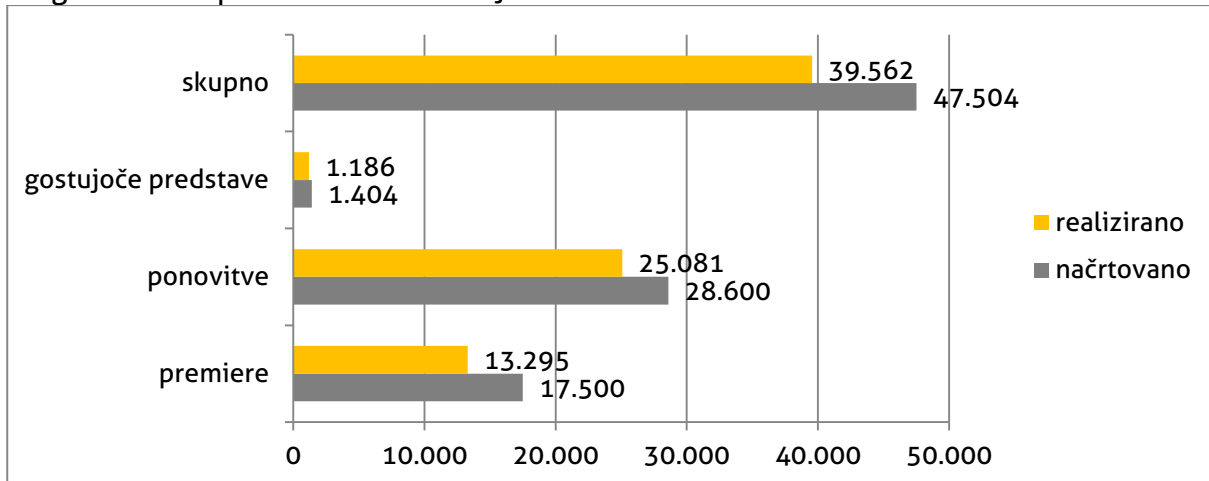
Preverjena in nagrajena predstava *Volk in lakota* je nadomestila neizvedeno gostovanje predstave LGL – težko usklajevanje terminov obeh zavodov zaradi obveznosti doma. Dodatno smo jo vključili še v ponudbo skupinskih abonmajev v obdobju okrepljenih vaj pred premiero (*Kaj pa če ...*) v času gostovanja predstave *Proces* v Franciji. Nismo izvedli gostovanja *Pike Nogavičke* – razlog kot zgoraj.

Programski sklop I v skupnih številkah

Programski sklop I – načrt in realizacija predstav

Programski sklop I – načrt in realizacija obiskov

Programski sklop I je bil v letu 2015 uspešno izveden – indeks realizacije predstav je v okviru vseh že obravnavanih dejavnikov zgleden (97), prav tako nekoliko nižji indeks obiskov – 83,3.

Programski sklop I – izvedbe 2014 in 2015	2014	2015	indeks
premiere	154	115	75
ponovitve	221	227	103
gostujoče predstave	12	15	125
skupno	387	357	93

Programski sklop I – izvedbe 2014 in 2015	2014	2015	indeks
premiere	17.417	13.295	76
ponovitve	30.417	25.081	83
gostujoče predstave	854	1.186	139
skupno	48.688	39.562	73

Primerjava z letom 2014 kaže rahlo zmanjšanje vrednosti v izvedbi predstav, nekoliko večje v obisku, a primerjava s primerljivim letom 2013 (bienalni festival) kaže podobne rezultate.

Programski sklop II

Gostovanja

Gostovanja so redni del programskega delovanja LGM. Slovenska gostovanja zajemajo predvsem druga slovenska gledališča in kulturne domove z rednim abonmajskim programom za otroke. LGM v letu 2015 ni gostovalo v zamejstvu.

Gostovanja so način umeščanja gledališča v širši prostor, kar gledališču daje vsaj regionalni (celo nacionalni) značaj. LGM pokriva celoten slovenski prostor s stabilno politiko gostovanj v vseh predelih (Gorenjska, Dolenjska, Prekmurje, Štajerska, Primorska, osrednja regija) in s stalnim tretjinskim deležem izvedb na terenu, hkrati pa LGM v mednarodnem prostoru predstavlja slovensko lutkovno produkcijo. Pogosta vabila kažejo na priljubljenost gledališča in kakovost njegove produkcije, kar dodatno dokazujejo tudi mednarodne nagrade.

Del gostovanj LGM izvaja v obliki izmenjav, večinoma gre za redni program različnih kulturnih institucij, nekaj pa je tudi festivalov (npr. Zlata paličica, Bienale v letu 2015).

Gostovanja – izvedbe v 2015	načrtovano	realizirano	indeks
gostovanja po Sloveniji	51	58	114
gostovanja v zamejstvu	5	0	0
gostovanja v tujini	18	35	194
skupno	74	93	126

Gostovanja – obisk v 2015	načrtovano	realizirano	indeks
gostovanja v Sloveniji	5.950	7.779	131
gostovanja v zamejstvu	1.000	0	0
gostovanja v tujini	1.990	3.995	201
skupno	8.940	11.774	132

V letu 2015 je LGM je z različnimi predstavami izvedlo 93 gostovanj in 11.774 obiskov kar predstavlja 27,2 % lastnega programa. 58 gostovanj je bilo izvedenih po Sloveniji (7.779 obiskov), 35 pa v tujini (3.995 obiskov), nič v zamejstvu.

Delež gostovanj je v letu 2015 enak kot v letu 2014, a za 12 izvedb nižji (105 v 2014; 65 po Sloveniji in 40 v tujini). So pa prihodki od manjšega števila predstav na gostovanjih višji od tistih v letih 2013 (38.857 €) in 2014 (41.783 €) ter znašajo 44.173 € (indeks 106).

Mednarodna gostovanja

Načrtovali smo osem mednarodnih (vseh festivalskih) gostovanj (in 13 izvedb). Načrtu smo dodali tri gostovanja (dva v Avstriji in enega na Hrvaškem) po tehtanju upravičenosti, ekonomičnosti in namena, število izvedb pa se je glede na željo organizatorjev dvignilo na 27. Tako se je prvotnih 8 gostovanj razširilo na 11, zraslo pa je tudi število izvedb. Program mednarodnih gostovanj širimo v skladu s povabili (po selekciji) in po preudarku smotrnosti. Število mednarodnih gostovanj se povzpne tudi na račun dveh mednarodnih koprodukcij – 7 načrtovanih in 8 realiziranih izvedb; skupno torej 35.

Realizirani delež gostovanj je v letu 2015 presegel načrtovanega. Skupaj je LGM izvedlo 35 predstav na 19 festivalih, realizirano število obiskov pa je bilo dvakrat večje od načrtovanega indeks 201). Število mednarodnih gostovanj je bilo za 5 izvedb manjše kot leto poprej, so pa bila gostovanja enakomerno razporejena skozi leto, predvsem pa po strokovni presoji pomembnejša. Pri tem ima posebno mesto gostovanje na svetovnem festivalu lutkovnih gledališč v Charleville–Mèzieresu v Franciji, kjer je bil 4-krat izveden *Proces*, dvorana pa vedno razprodana. Nič manj ne zaostajata pot *Procesa* na festival Castelier v Montreal in gostovanje Praktičnih nasvetov v Ostravo. To so zagotovo pomembni gostovalni poudarki v letu 2015. Pričajo o mednarodni prepoznavnosti produkcije LGM, posamezne nagrade na tekmovalnih festivalih pa to potrjujejo. Več o nagradah stoji v *Programskem delu* poročila.

Festivala

Poletni lutkovni pristan

Načrt je predvideval 24 festivalskih dogodkov, od tega 15 predstav in 9 drugih dogodkov, skupno pa 4.000 obiskov. Realizacija v letu 2015 je bila višja – skupno 36 dogodkov (indeks realizacije 150), od tega 24 predstav (indeks 126) in 12 drugih dogodkov (indeks 133). Tudi realizirano število obiskov je krepko podvojilo načrt – 8.157 obiskov (indeks 204).

26. festival je bil živ in bogat, predvsem pa tematsko definiran, primerno za počitniško obdobje, v katerem festival poteka. Pri realizaciji smo se vedli skrajno racionalno. Razlog za to je na prvem mestu v razporejanju sredstev, namenjenih festivalom – na liho leto LGM organizira in izvaja dva festivala in strateško prednost ima uradni bienalni nacionalni festival, ki odvzema nekaj organizacijske in izvedbene pozornosti ter tudi finančnih možnosti letnemu Pristanu. Gledališče si vztrajno prizadeva pridobiti dodatna sredstva za uspešno izvedbo obeh festivalov. PLP klub temu skozi leta ohranja svojo kvaliteto, 26. izvedbo v letu 2015 pa ocenjujemo kot eno izmed najuspešnejših v zadnjih nekaj letih, tako v vsebinskem kot izvedbenem smislu.

	2013	2014	indeks	2015	indeks	indeks 13/15
Št. predstav	19	23	121	24	104	126
Obisk predstav	3.180	4.397	138	4.705	107	148
Št. drugih dogodkov	15	21	140	12	57	80
Obisk drugih dogodkov	1.295	3.741	289	3.452	99	267
Vsi dogodki	34	44	129	36	82	106
Obisk vseh dogodkov	4.475	8.138	182	8.157	100	182

Dostopnost vsebin (ki marsikateri družini pomenijo edine počitnice!) povečuje zagotovljen prosti vstop na vse prireditve festivala. LGM si bo v socialno poškodovanem mestu tudi v prihodnje prizadevalo ohraniti to dejstvo v povezavi s prijaznim sofinanciranjem s strani obeh financerjev. Festival je tudi lep, pisan in dinamičen uvod v novo sezono ter bistveno pripomore k motivaciji za obisk gledališča med letom. V času festivala se vpiše največ abonmajev.

Poletni lutkovni pristan se umešča tudi na novo zunanje prizorišče (12 dogodkov) – s tem ga primerno promovira, po drugi strani pa ima v Avditoriju zagotovljeno zadostno kapaciteto sedežev (522) glede na velik interes javnosti. Po drugi stran pa velik format prizorišča narekuje vključevanje predstav večjega formata, zato gledališče vabi tudi multižanrske uprizoritve, ki se stikajo z lutkovnim gledališčem (npr. novi cirkus, glasba).

Začetek festivala s Kataleno

Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije

Že v letu 2013 je festival dobil nujen temeljni akt, ki ureja razmerje med Ustanovo lutkovnih ustvarjalcev Slovenije (kot strokovne organizacije) in LGM (kot izvajalca festivala). To je za umetniški in strokovni razvoj nacionalnega festivala bistveno, saj zagotavlja urejene temelje. Tudi v letu 2015 se je to izkazalo kot pomembno.

Glede na zgoraj omenjeni akt sta obe telesi štiridnevnega festivala načrtovali 32 dogodkov v treh sklopih, od tega 16 predstav, in 2.000 obiskov. Izvedenih je bilo 35 dogodkov (indeks 109), od tega 24 predstav (indeks 150), in 2.141 obiskov (indeks 107). Večje število predstav gre na račun dvojnih izvedb malih predstav za zagotovitev dostopnosti festivalskega programa. Festival s skromnim proračunom ne odkupuje predstav, izvajalcem in producentom povrne samo dejansko nastale stroške, a so vsi vprašani radi pristali na dvojno izvedbo.

Izvedbo festivala na odlični ravni omogoča pomoč prostovoljcev (npr. urejanje publikacij, jezikovni pregled vseh publikacij, nekateri prevozi, izvedba uvodne in zaključne prireditve, pomoč in tolmačenje tujim gostom, del hostesne službe, del čiščenja in priprave uprizoritvenih prostorov idr.).

Bienale se je začel utrjevati kot koristna platforma za ogled najboljše nacionalne produkcije za vse selektorje festivalov ter umetniške direktorje festivalov in gledališč, ki lahko bogat izbor konzumirajo v zgoščenem časovnem obdobju (3-4 dni). Kaže, da je ta vidik vsaj enako (če ne bolj) pomemben kot tekmovalni. Spremljanje učinkov obiska tujih gostov kaže na okrepljena mednarodna povabila najboljšim slovenskim lutkovnim predstavam (npr. 4 vabila za predstave LGM v letu 2016).

Festival s svojo podobo in razpoloženjem sooblikuje podobo slovenske lutkovne umetnosti (tudi za tujce) in na srečo se organizator tega zaveda – teži k oblikovanju nenavadne, žive in privlačne podobe, ki naj odseva točno določeno (dogovorjeno) atmosfero. Tudi v letu 2015 je bilo to s pomočjo oblikovalke Danijele Grgić doseženo.

Podeljene so bile vse razpoložljive nagrade festivala.

Partizanski klovn v samostanu

Bienale in PLP: skupna realizirana vrednost obeh festivalov znaša 86.728 €. V kar niso všteti stroški dela zaposlenih, ki velik delež svojega strokovnega znanja, časa in navora izvedejo volontersko. Prepričani smo, da je LGM zavezano urediti spodobno financiranje festivala ter doseči stalni dogovor med večinskim sofinancerjem in ustanoviteljico, ker le ta lahko vzpostavi dovolj varno osnovo za umetniški in strokovni razvoj festivala v prihodnje.

Razno

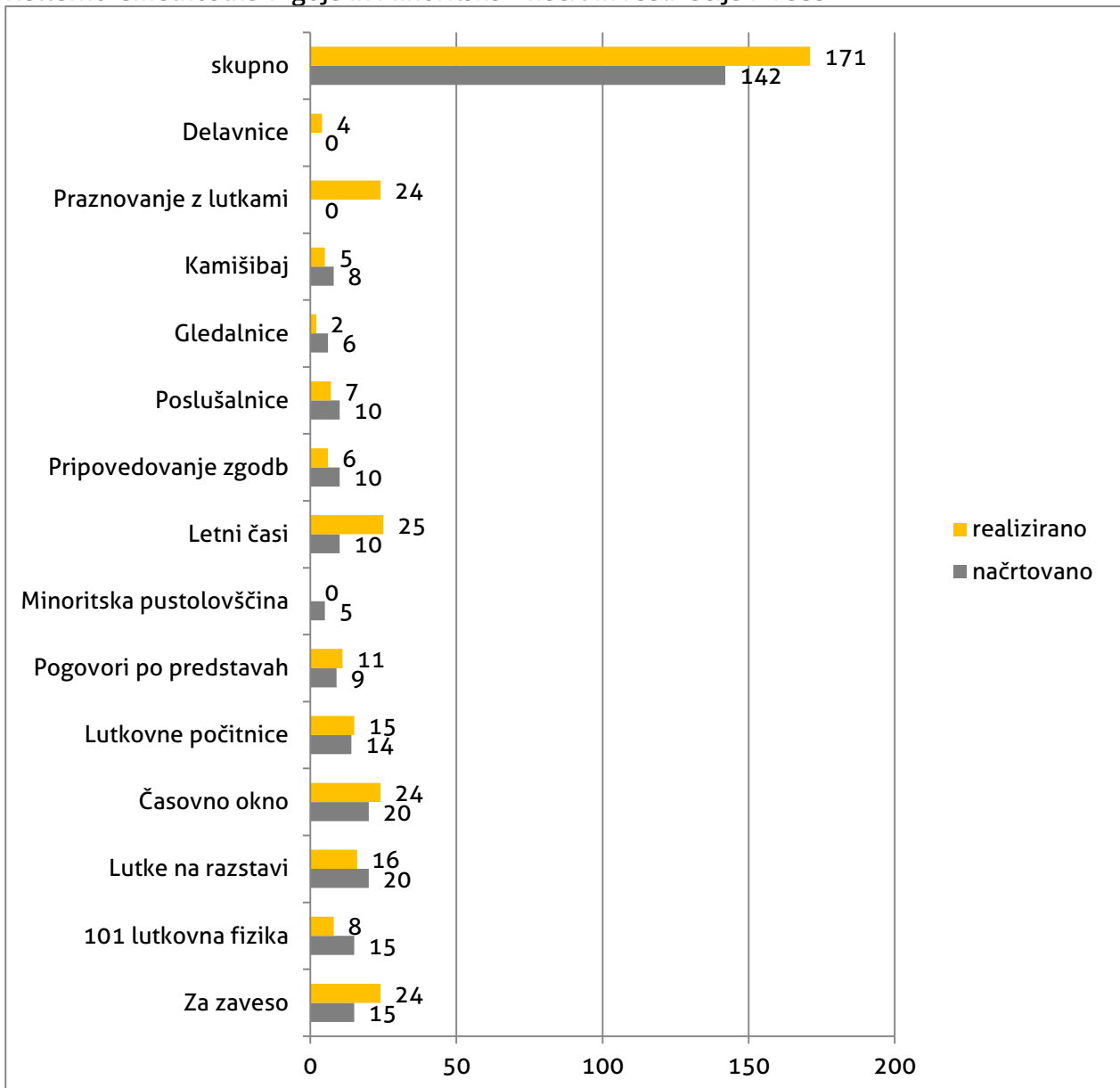
V letu 2015 je LGM začelo okrepljeno izvajati prenovljen **kulturno vzgojni program**. Prenova je tekla z namenom:

- posodobitve in dopolnitve obstoječih vsebin, ki jih je LGM že izvajalo, v skladu s sodobnimi teorijami vzgoje, posebno vzgoje za in skozi umetnost
- z željo dodajanja vsebinskih nagovorov za najmlajše
- z željo močnejše vpetosti odrasli
- z družbeno angažirano držo v povezavi s kooperativo

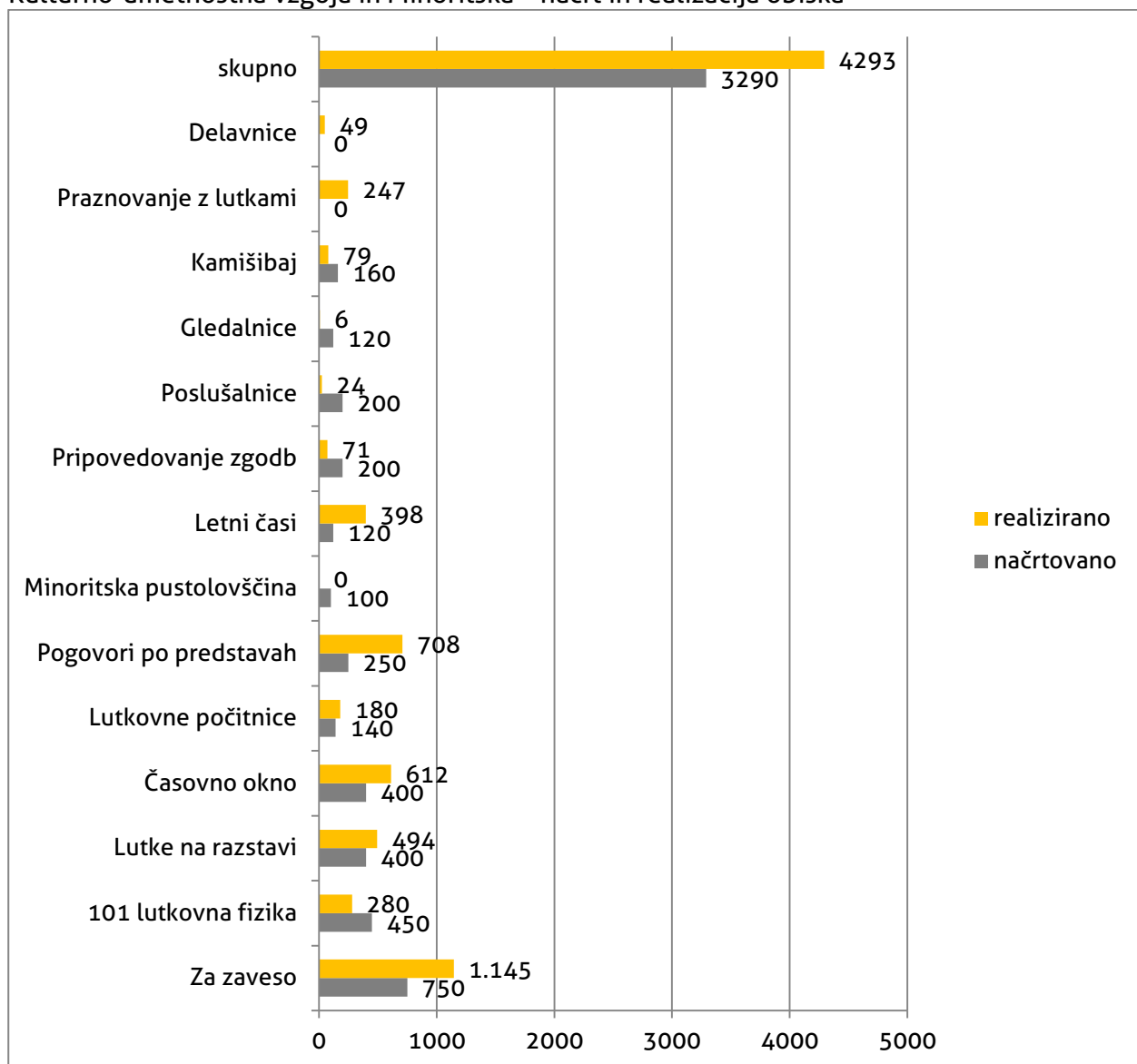
Z uvedbo novih programov se je pojavila potreba po jasnejši definiciji vsebin, zato smo jih glede na osnovni namen razporedili na:

- 'čiste' kulturno vzgojne programe, pretežno za organizirane skupine
- zgodnje uvajanje v umetnost (za malčke) v Minoritski
- izobraževalno-raziskovalne programe (Studio LGM)
- predstavitvene programe (razstave vseh sort)

Kulturno-umetnostna vzgoja in Minoritska – načrt in realizacija izvedb

Kulturno-umetnostna vzgoja in Minoritska – načrt in realizacija obiska

Realizacija prenovljenih vsebin je bistveno preseгла načrt (indeks 120), število obiskov le te-teh še bolj (indeks 131). Podrobnejši vpogled kaže presežke v vseh razen v štirih vsebinah, ki jih kaže prilagoditi.

LGM izvaja kulturno vzgojne vsebine na dva načina – dosedanje programe, pretežno namenjene skupinam proti (skromnemu) plačilu 2-4 €, programe zgodnjega uvajanja v umetnost v sklopu Minoritske kavarne (izhajajoč iz programa Lutke v samostanu) pa brezplačno.

Sredstva za izvajanje kulturno vzgojnih vsebin sta zagotavljala LGM iz lastnih prihodkov in MOM.

Razveseljiv je tudi povečan interes za Studio LGM, ki pomeni most med gledališčem in Univerzo ter starši otrok, ki obiskujejo gledališče.

Studio LGM	načrt izvedbe	realizacija izvedbe	indeks	načrt obisk	realizacija obisk	indeks
Startboks	1	9	900	110	153	139,1
Studio MaMa2	1	27	2.700	110	324	295
<i>Svetloba sveta</i>	0	1	-	0	109	-
Kamišibaj - seminar	0	3	-	0	21	-
Kamišibaj - festival	0	15	-	0	84	-
skupaj	2	55	2.750	220	691	314,1

KUV, Minoritska in Studio LGM – 2014 in 2015

vsebine	2014 izvedbe	2015 izvedbe	indeks	2014 obisk	2015 obisk	indeks obisk
Za zaveso	19	24	126,3	1.141	1.145	100,4
101 lutkovna fizika	12	8	66,7	369	280	75,9
Lutke na razstavi	31	16	51,6	1.510	494	32,7
Časovno okno	21	24	114,3	1.205	612	50,8
Lutkovne počitnice	10	15	150	119	180	151,3
Pedagoške delavnice za odrasle	3	0	0	24	0	0
Pogovori po predstavah	3	11	366,7	124	708	571
Minoritska	55	73	132,7	629	874	139
Startboks	0	9	-	0	153	-
Studio MaMa**	3	28	933,3	180	433	240,5
Kamišibaj	0	18	-	0	105	-
skupaj	174	226	130	5.529	4.984	90,1

Vse spremljevalne vsebine pedagoške narave dopolnjujejo podobo gledališča. So vedno bolj priljubljene kot dopolnitev ogleda predstav, nekatere pa tečejo samostojno: npr. Lutkovne počitnice, študijski programi, kamišibaj. Hkrati so promotor gledališkega repertoarja, predstavljajo lutkovno umetnost kot kompleksno obliko in navdušujejo ter vabijo k ustvarjanju.

Poleg naštetih so pomembne tudi **razstave**, ki jih je gledališče v letu 2015 izvajalo v treh sklopih:

- Lutka meseca (6 od načrtovanih 12)
- Razstave v avli (9 spremljevalnih razstav k premieram in praznikom)
- 100 let slovenske lutkovne umetnosti (podaljšana razstava v okviru PLP)

Tukaj ne omenjamo pomembnih razstav v sklopu festivalov, predvsem postavitve *Pavliha v uniformi* (Časovno okno) in *Cirkusa* v avli, pa tudi izložbo na Gosposki ulici smo razumeli predvsem promocijsko (v februarju smo jo po neopredeljeni začasni uporabi predali lastniku zaradi novega najemnika).

Namen razstav je predvsem v prikazu lutkovne umetnosti kot kompleksne umetnostne vrste, ki temelji na likovnih elementih in sporoča skozi vizualni simbolni jezik.

V letu 2015 je bilo pomembno tudi sodelovanje s Slovenskim lutkovnim muzejem, saj je gledališče na ta način zagotovilo ustrezno umeščenost svoje tradicije in dosežkov v celovito predstavitev slovenskega lutkarstva.

Povzetek

Strošek naštetih programov (241 izvedb) je znašal 15.281 €, kar ocenjujemo kot zmerno, sploh v razumevanju pomembnosti spremljevalnih vsebin, ki podpirajo osnovni produkcijski program gledališča.

Avditorij

Za leto 2015 je bilo načrtovanih 55 programskih enot in 20.000 obiskov. Načrt ni upošteval zakasnenih gradbenih del, ki so onemogočila uporabo prizorišča. Izvedenih je bilo 35 dogodkov / 10.920 obiskov, od tega **20 dogodkov / 8.274 obiskov** v okviru Festivala Lent.

Realizacija:

izvedbe 64 %

obisk 55 %

Programsko delovanje Avditorija je vezano predvsem na zunanje uporabnike, a uporaba prizorišča v veliki večini poletja ni bila mogoča. Gledališče je vanj umeščalo tudi lastne vsebine in tako skušalo dopolniti programsko praznino.

dogodek	št. dogodkov	št. obiskov
Festival Lent	20	8.274
Poletni lutkovni pristan	13	2.090
Bienale	2	556
skupaj	35	10.920

Gledališče samoni izvedlo prostorske postavitve *Bodi tu!* zaradi zmanjšanja programskih sredstev in zamude gradbenih del. Za delovanje tako pomembnega in razkošnega prizorišča bo potrebno resno in točno uskladiti pričakovanja in možnosti ter druge okoliščine, predvsem pazagotoviti potrebno javno financiranje.

Cerkev

Za leto 2015 je bilo načrtovanih 10 programskih vsebin in 2.000 obiskovalcev. Zaključek gradbenih del prenove minoritske cerkve se je zamaknil v mesec september (prekinitev v obdobju Festivala Lent), nato pa se je začelo obdobje odpravljanja pomanjkljivosti. Zato prizorišče še ni prešlo v polno programsko delovanje.

Izvedenih pa je bilo **9 dogodkov / 2.498 obiskov**, večinoma v produkciji LGM z željo preizkusa programskih močnosti prostora. Zato so bile umeščene vsebine raznovrstne: glasba, razstava, predstava, slavnostna prireditve.

Realizacija:

izvedbe 90 %

obisk 125 %

	št. dogodkov	št. obiskov
MOM	2	425
Časoskop – samostojne izvedbe	6	439
<i>100 let slovenske lutkovne umetnosti</i>	1	1.634
skupaj	9	2.498

Ponavljamo zgoraj zapisano opozorilo: Za delovanje tako pomembnega in razkošnega prizorišča bo potrebno resno in točno uskladiti pričakovanja in možnosti ter druge okoliščine, predvsem pazagotoviti potrebno javno financiranje.

Dodatni dogodki

Lutkovno gledališče je izvedbeno podprlo 39 prireditev (in 3.948 obiskov teh prireditev) zunanjih izvajalcev, med njimi:

- plesne predstave (17)
- festival Borštnikovo srečanje (13)
- literarne dogodke (2)
- proslave (1)
- srednješolski muzikal – otroci s posebnimi potrebami (6)

To je 83 % števila izvedb v letu 2014, a maksimum, ki ga je gledališče zmoglo. Z naslova uporabe prostora (vključno z Avditorijem in Cerkvijo) je gledališče prejelo 11.432 €, kar je 23 % več kot v letu 2014.

Skupno število vseh dogodkov vseh zunanjih izvajalcev, ki so uporabljali prizorišča v Minoritih, je 61 (47 v letu 2014), obisk pa doseže število 20.131 (14.597 v letu 2014).

Poleg podpore, priprave in izvedbe naštetih zunanjih vsebin je tehnično službo LGM bremenilo tudi vzpostavljanje odrsko-scenske tehnike Avditorija in njeno pospravljanje ob koncu poletne sezone (vsakič cca. dva tedna dela za celotno ekipo z dvema dodatnima zunanjima sodelavcema, skupaj 7 delavcev). To je nova stalna delovna obremenitev.

Izjemni dogodki

Med izjemnimi dogodki smo zabeležili prenovu spletne strani, ki smo jo načrtovali. Prenova teče, a v letu 2015 ni bila zaključena, saj gledališče ni uspelo zagotoviti sredstev, četudi so bila odobrena – ustanoviteljica ni odobrila spremembe namembnosti sredstev, četudi trdimo, da je prenova povezana tudi (ali predvsem) z uvajanjem novih prizorišč, ki vnašata precej nepreglednosti v javno podobo gledališča v povezavi s prostorom.

V gledališču si želimo, da Minoriti ne bi zasenčili Lutkovnega gledališča Maribor, a zato je potrebno spretno in skrbno manevriranje med premišljenimi nagovori javnosti. Celostna grafična podoba, spletna stran, priložnostne publikacije so primerna sredstva nagovora, ki lahko ustrezno promovirajo prostor, in to neodvisno od gledališke službe.

Vsi programi LGM v letu 2015

	2013	2014	indeks 13/14	2015	indeks 14/15
izvedbe	656	679	105	720	106
obisk	61.474	105.103	171	66.782	64

Zgornja tabela najbrž precej točno kaže povečevanje obremenitev gledališča v povezavi s številom izvedb različnih dogodkov.

Specifikacija na naslednji strani kaže razmerja med posameznimi programskimi vsebinami.

Program LGM v letu 2015	načrt	realizacija	indeks
Premiere			
izvedbe	132	115	87,1
obisk	17.500	13.295	76
Ponovitve iz preteklih sezon			
izvedbe	223	227	101,8
obisk	28.600	25.081	87,7
Gostujoče predstave			
izvedbe	14	15	107,1
obisk	1.404	1.186	84,5
Gostovanja po SLO			
izvedbe	51	58	105,9
obisk	6.750	7.779	115,2
Mednarodna gostovanja			
izvedbe	20	35	175
obisk	1.990	3.995	200,7
Poletni lutkovni Pristan			
izvedbe	19	36 (32*)	112,5 (168,4*)
obisk	4.000	8.157/7.823*	204 (195,6*)
Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije			
izvedbe	32	35 (28*)	109,4 (87,5*)
obisk	2.000	2.141 (1.766*)	107 (88,3*)
Kulturnovzgojni program			
izvedbe	98	98	100
obisk	2.490	3.419	137,3
Minoritska			
izvedbe	44	73	165,9
obisk	800	874	109,2
Studio LGM			
izvedbe	2	55	2.750
obisk	220	691	314
Lutka meseca			
izvedbe	12	6	50
obisk – se ne evidentira	-	-	-
Razstave			
izvedbe	0	9	-
obisk – se ne evidentira	-	-	-
Avditorij			
izvedbe	55	35 (20*)	63,6 (36,4*)
obisk	20.000	10.920 (8.274*)	54,6 (41,4*)
Cerkev			
izvedbe	10	9 (2*)	90 (20*)
obisk	2.000	2.498 (425*)	125 (21,3*)
Izjemni dogodki			
izvedbe	1	1	100
obisk	0	0	0
Dodatni dogodki			
izvedbe	0	39	-
obisk	0	3.948	-
Skupaj LGM			
izvedbe	577	659	114,2
obisk	57.014	54.135	95,5
Skupaj Minoriti*			
izvedbe	642	720	112,2
obisk	79.014	66.782	84,5

*statistični podatek; vrednosti do obdelane v skladu z vsebinsko logiko

Možne nedopustne posledice

Nevarnosti za delovanje zavoda prihajajo v glavnem od zunaj, izhajajo iz odsotnosti strokovne obravnave in motiviranega političnega dialoga. Prva bi odkrila nedopustne okoliščine delovanja, drugi pa bi jih morda skušal omiliti.

Za razliko od mnogih drugih gledališč je LGM še zmeraj finančno in kadrovsko podhranjen zavod. Ta navidezna floskula je utemeljena na zavezujočem razširjenem obsegu programa (projekt prenove samostana 2010), kar lahko gledališče izvaja samo s pomočjo zunanjih sodelavcev, saj programske potrebe znatno presegajo finančne in kadrovske okrepitve. V našem primeru torej ne gre samo za gostujoče umetniške ekipe, temveč tudi za specializirani kader, ki soustvarja opremo predstav in podpira izvajanje razširjenega programa po vzpostavitvi novega prizorišča. Že v drugi polovici leta 2014 naj bi LGM realiziralo dve novi zaposlitvi (II. faza prenove) v skladu s presojo o potrebah in s pomočjo notranjega prestrukturiranja (boljši kadrovski izkoristek). Ustanovitelj ni izdal soglasja. Zaposlitvi sta bili realizirani šele jeseni 2015 (ena izhaja iz II. in ena iz III. faze prenove objekta).

Zgornje poudarjamo zaradi sistemske neurejenosti financiranja delovanja javnega zavoda LGM kot posledice neuskkljenosti ustanoviteljice in večinskega sofinancerja, ki vsak s svojo dinamiko in kriteriji merita delovanje zavoda. Predvsem gledališča ne obravnavata individualno, temveč skozi optiko širše poravnosti (s stabilnejšimi slovenskimi gledališči na nacionalnem nivoju in z raznorodnimi kulturnimi zavodi na lokalnem nivoju). To ima lahko za zavod usodne posledice, saj je med ostalimi gledališči specifična LGM prav v nedavni reorganizaciji, prenovi in razširitvi delovanja (po selitvi) in na mestnem nivoju dejstvo, da je LGM med ostalimi kulturnimi zavodi edino gledališče, zato je težko njegovo specifično sploh razumeti, saj se ga težko opazuje in primerja z raznovrstnimi kulturnimi institucijami v mestu (kaj šele z deležniki drugih formalnih statusov). V mestnem okviru se problem stopnjuje s povečanimi upravljavskimi nalogami gledališča ob postopnem prevzemanju novih prizorišč, ki na žalost niso izvedena v skladu s temeljnimi funkcionalnimi standardi.

Ilustracija obstoječega manka ali lutkovna zanka: Programski obseg LGM se meri s programskim koeficientom 3,5, LGM pa je v skladu z investicijo trenutno izvaja program v obsegu 4,5. MOM sofinancira program v vrednosti koeficienta 0,5, razliko pol enote pa LGM prispeva samo. Seveda poleg običajnega programskega deleža 30 %, ki so ga dolžna v program vlagati gledališča). Kar torej pogrešamo, je natančna strokovna obravnava, premišljen in povezan sistem financiranja (ministrstva in ustanovitelja), predvsem pa njuno prevzemanje (so)odgovornosti za uspešno delovanje zavoda, ki je v preteklih treh letih na račun ZUJF utrpel izgube namesto ob investiciji načrtovanih razvojnih širitev.

V gledališču ugotavljamo, da lutkovna umetnost ne sodi med prioriteta razvojna področja mestne kulture in da tudi uspešno delovanje z doseganjem mnogih ciljev NPK 14–17 na to ne vpliva. Pa tudi visoka motiviranost dobro usposobljenega in v glavnem zgledno uglašene gledališkega kolektiva v javnem sektorju ne.

Problematično je tudi ravnanje ustanoviteljice v okviru vsakoletnega imenovanja direktorja zavoda. Vodstvo opozarja, da takšna obravnava ni samo nespoštljiva, temveč bistveno škodi razvojnemu delovanju zavoda, saj onemogoča kakršno koli dolgoročno načrtovanje. Poleg tega zaradi stalne negotovosti načena tudi notranje odnose v gledališču. To pa ni zdrava osnova za složno skupno delo.

Predlogi:

- Jasna definicija zavezujočega programskega obsega in programskih usmeritev.
- V povezavi z zavezujočim programskim obsegom je v dogovoru obeh financerjev in zavoda LGM potrebno jasno definirati finančno odgovornost sofinancerjev.
- Skrbno spremljanje novih okoliščin delovanja ob odprtju Avditorija in Cerkve, predvsem s strani ustanovitelja. Namen: kadrovska krepitev.
- Določitev finančnih in programskih perspektiv zunaj osnovne javne službe.
- Definicija časovnosti delovanja novih prizorišč v obdobju do izgraditve podpornih prostorov.

Ocena uspehov v primerjavi s prejšnjimi leti

Ocenjujemo delovanje gledališča v skladu z zastavljenimi strateškimi smernicami (dolgoročnimi cilji) in iz njih izhajajočimi letnimi izvedbenimi cilji, usklajenimi z načeli NPK 14-17 in NPK 15–20. Oboji ostajajo visoko ambiciozni tako na repertoarnem umetniškem področju kot na polju spremljevalnih vsebin, ki posegajo v kulturno-umetnostno vzgojo, širše družbeno odgovorno delovanje in mreženje. (Vsebinska ocena je podana v uvodu v poglavje *Programski del.*) Statistična obdelava pa črpa iz primerjave v kombinaciji z razlago okoliščin delovanja.

	2013	2014	indeks 13/14	2015	indeks 14/15
izvedbe	656	679	105	720	106
obisk	61.474	105.103	171	66.782	64

Lutkovno gledališče Maribor je v letu 2015 izvedlo 720 dogodkov in 66.782 obiskov. Število dogodkov se konstantno povečuje, število obiskov se je ustalilo tudi zaradi prekinjenega delovanja zunanega prizorišča (tam smo v letu 2014 zaznali največje presežke) in večjega števila dogodkov s predvidenim majhnim obiskom.

Gledališče je ob ohranjanju (v posameznih elementih tudi širjenju) obsega zagotavljajo vrhunski standard umetniškega ustvarjanja in izvedbe programa. Na ugled in privlačnost gledališča vplivajo različni dejavniki in ocenjujemo, da jih je gledališče dobro izkoristilo:

- vrhunske inovativne predstave
- prenova spremljevalnih vsebin
- ugleden nacionalni festival
- priljubljen mednarodni festival
- učinkovit načrt mednarodnih gostovanj
- uspešne promocijske dejavnosti
- zagotavljanje dostopnosti vsebin

Dodatnih dogodkov nismo načrtovali, saj smo prošnje za uporabo prostora prejemali skozi leto in se nanje odzivali v skladu z oceno možne izvedljivosti.

Logična povezava vseh segmentov programskega delovanja je podprla nove možnosti izvajanja programa in urnik se je začel smiselno širiti ter posredno povečevati dostopnost lutkovnih vsebin za najširšo javnost.

Ocenjujemo, da je glavni razlog za uspešnost delovanja v letu 2015 v natančnem snovanju programa ter celovitem in povezanem delu, ki ga zmore dobro usklajen, visoko motiviran in ustrezno usposobljen kolektiv. Snovanje, koncipiranje, premišljevanje, načrtovanje, in kar je še teh umsko-ustvarjalnih dejavnosti, nič ne zaležejo, če jih ekipa ne razume, sprejema, ponotranji in realizira.

Redno zaposlenim za potrebe občasnega projektne delo pridružimo zunanje sodelavce, ki smiselno zapolnijo delovne potrebe. Tako se razvijajo svežina, pretočnost in sodelovalnost, 'kolateralna škoda' kadrovske shiranosti LGM.

Ocena gospodarnosti in učinkovitosti delovanja

Jeseni leta 2014 je LGM v skladu z Zakonom o javnih financah izvedlo notranjo revizijo na širokem delu poslovanja z namenom izboljšanja poslovanja in ugotavljanja skladnosti z veljavnimi predpisi.

Namen:

- pravilnost delovanja blagajne ter ustreznost posredovanih informacij za poslovno odločanje
- pravilnost beleženja delovnega časa in skladnost z zakonodajo
- skladnost postopka javnega naročanja s predpisi s tega področja
- pregled povezanosti in usklajenosti posameznih segmentov dela znotraj uprave z namenom svetovanja za povečanje učinkovitosti in uspešnosti
- pravilnost in ustreznost pogodb z različnimi subjekti (vzdrževalne, avtorske idr.) ter njihova skladnost s predpisi
- pregled notranjih aktov zavoda, njihova zadostnost in skladnost z zunanjimi predpisi

Glede na širok obseg revidiranja je bilo ugotovitev in predlogov veliko, nekatere izboljšave smo vpeljali takoj, druge pa postopno v letu 2015:

- Preimenovali in preuredili smo blagajniške izpise ter vzpostavili jasno metodo statističnih obdelav in poročanja, izpisov vstopnic, kartic in abonmajev ter sistem nadzora. Omejili smo oddaljeni dostop vzdrževalca.
- Ponovno smo pregledali izpise prisotnosti na delu in evidence ur ter posodobili sistem. Sproti spremljamo učinke in odpravljamo napake na osnovi cikličnih nadzorov. Omejeno je 'ročno' poseganje v evidence.
- Edini postopek javnega naročanja čiščenja je bil izveden pravilno. Izdelali smo točna navodila o javnem naročanju in jih vsi dosledno izvajamo, četudi že pred tem kršitev ni bilo. Plačila izvajamo samo na osnovi sprotih potrditev odgovornih za nabavo in naročanje.
- Znotraj uprave se izvajajo procesno deljene naloge, pri katerih pogosto prihaja do zastojev. Opredelitev dela je mestoma ohlapna, saj je zaposlenih malo in vsak izvaja različne naloge, tudi zunaj tistega, kar sam razume kot svoje delovno področje. Problem nastopi v primeru sprememb, novosti ipd., ki jih vsi ljudje ne sprejemamo enako naklonjeno. To odpravljamo z uvajanjem opomnikov, skupnih map in sprotne komunikacije.
- Sistem hranjenja in sklepanja pogodb se je zaradi obsežnosti razdrobil. Sedaj so evidence urejene, vzdrževalne pogodbe posodobljene, avtorske pogodbe dosledno hranjene. Uvedene so pregledne evidence in določeni skrbniki.
- Notranji akti niso pomanjkljivi, nekatere je bilo potrebno posodobiti. Vsi notranji akti so hranjeni na enem mestu in dostopni vsem zaposlenim.

Namen, ki smo ga želeli doseči, je bil predvsem povečanje gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja, ki se ga da izvajati samo skozi učinkovit sistem kontrol, osebno odgovornost in preglednost delovanja.

Z izboljševanjem poslovanja smo tudi v letu 2015 skušali dosežati dodatno optimizacijo učinkov dela, in sicer na logičen, smiseln in dopusten način, tako da ne bi trpela produkcija gledališča – ne v kakovosti ne v obsegu. Ocenjujemo, da nam je to uspelo.

Glede na kadrovske manko, umeščenost v socialno načeto Podravske regije in zmanjševanje javnega financiranja se nam zdi doseženi lastni prihodek lep uspeh, četudi je realizacija nižja od načrta – predvsem na račun načrtovanih sponzorstev; prihodke z naslova gostovanj smo bistveno povečali. LGM je poslovno balansiralo med potrebo po dostopnosti vsebin in nujo zagotavljanja lastnih prihodkov. V letu 2015 nam je to uspelo, a tudi za naprej skušamo z modrim in odgovornim ravnanjem nadaljevati to strategijo. Malo možnosti vidimo v pridobivanju sponzorstev ali donacij, bolj realno je partnersko sodelovanje z izvajalci storitev, ki bi jih sicer gledališče naročalo (npr. mediji, tisk, vzdrževanje ipd.). Tako pridobivamo popuste in/ali brezplačne storitve, s čimer zagotavljamo tudi obvladljivost odhodkov.

LGM je skušalo tudi v letu 2015 delovati po načelih vztrajnosti in zanesljivosti, saj to v obiskovalcih zbuja zaupanje. Znotraj prepoznavne podobe ter jasne (in za vzgojitelje podporne) komunikacije pa smo skušali presenečati z inovativno vsebino in aktualnimi novostmi (na ta račun so se povečali stroški promocije). Da se ta strategija obnese, kaže tudi nekaj novih skupin sezonskih abonementov – v letu 2013 29, v letu 2014 32, v letu 2015 pa 38, med njimi tudi srednješolci in študenti.

Zelo uspešno je stekel tudi drugi vpis individualnih abonmajev (skupaj 178). Obenem pa smo s pravilnikom uvedli dodaten nadzor nad izdajanjem vstopnic z namenom zmanjšanja brezplačne porabe vstopnic za plačljive dogodke (takih je bilo v letu 2015 cca. 11 %). Slednje vzpostavlja več prostora za ugodno (ali brezplačno) izdajo vstopnic tistim obiskovalcem, ki to zares potrebujejo. Pri že tako nizkih vstopninah LGM pa smo pretirano neupravičeno izrabljanje brezplačnih obiskov ocenili kot nespodobno.

Velik del poslovnega premisleka je bil namenjen doslednemu vzdrževanju objekta in njegovi učinkoviti rabi. Glede na grob izračun, upoštevajoč količino izvedenih dogodkov v LGM in njihovo naravo (tudi trajanje), sklepamo, da je 27 redno zaposlenih zagotavljalo, da je bilo gledališče vsaj 4 ure vsak dan v letu 2015 odprto za javnost (pri čemer ne upoštevamo delovnega časa blagajne), dodatno je slabih 6 ur dnevno služilo vajam in tehničnim pripravam na javne dogodke. To ocenjujemo kot učinkovito izrabo prostora.

V povezavi z zahtevnim čiščenjem objekta (občutljivost materialov in velikost) smo v letu 2014 za izvajanje storitev čiščenja prvič angažirali čistilni servis (Snaga) in ugotovili, da je bila to odlična odločitev. Zagotavljanje ustreznih ekoloških čistil, sledenje drugim tehnološkim standardom in prilagodljivost so neprecenljive kvalitete, pogodba pa zagotavlja ugodno ceno (21.498 € v letu 2015). S tem smo zagotovili nujne standarde in izvedli prerazporeditev zaposlenega delavca na druge nujne naloge (scensko-odrski mojster).

Organizacija dela je bila tudi v letu 2015 na meji izvedljivega, a načrtovanega obsega avtorskega dela nismo preseгли. Stroške študentskega dela smo celo zmanjšali za 10 %.

V letu 2015 smo nekajkrat ugotovili, da bolj racionalno poslovati več ne gre, predvsem ob povečevanju obveznosti zavoda zunaj njegove osnovne javne službe. Povečane obremenitve in odgovornosti izhajajo na prvem mestu iz vzpostavitve novega prizorišča brez vzporednega zagotavljanja dodatnih zaposlitev. Najbolj problematični vidik novih prizorišč je v nezaključenosti del (Cerkev) in manjkajoči opremi, ki bi podprla predvideno programsko delovanje.

Zagotavljali smo tudi zadnji merljivi učinek prenove objekta, in sicer gospodarski učinek. Skozi programsko sodelovanje s socialnim podjetjem (Kooperativo DAME) smo omogočili izvajanje podporne gostinske dejavnosti Minoritske kavarne, kjer smo ob sobotah uvedli kulturno vzgojni program za najmlajše. To je bil še zadnji neizkoriščen del gledališča.

V upravljanje smo prevzeli Avditorij, za katerega smo predčasno realno opredelili potrebne naloge in stroške delovanja. V letu 2015 nismo izvedli načrtovanega obsega dogodkov zaradi zakasnitve gradbenih del v soseščini.

Računovodski poročilo in priloženi izkazi potrjujejo ekonomičnost/racionalnost in skrbnost poslovanja v letu 2015 v povezavi s – po naši oceni - vrhunsko umetniško produkcijo gledališča.

Kadrovska situacija

Gledališče je januarja pripravilo izvedljiv kadrovski načrt, ki je sestavni del strateškega dokumenta zavoda za obdobje 2015-2020. Ugotavljamo, da se gledališče od načrta oddaljuje.

LGM je kadrovsko podhranjeno že leta. Redno zaposlenih je bilo do selitve 15 delavcev, v letu 2010 je bilo v skladu z investicijsko pogodbo dodatno zaposlenih 7 delavcev (financer MOM). *Pogodba o sofinanciranju operacije Lutkovno gledališče v Minoritskem samostanu, št. C1536-08S330294* 5. člen upravičenca zavezuje k ustvarjanju 22 novih bruto delovnih mest. Glede na pogodbeno obvezo je bila v letu 2015 realizacija zaposlitev v LGM 70 %, saj je dva delavca zaposlovalo LGM z naslova lastnih virov, enega delavca (za podporne dejavnosti) v okviru programa javnih del, dve novi zaposlitvi pa sta bili uresničeni šele v oktobru in novembru. Ob tem se je obseg stroškov dela zmanjšal za 3 %.

Ponovno poudarjamo, da je uspešno izvajanje predvidenega obsega programa (izhajajočega iz projektne dokumentacije, ki je bila podlaga zgoraj navedene operacije) s 70 % kadrovskega vira nevarno početje. V letu 2015 smo problem reševali s pogodbenim in študentskim delom ter s prerazporejanjem dela. Trajno preobremenjevanje zaposlenih ima lahko usodne učinke na njihovo motivacijo, občutek pripadnosti in veselje do dela. Zato je kadrovska problematika najbolj pereč izziv v zavodu.

Za vzpostavitev rednega delovanja je potrebna ustanoviteljeva definicija zavodskih obsegov programa in dela v povezavi s pričakovanimi učinki delovanja. Sedanji obseg zaposlitev ne zadošča za izvajanje tekočega programa v dveh dvoranah, na gostovanjih in v studiu (kulturno vzgojni program). Zelo realno ocenjeno pa tudi ne podpira prevzemanja dodatnih upravljaljskih nalog.

Investicijsko vzdrževanje

LGM je (ob koncu leta 2010) prevzelo v upravljanje premoženje MOM v obliki nepremičnine z ustrežno opremo za izvajanje gledališke dejavnosti. Vrednost premoženja je na dan 31. 12. 2015 ocenjena v višini 13.686.133 €. S tem je bil investicijski projekt prenove minoritskega kompleksa v prvi fazi – lutkovnega gledališča – zaključen. Zunanji avditorij iz druge faze prenove je bil gledališču predan v začasno uporabo junija 2014, a prenos premoženja še ni izveden. Novembra 2014 se je začela izvajati tretja faza prenove – izgradnja mansarde LGM in prenova minoritske cerkve in se zaključila jeseni 2015.

Upravljanje tako razkošnega premoženja je odgovorna in obsežna naloga, h kateri je LGM pristopilo sistematično in natančno:

- Izdelali smo natančen vzdrževalni načrt objekta, za katerega izvajanje je pooblaščen gospodar-upravnik.
- Uveljavili smo nujne dopolnilne investicije, ki so zagotovile funkcionalno rabo objekta (npr. vgradnja dodatnega hranilnika za toplo vodo pri toplovodni črpalki, stalna zatemnitev prve linije steklenih polj na strehi velike dvorane, toplotna izolacija odra v veliki dvorani).
- LGM je sklenilo vse nujne vzdrževalne pogodbe z zunanjimi izvajalci (v skladu z vzdrževalnim načrtom).
- LGM je izvedlo dopolnitve, izboljšave in spremembe, ki jih zahteva varnostni načrt z oceno tveganja (osvetlitev delovnih mest, varnostne ograje, stopniščno razsvetljavo in oprijemala, izolacijo odra ipd.).
- LGM se aktivno vključuje v postopke odprave pomanjkljivosti, ki bodo omogočili čim hitrejšo programske vzpostavitev novih prizorišč.

V letu 2015 je LGM to nalogo ponovilo v povezavi z Zunanjim avditorijem. Knjigovodsko infrastruktura še ni prenesena v pristojnost zavoda, a prizorišče je v pristojnosti LGM že delovalo in zato ga je bilo treba vzpostaviti, zavarovati, varovati in redno čistiti in vzdrževati, vključno z odpravljanjem napak (npr. krmiljenje mešalnih miz, priklop ozvočenja, posipavanje zemlje na strmih klančinah ipd.).

Glede na pregledno in predvidljivo vzdrževanje objekta smo v letu 2015 načrtovali nujne investicije na drugih področjih: v opremo delavnice in tehnične službe, predvsem in na prvem mestu pa v nakup kombiniranega vozila za prevoz potnikov in opreme, ki je nujna podpora gostovalni dejavnosti gledališča. Ustanovitelj ni odobril sredstev, zato smo nabavo vozila preložili na leto 2016. V letu številnih finančnih žuganj smo nakup vozila iz lastnih virov ocenili kot tvegano lastno investicijo. A njena realizacija je za tekoče, varčno in varno izvajanje programa nujna.

V letu 2015 večjih investicij nismo izvajali, predvidevamo pa, da bo v prihodnjih letih investiranje v gledališko opremo naraščalo zaradi njene specifične zahtevnosti, tudi zaradi različne narave prizorišč, ki terjajo specializirano opremo (Cerkev).

Zaključek

Poslovno poročilo so pripravile (po abecednem zaporedju priimkov):

- Anita Frank (blagajna)
- Katarina Klančnik Kocutar (festivala, delno Razno)
- Andreja Lešnik (koordinacija, obdelava statističnih podatkov, blagajna)
- Svetlana Maloić (bivalnice, podpora blagajni)
- Hedvika Mihalič (računovodsko poročilo)
- Špela Juhart (dostopnost, delno Razno)
- Mojca Redjko

Poslovno poročilo o delovanju javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor v letu 2015 je bilo obravnavano in potrjeno na 6. redni seji sveta zavoda LGM dne 24. 2. 2016.

Maribor, 25. februar 2015

Mojca Redjko, prof.
v. d. direktorice

mag. Majda Potrata
predsednica sveta zavoda